

ŞEİRLƏR

Neçin ki, kənarda
Ağrıyaqan Mili
Yaxınlaşdı

“ŞƏRQ-QƏRB”
BAKİ-2006

*Bu kitab "Qaracaoğlu. Aramızda qarlı dağlar dayanıb"
(Bakı, Yazıçı, 1991) nəşri əsasında təkrar nəşrə hazırlanmışdır*

Tərtib edənlər və
ön sözün müəllifləri:

**İsmayıl Ömərəvli
Qara Namazov**

894.3611-dc21

AZE

Qaracaoğlu. Şeirələr. Bakı, "Şərq-Qərb", 2006, 256 səh.

Həyatı və yaradıcılığı əfsanələrə, dastanlara qarışmış qüdrətli sənətkar Qaracaoğlu türkman-oğuz dilində yaratmış görkəmli söz ustasıdır. Dil baxımından da, dünyagörüşü baxımından da saf olan Qaracaoğlu poeziyasının mayası təbiət və məhəbbət lirikasıdır. Bu poeziyanın qəhrəmanına elat gözəlinin dodağındakı bir təbəssüm, dağların zirvəsinə qonan bir əlçim bulud, sevimli yarı dilindən qopan bir kəlmə söz bəs edir ki, qanad taxıb ucsun...

Dədə Qorqud nəfəsləli şairin sözləri rənglidir; o sözlərə ağacın yaşıllığı, göyün maviliyi, qızılgülün qırmızılığı, qarın ağlığı, "kömür gözün" qaralığı hopubdur. Qaracaoğlu gerçəkən də təbiətin gözəlliyi qarşısında "sərxoş" dur.

Ədəbiyyatda ölməzlər arasında bir nəhəng olaraq yer alan Qaracaoğlının sənətkarlığı böyük bir aləmdir. Orijinal bədii təyinat silsiləsi, təkrarların yaratdığı ritm, gözəlilməz müqayisələrə klassik ədəbiyyatın həsəd aparacağı keçidlər, dahiyanə məcazlar... səsinə cümləsinə, qafiyəsinə vəzninə oğuzcanın təqdim olunan kitabda toplanmış bu şairli poeziyasına daxilən xasdır.

ISBN10 9952-34-029-X

ISBN13 978-9952-34-029-7

© "ŞƏRQ-QƏRB", 2006

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
İLHAM ƏLİYEVİN

**"Azərbaycan dilində latın qrafikası
ilə kütləvi nəşrlərin həyata
keçirilməsi haqqında"**

**12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı
ilə nəşr olunur və ölkə kitabxanalarına
hədiyyə edilir**

ÖN SÖZ

Öz sağlığında nəğmələri dillər əzberi olan, haqqında çoxlu rəvayətlər, dastanlar söylənən, dünyanı gözə-gözə həm öz süzgəcindən, həm də söz süzgəcindən keçirən ulu sənətkarlardan biri də Qaracaoğlandır. O görə-görə dərk etmiş, dərk etdiklərini sözün, musiqinin dili ilə böyük həssaslıqla xalqa çatdırmışdır. Sözün əsl mənasında Qaracaoğlan sərhədsiz bir söz dünyası yaratmışdır. İndinin özündə Azərbaycanda, Orta Asiyada, Türkiyədə, İranda və Avropanın türklər yaşayan ölkələrində Qaracaoğlan nəğmələri oxunur:

Afa gözlü, nazlı dilbər,
Qoyma mani el yerinə.
Gümüşdən kəmərin ollum,
Dola mani bel yerinə.

Elə bizim aşiq məclislərində və bəzi müğənnilərimizin ifasında oxunan çoxlu Qaracaoğlan nəğmələri də var ki, onlar sadəcə olaraq "xalq mahnısı" və "el havası" adı ilə tanınır. Məsələn:

Yar görək yarın qeydine
Qala yalvara-yalvara.
Yüz naz ilə qol boynuna
Sala yalvara-yalvara.

Çoxları bilmir ki, dillər əzberi olan bu mahnının sözləri də, bəstəsi də Qaracaoğlanındır.

Mədət, Allahı seversən,
Gəl indi, dilbər, gəl indi.
Həsretindən ciyərciyim
Dəlindi, dilbər, dəlindi.

...Coşdu Qaracaoğlan, coşdu,
Eşq deryası boydan aşdı,
Bir gül idin, çağın keçdi,
Sol indi, dilbər, sol indi.

İki bəndini nümunə göstərdiyimiz bu nəğmənin olduqca maraqlı bir tarixçəsi var. Sultan İbrahimin hakimiyyəti dövründə (1640-1649) otuz yaşlı polyak Albert Bobovski adlı bir nəfər tatarlara əsir düşür və sonralar İstanbul sarayına

satılır. Alman, ingilis, italyan və fransız dillərini gözəl bilən, geniş dünyagörüşlü bu adam qısa müddətdə türk dilini də mənimsəyir, türk ədəbiyyatı və musiqisini dərinlən öyrənir. O, türk dilini şeir yazacaq bir səviyyədə öyrəndiyindən və özünün də musiqi bəstələmək qabiliyyəti olduğundan bu sahələrdə bacarığını sınamışdı. Əli adını qəbul edən və Üfqü ləqəbi ilə şeirlər yazan bu adam Əndərün məktəbində 18 il dərs demiş, sonralar sarayda tərcüməçi kimi çalışmışdır. Əli Üfqü bu illər ərzində dörd yüzdən çox xalq mahnısını (türkünü) nota köçürmüş və son dərəcə dəyərli olan "Məcmuəyi-sazü-söz" külliyyatını yaratmışdır. İndi də Londonda saxlanan bu məcmuədəki nəğmələrdən ikisi Qaracaoğlanındır. Yuxarıda nümunə gətirilən türkü də oradandır. Notla bizə gəlib çatmış ikinci şeirdən bir bəndi də çatdırırıq:

Saftalı istərim, məhrum, göndərmə,
İki ləblərindən, bir gərdənindən.
Könül haqq evidir, saqın, söndürmə,
İki ləblərindən, bir yanağından.

* * *

Araşdırıcıların fikrinə, Qaracaoğlan 1606-cı ildə Mut elində, Çuxurovada anadan olmuşdur. Əslə o vaxtın tanınmış Sayioğlu nəslindəndir. Kiçik yaşlarından yayı Anadolu yaylalarında, qışı kəndlərdə olmuş, bütün ömrü xalqla bağlı keçmişdir. Qaracaoğlan Anadolunun savadlı adamlarından yazıb-oxumağı öyrənmiş, xeyli bilik qazanmışdır. Bununla belə, o daha çox gəzərgi həyat keçirmiş, Balkan ölkələrini, Şərqi vilayətlərini, Azərbaycanı, İranı gəzmiş, şeirlərində də bu yerlərdən bəhs etmişdir. Konya, Qaraman, İçel, Hələb, Ankara, Aydın, Adana, Diyarbəkir, İstanbul, Bursa, Sivas, Ərzurum və b. yerlərin adamlarını şeirlərində tez-tez xatırlamışdır. Ömrü səyahətlərdə keçsə də, daha çox Şərqi Anadoluya və Çuxurovaya bağlı olmuşdur. Bu yerlərin qızlarını, gəlinlərini, dağlarını, bulaqlarını, yaylalarını, gözəl çəmənlərin dürlü-dürlü güllərini, çiçəklərini, tərəkəmə elatının adət-ənənəsini, məişətini, saza-sözə bağlılığını türklülərində həssaslıqla incələmişdir. Bu romantik həyatdan lirik-epik dastanlar, rəvayətlər yaranmış, Anadolu obalarına yayılmışdır. Qaracaoğlan ellər, ölkələr gəzsə də, ömrünün axırlarında Çuxurovaya qayıtmış, təxminən, 1679-cu ildə vəfat etmiş, indi Qaracaoğlan təpəsi adlanan yerdə basdırılmışdır. Deyilənə görə, qonşu təpədə isə onun sevgilisi Qaracaqız dəfn olunmuşdur.

Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyinin əmrilə Çuxurovaya Qaracaoğlanın adı verilmişdir. Advermə zamanı orada Qaracaoğlanın şərəfinə bir neçə gün davam edən geniş təntənəli mərasim keçirilmişdir. Sənətsevərlər həmişə Qaracaoğlan məzarını ziyarətə gəlir, oranı müqəddəs yer hesab edirlər.

Qaracaoğlu xalqın tefəkküründə silinməz iz qoyub getmişdir. Onun nəğmələri, lirik şeirləri xalqın yaddaşına həkk olunmuş və bugünümə gəlib çıxmışdır.

Qaracaoğlu şəri XVII yüzilin türk həyatının güzgüsüdür. Bu güzgüdə xalqın həyatı, məişəti, adətləri ilə yanaşı, türk gözəllərinin sevgisi, zərif duyğuları böyük məhəbbət və zövqlə təsvir və tərənnüm olunmuşdur. Çünki Qaracaoğlının özü zərif və gözəl zövqə malik idi.

Qaracaoğlu gözəllik aşığıdır. Onun sevgisi, məhəbbəti də, insana münasibəti də dünyəvidir. O, rastlaşdığı gözəli vəsf edəndə onun zahiri gözəlliyini mənəvi duyğuları ilə birlikdə canlandırır, ruhundakı titrəyişi telli sazla danışır. Ona görə Qaracaoğlının məhəbbət şeirlərində bəhs etdiyi gözəl konkret türk obalarından olsa da, türk gözəllərinin hər birini səciyyələndirən cəhətlərlə yanaşı, bu kömür-gözlü, bəstəboylu gözəl Qaracaoğlu üçün təsvirəgəlməz ilahi bir varlıqdır.

Qaracaoğlının şeir dünyası – xalqın dünyasıdır. Onun oxuduğu nəğmələrin uzunömürlü olmasının bir sirri də bu şeirlərin xalqla sıx bağlılığı və etnoqrafik baxımdan zənginliyidir. Xalq həyatı ilə yanaşı, Qaracaoğlu xalq dilinin incəliklərinə də dərinləndirən bələd olmuşdur. Ona görə də Qaracaoğlu şeirlərində fikir daha oynaq, dil daha şirin, qafiyələr daha tutumludur. Xalq dilindən geniş istifadə yolu ilə şair maraqlı bənzətmələr, məcazlar, peyzajlar yaratmışdır. Bu bədii ifadələrin çoxu indi də el arasında zərbi-məsəl, öyüd-nəsihət kimi yaşayır:

“Yaxasız köynəklər bizə
Fələk biçər, demədinmi?”

“Bu yalan dünyadır, gedenlər gəlməz”.

“Gedenlər də bu torpağa bələndi”.

“Sevib-sevib ayrılanlar
yanıb-yanıb kül olmazmı?”

“Saxla məni bucağında,
Can verəyim qucağında,
Odu ollum ocağında,
Yax oduna, kül et məni”.

Qaracaoğlu şeirləri türk dünyasının xalq həyatının canlı romantikasıdır.

Qaracaoğlu irsinin toplanmasına və öyrənilməsinə Türkiyədə XX yüzil-
liyin əvvəlində başlanmışdır. 1922-ci ildə Əli Rza Yalçın Qaracaoğlu türkü-
lərinin yaylaq tərəkəmələri arasında geniş yayıldığını görüb, toplamağa girişmiş

və bu nümunələri Konyada çıxan “Babalıq” qəzetində nəşr etdirmişdir. Əli Rzadan sonra Qaracaoğlının şeirlərinin toplanması ilə Sadəttin Nüzhet (Erkin) məşğul olmuş, 1927-ci ildə Konyada “Qaracaoğlu” adı ilə ilk irihəcmli kitabını çap etdirmişdir. 1933-cü ildə İshaq Rüşet Qaracaoğlının seçilmiş şeirlərini çap edib, sonunda geniş sözlük vermişdir.

Zehni Ardicın Adanada 1936-cı ildə çap etdirdiyi “Qaracaoğlu şeirləri” əvvəlkilərdən fərqli olaraq ilk dəfə yazıya alınmışdır.

İstər yuxarıda xatırlatdığımız kitablar, istərsə folklor toplayıcıların yazıya alıb qəzet və məcmuələrdə çap etdirdikləri materiallar haqqında müxtəlif rəylər yazılmış, fikirlər söylənməmiş və bunlar Qaracaoğlının geniş tədqiq olunub öyrənilməsinə ilkin zəmin yaratmışdır.

1950-ci illərin əvvəllərindən başlayaraq Cahid Öztelli Qaracaoğlının şeirlərini toplayıb nəşr etdirmiş, 1970-ci ildə “Bütün şeirləri”ni buraxdırmışdır... Həmin kitab sonralar dəfələrlə təkrar nəşr olunmuşdur. Çox dəyərli nəşrinin ön sözündə Qaracaoğlını dünyaya tanıtdıran böyük araşdırıcı Sadəttin Nüzhetə yada salan Cahid Öztelli də bu yolda böyük əmək sərf etmişdir.

Azərbaycan Qaracaoğlının ikinci vətənidir. Onu da qeyd etmək ki, şairin Gədəbəydən olması, Göyçədə yaşaması haqqında rəvayətlər də mövcuddur. Onun nəğmələri tez-tez oxunur, məclislərdə adı tez-tez çəkilir. Təsədüfi deyil ki, XIV-XVI yüzilliklərdə yaşamış Kərəm, Sarı Aşıq, Koroğlu, Qərib və Qurbaninin təsiri Qaracaoğlanda duyulduğu kimi, XVII yüzilin və sonrakı yüzilliklərin aşığı şerində, o cümlədən də Aşıq Alı, Aşıq Musa, Aşıq Ələsgər, Aşıq Şəmşir və başqa sənətkarların yaradıcılığında Qaracaoğlının nəfəsi aydın hiss olunur. Hətta bu sənətkarların əsərlərində tədqiqatə böyük ehtiyac duyulan çox uyğun bəndlərə və misralara da rast gəlinir. Məsələn, Kərəm şəri ilə Qaracaoğlu şəri arasında bir-iki xarakterik oxşarlığa diqqət yetirək:

Kərəm:

Qəribin boynuna kəfən biçilməz,
Əcəl camı çox acıdır içilməz,
Üç dərdim var, bir-birindən seçilməz,
Bir ayrılıq, bir yoxsulluq, bir ölüm.

Qaracaoğlu:

Qaracaoğlu der, qondum köçülmez,
Acıdır əcəl şərbəti, içilməz,
Üç dərdim var, bir-birindən seçilməz,
Bir ayrılıq, bir yoxsulluq, bir ölüm.

Kerem:

Hey ağalar, necə olur
Halı yardan ayrılanın?
Axır düşər qürbət elə
Yolu yardan ayrılanın.

Qaracaoğlu:

Ey ağalar, böyləmi olur,
Halı yardan ayrılanın?
Enər, ümməna tökülər
Seli yardan ayrılanın.

Kerəmlə bağlı rəvayətlərdə onu əvvəlki dövrlərlə əlaqələndirən faktlar söylənsə (məsələn, onun Harun ər-Rəşidin oğlu olması), Qaracaoğlu haqqında da belə dəlillər ortaya çıxır. Aşıq Ömər (XVII yüzil) bir beytində deyir:

Öysüz aşıq deyişləri əsəldir,
Qaracaoğlu isə köhnə məsəldir.

Hətta dastanlarımızda da Qaracaoğlu surətinə rast gəlirik. Folklorşünas R.Rüstəmzadənin 1974-cü ildə Tovuz rayonunun Alakol kəndində Məsim Məsiməliyevdən yazıya aldığı "Mahmud və Nigar" dastanında Qaracaoğlu bağban kimi iştirak edir. Xatırladaq ki, Rza Mollovun (Bolqarıstan) yazıya aldığı Qaracaoğlu haqqında "Xan Mahmud" əfsanəsindəki adla "Mahmud və Nigar" dastanındakı adların eyniliyi də, dastandakı şeirlərin bir qisminin Qaracaoğlana məxsusluğu da maraqlı faktır. Şairin Qaracaqla bağlı rəvayəti isə M. Aslanın qeyd etdiyi kimi, Sarı Aşıqla Yaxşı rəvayətinin demək olar eynidir. Qaracaoğlu həyat taleyi ilə Sarı Aşığa nə qədər bənzəyirsə, şeirlərinin ruhuna görə Kerəmə, Qərribə və Koroğluya daha çox oxşayır.

Xatırladaq ki, ağız ədəbiyyatı, xalq şeri nümunələri təzkirəçilərin diqqətini çox nadir hallarda cəlb etmiş, cümlələrdə onların adını təsadüfi hallarda xatırlamışlar. Təzkirələrdə adı çəkilən və əsərlərindən nümunə verilən sənətkarlardan biri də Qaracaoğlandır. Azərbaycanda mövcud olan bəzi cümlələrdə də şairin əsərlərindən nümunələrə rast gəlinir. Türk aşıq məktəbinin araşdırıcısı Ə.Kərimov AMEA Əlyazmaları İnstitutunda saxlanan cümlələrdən Qaracaoğlının bir neçə şerini əldə etmişdir. Bunlardan birincisi, yəni 1636-cı (hicri 1046) ildə qələmə alınan şeir çox bəsitdir, həm də Qaracaoğlu ruhuna uyğun deyil. Lakin XIX yüzildə yazıya alınmış "Biri-birinə", "Sən handa, mən handa", "Demədimmi?" qoşmaları həqiqətən Qaracaoğlanındır. 1721-ci ildə Təbrizli İlyasın azərbaycanca cümgdən köçürdüyü "Nəğmələr dəftəri"ndə Qaracaoğlanın da şeirlərinə təsadüf olunur. Artıq ötən əsrin 20-ci illərindən başlayaraq

S.Mümtazın, H.Əlizadənin, topladığı el şairləri və aşıqlarının şeirləri içərisində Qaracaoğlanın da qoşma və gəraylılarına rast gəlirik. S.Mümtazın 1927-1928-ci illərdə nəşr etdiyi ikicildlik "El şairləri" kitabında "Gələyir" və "Demədimmi?" şeirləri çap olunmuş, H.Əlizadənin tərtib etdiyi "Aşıqlar" (1936) kitabında Qaracaoğlanın aşıqlar tərəfindən daha çox ifa olunan şeirləri verilmişdir. Ə.Axundov "Telli saz ustaları" kitabına da Qaracaoğlanın bir neçə şerini daxil etmişdir. Bütün bunlar Qaracaoğlu yaradıcılığının tədqiqinə geniş imkan yaratmışdır.

XX yüzilliyin 70-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanda Qaracaoğlu irsinin öyrənilməsinə maraq daha da artmışdır. M.Aslan, R.Zəka Xəndan, K.Vəliyev və başqaları qəzet və jurnal səhifələrində Qaracaoğlu haqqında məqalələr yazıb, şeirlərindən nümunələr vermişlər. Azərbaycan radiosunun "Bulaq" verilişində dəfələrlə Qaracaoğlanın şeirləri səslənmişdir. 1984-cü ildə IV Aşıqlar qurultayının çağırılması münasibətilə məşhur aşıqların kitabçaları çap edilmişdi ki, onlardan biri də Qaracaoğlandır. 1983-cü ildə Moskvada çap olunan "Türk aşıq poeziyası" kitabında (tərtibçisi və ön sözün müəllifi X.Koroğlu) Yunus Əmrə, Qayğısız Abdal, Pir Sultan Abdal, Aşıq Ömər, Dərdli, Əmrə, Ruhsəti və Aşıq Veysəl ilə yanaşı, Qaracaoğlanın da şeirlərindən nümunələr verilmişdir.

1985-ci ildə "Elm" nəşriyyatında filologiya elmləri namizədi Xəlilə Quliyeva-Qafqazlının Qaracaoğlanın həyat və yaradıcılığına həsr edilmiş monoqrafiyası nəşr olunmuşdur.

* * *

Qaracaoğlanın şeirləri çox gec qələmə alınıb toplandığına və daha çox şifahi şəkildə yayıldığına görə onların çoxlu variantları əmələ gəlmişdir. Cahid Öztelli də məcmuəsində şairin şeirlərinin bəzi variantlarını vermişdir. Bu, hər şeydən əvvəl, ondan irəli gəlmişdir ki, variantlar arasında fərq çoxdur. Və hər birində bir keyfiyyət o birindən üstündür. Çünki sinəsində Qaracaoğlu şerini və nəğməsinə yaşadan adamların yaddaşı və şeir savadları müxtəlif olduğundan, əsərlər müxtəlif təhriflərlə gəlib bizə çatmışdır. Hətta bəzi şeirlərdə adı qafiyələr belə pozulmuşdur. Həm də qafiye təşkil edən bəzi sözlərin başqa dialekt sözlə, sinonimlə əvəzlənməsi halları da müşahidə edilir. Bunlar sənətkarlıq baxımından bəzi şeirlərə naqışlıq gətirsə də, əksər hallarda şerin və qafiyənin tələbinə uyğun olaraq asanlıqla bərpa olunur.

Folklorun toplanması və nəşri təcrübəsinə əsaslanaraq bu sahədəki mütləq təcrübədən faydalanmaq gərəkdir. Toplama və işləmə prinsipləri baxımından ağızdan-ağıza keçən şeir və xalq mahnıları üzərində müəyyən "bərpa" və "işləmə" tələb olunur. Bu cəhətdən Azərbaycan folklorşünaslığında xeyli təcrübə toplanmışdır. Görkəmli bəstəkar və sənətkarlarımız Ü.Hacıbəyov, F.Əmirov, Bülbül, Niyazi, S.Rüstəmov və başqaları xalq mahnılarımızın yenidən işlənməsində və bərpasında az iş görməmişlər. Azərbaycanın nağıl və

dastanları, görkəmli saz-söz sənətkarlarından Qurbani, Xəstə Qasım, Abbas Tufarqanlı, Aşıq Alı, Aşıq Ələsgər və başqalarının əsərləri dönə-dönə nəşr olunmuş, cilalanmış, mümkün qədər öz ilkin variantına yaxınlaşdırılmışdır. Bununla belə folklorda dəqiqləşdirmə işi daim aparılmalıdır. Zaman etibarilə bizdən o qədər də uzaqda deyil, yaxın dövrdə yaşamış Aşıq Ələsgərin ən məşhur şeirlərində belə təhriflər nəzərə çarpır.

Məsələn: Aşıq Ələsgərin dillər əzbəri olan "Sarıköynək" şeri belə oxunur:

Mələksən, çıxmısan cənnət bağından,
Anam sənə qurban, ay Sarıköynək!

Burada "anam" sözünün işlədilməsi nəinki mənə, həm də məntiqi uyursuzluq əmələ gətirir. Şair cənnət bağından çıxan mələyə (gözələ) bütün dünyanı, aləmi belə qurban verməyə hazırdır. Ananın isə bu məsələyə heç bir daxli yoxdur və şerin bu cür oxunuşu sənətkar və xalq ruhuna da ziddir. Heç bir aşıq ananı qurban verməz. Əslində isə misra belədir: "Heç kəs olmaz sənə tay, Sarıköynək".

Qaracaoğlu ustad sənətkardır. Əvvəldə qeyd etdiyimiz kimi, onun şeirlərində mənə, fikir və qəfiyə sistemi güclüdür. Lakin yaddaşdan-yaddaşa, nəsil-dən-nəslə ötürüldükcə bəzi şeirlər öz saflığını saxlayıb, bəziləri isə xeyli dəyişikliyə və təhrifə uğrayıb. Məsələn, bir şerin son misralarına diqqət yetirək:

"Uçdu ələrimdən ilk bahar getdi".
"Bizim eldən bir tumurcuq gül getdi".
"Çıxdı əldən incə belli yar getdi".

Təbii ki, ikinci bənd sonluğunda qəfiyə təhrif olunub. Ona görə də həmin misra ehtimal olunduğu: "Bizim eldən bağça getdi, bar getdi" kimi verilir. Yaxud:

"Sevdiyimə bənzər gül bulammadım".
"Özüm kimi axan sellər görmədim,"
"Dərdimi deyəcək dil bulammadım,"
"Məni qaldıracaq el bulammadım".

Burada da ikinci bənd sonluğunda "sellər görmədim" əvəzinə "sel bulammadım" olmalıdır...

Kitabda Cahid Öztellinin tərtibindəki şeir düzümlü saxlanmış, çoxvariantlı şeirlərin və bəndlərin bəziləri ixtisar edilmişdir. Kitabın "Başımızda əskilməyən ağrı var" bölməsində Qaracaoğlanın adına çıxılan əsərləri, "Vaxtın keçər demədimmi?" bölməsində isə şairin Azərbaycanda yayılmış və işıq üzü görmüş şeirləri verilmişdir.

OLMAYINCA

Bir adam bir eli dolandırarmmaz,
Əldə yaxşı dövlət, var olmayınca.
Pərvanə şamının oduna yanmaz,
Başda sevdə, qəlbə nar olmayınca.

Mərdlər ömür sürər mərd ölkəsində,
Fərəhli nə var ki, bayquş səsinde?!
Qürbət diyarının hər guşəsində
Öyləşilməz kəsbi-kar olmayınca.

Qaracaoğlu der ki, sözün bilmişi,
Tədbirlə görümlər dünyanın işi.
Nə yapar, neyləyər aləmdə kişi
Fələk Mustafaya yar olmayınca?!

YOL KƏNARINDA

Burda bir gözələ meylimi saldım,
Alıb oynamaq çöl kənarında.
Geyinmiş, qurşanmış dürlü libası,
İncə kəmərlə bağlı bel kənarında.

Çəkibdir gözüne sürməni necə,
Getdi çəkdiyimiz əməklər heçə.
Bəlkə gözəllərin karvanı keçə,
Əylənib gözlerim yol kənarında.

Sürmə sandım kirpiyini, qaşını,
Dəlik-dəlik etdim sinəm başını,
Uzadıb boynunu, gəzər yaxşını,
Bir tək sona gördüm göl kənarında.

Qaracaoğlan der ki, sallanıb gəzmə,
Görən aşiqlərin bağrını əzmə.
Bal dodaq üstündə qızıldan düzmə,
İnciden diş gördüm dil kənarında.

NƏ FAYDA

Sallanıb gedən qız, bir gəl yanıma,
Elə sallanışın bənzər xanıma.
Nə dərdin var gəlsin mənim canıma,
Axır məni öldürməsən, nə fayda.

Döşünə vurmusan bəyaz bir xalı,
Gör, eşq dəlisinin necədir halı?
Süfrələr açıqdır, badələr dolu,
Öz əlinlə doldurmasan, nə fayda.

Məni görüb, yön çevirib dönərsən,
Bülbül kimi güldən-gülə qonarsan.
Sən də məndən daha bəter yanarsan,
Atəşini buldurmasan, nə fayda.

Sallana-sallana, qız, gəl bostana,
Bir telin vermərəm Ərəbistana.
Gül camalın görüb yazsam dastana,
Bir yol qaşın qaldırmasan, nə fayda.

Qaracaoğlan der ki, geyinib qurşan,
Bir xeyir görməyib sevdana düşən.
Sinəndəki nardan ver mənə nişan,
Mənə sirtin bildirməsən, nə fayda.

BAĞRI DAŞMOLA?

Yenə dumanlıdı dağların başı,
Mənim gözəlimin eli qışmola?
Körpə ikən sevdasına düşdüyüm
O da mənim kimi gözü yaşmola?

Naçar qaldım bu gözəli öymədən,
Açammadım ağ köksünü düymədən.
Əmsəm dodağını kimsə duymadan,
Dursam qulluğunda mənə işmola?

Bu yerlərdə mənim gülüm tək gəzər,
Töküb ağ gərdənə zülfünü düzər,
Çıxar ucalarda sallanıb gəzər,
Ceyran gözlüm gözəllərə başmola?

Qaracaoğlan der ki, bu belə olmaz,
Dərdiyim çiçəklər saralıb solmaz,
On iki aydır ki, salama gəlməz,
Yoxsa imansızın bağıri daşmola?

AĞLAMA

Əsdi səhər yeli, töküldü sellər,
Gedərgiyəm, qara gözlüm, ağlama.
Ağlamağın vaxtı keçdi, nə çarə,
Kəmənd atıb yollarımı bağlama.

Yolunu yolumdan ayırdı qəni,
Gəlin, qürbət elə göndərin məni.
Nə qədər ki sağam, unutmam səni,
Yarım getdi dəyə yanıb ağlama.

Səni derəm, səni, qaşı kamanım,
Büküldü qamətim, keçdi zamanım.

Gedərgiyəm, ala gözlü ceyranım,
Hicrana bürünüb ürek dağlama.

Qaracaoğlan, göz yaşları silinər,
Bir ah çəksəm, uca dağlar dəlinər,
Könlüm evi bölük-bölük bölünər,
Yaş axıdıb sən arxamca çağlama.

LEYLA, LEYLA

Dinləyəlim dağ başında fəğanı,
Görelim nə demiş o Leyla, Leyla!
Gedək yar yanına, verək salamı,
Dildə əzbərimiz bu Leyla, Leyla!

Fələk çaxmağını eylədi çəngəl,
Sevda yolumuza açdı min əngəl.
Sevgilim, ölürsəm, üstümə sən gəl,
Gözün yaşı ilə yu, Leyla, Leyla!

Fələk çaxmağını üstümə çaxdı,
Bulunmaz dərdimə biganə baxdı,
Könlümün şəhrini odlara yaxdı,
Yandım atəşinə – su, Leyla, Leyla!

Qaracaoğlan der ki, sən də haman ol,
Xubların yolunda qurtar, tamam ol.
Mən öləndə cənazəmə imam ol,
Yol qara zülfünü – hu, Leyla, Leyla!

“GƏL” – DƏDİ MƏNƏ

Səhərdən uğradım dostun yanına,
“Xoş gəldin” sözünü el dedi mənə.
Beyaz sinəsindən bir cüt nar verdi,
“Sevginin dadını bil”, – dedi mənə.

Mənim yarım mənə yalan söyləməz,
Heç bir zaman qeybətimi cəyləməz,
İlqar verib yarı yolda əyləməz,
“Elləri uyut da, gəl”, – dedi mənə.

Məstənə də, dəli könül, məstənə,
Aşiq olan gül göndərər dostuna.
Telli məhrəbasın atdı üstümə:
“Tərlisən, sevdiyim, sil”, – dedi mənə.

Qaracaoğlan sirtin kimə danışar?
Siyah zülfün ay üzünə qarışar,
Ayrılanlar əlbət bir gün qovuşar,
“Ağlama, sevdiyim, gül”, – dedi mənə.

GÜL GƏRƏK MƏNƏ

Sevdiyim, arzumu sənə deməkçin
Bülbül söylədiyi dil gərək mənə.
Bağrım külə döndü hey yana-yana,
Onu söndürməyə sel gərək mənə.

Yanıb-yaxılmışam mən atəşlərə,
Varıb taxılmışam iti neşlərə,
Dəlindi ciyərım, yıxıldım yerə,
Məni qaldıracaq əl gərək mənə.

Halımı anlasan, haldaş olaram,
Anasız, babasız qardaş olaram,
Qürbət diyarlarda yoldaş olaram,
Yarın zülfü dəyən yel gərək mənə.

Qaracaoğlan, xoşdur Bayburt elləri,
Əsib-əsib cizə gəlir yelləri,
Bürmələnməmiş yar üzünün telləri,
O telə yaraşan gül gərək mənə.

DEDİ MƏNƏ

Sabahdan rast gəldim mən bir gözələ,
Yeri get, vəfasız, qul, – dedi mənə,
Cəlladın olaram, qıyaram cana,
Bunu birdəfəlik bil, – dedi mənə.

Xırdaca daş ilə qüllə yapılmaz,
Qaranlıq gecədə yara baxılmaz,
Var get, oğlan, var get, əlim toxunmaz,
İstərsən bu gündən öl, – dedi mənə.

Dağ çayları kimi çağlayıb axma,
Çevrilib-çevrilib önünə baxma,
Qəm çəkib, özünü odlara yaxma,
Yeter ağladığın, gül, – dedi mənə.

Qaracaoğlan deyər, çağlar çağında,
Arzumanım qaldı köksün ağında.
Gün axşam olanda sahil bağında
Gəlib muradını al, – dedi mənə.

BULAĞA

Ağca qızlar köç eylədi yurdundan,
Qoç igidlər dəli oldu dərdindən.
Səhər-səhər o bələnin ardından
Gördüm, altı gözəl endi bulağa.

Üçü orta boylu, qenirsiz gözəl,
Üçü uzun boylu, gözlərin süzər.
Dedim, ağ ceyranlar göldə nə gəzər?
Sular sonasıydı, qondu bulağa.

Əcəb dərməlidir Xədcənin gülü,
Canlara dərmandır Aysənin beli,

Qalanları bir-birindən öyməli,
Onlar bəzək, şərəf-şandı bulağa.

Qaracaoğlan yenə coşdu, çağladı,
Eşqin odu ürəyimi dağladı.
Qızlar getdi, – deyə bulaq ağladı,
Mənim də ürəyim yandı bulağa.

SARMAĞA

Qız deyir ki, mən bir əmlək quzuyam,
Anamın, babamın iki gözüyəm,
Bu dağlarda Mahmud bəyin qızıyam,
İgid istər qucaqlayıb sarmağa.

Oğlan deyir: –Öyünmə, qız, öyünmə,
O sözlərin girmiş mənim beynimə.
Şümşad qollarını dola boynuma,
İgid istər məramına varmağa.

Qız deyir ki, mən bir gözü qarayam,
İgidin başına gələn bəlayam.
Tuncdan ucaldılmış uca sarayam,
Sərraf istər zinetimi görməyə.

Qaracaoğlan der ki, gəldim elinə,
Mail oldum camalına, telinə.
Başlıq sözün baban alsa dilinə,
Mən hazıram ürəyimi verməyə.

ZİYADƏ

Dörd kitabdan başlayıram əlifə,
Bir isim yazılmış quldan ziyadə.
Əbrişim saçından öyməli züluf,
Sürmələr qarışmış teldən ziyadə.

Əydirmə qaşını, baxmam gözünə,
Mənim kimi alov düşsün köysünə.
Yeməsəm, içməsəm baxsam üzünə,
Şəkərdən, qaymaqdan, baldan ziyadə.

Qaşların gözlərlə cəyləyir cəngi,
Söyləşir gözəllər, qoç igid dəngi.
Elə çiçəklərdən hörüb çələngi,
Lələdən qırmızı, güldən ziyadə.

Aşiq də aşiqi zor ilə yıxmaz,
Ölsə də, aşiqin heç sirri çıxmaz,
Mənim könlüm olar-olmaza baxmaz,
Axıtdım göz yaşım seldən ziyadə.

Qaracaoğlu der ki, yurdun təzələ,
Könül bir şahindir, qonmaz xəzələ.
Çirkin mənə qurban, mən də gözələ,
Can sever gözəli, ləldən ziyadə.

SƏNDƏN ZİYADƏ

Huri-mələkmisən, göydənmi endin?
Mən mələk görmədim səndən ziyadə.
Əski sevgilimdən ayrı düşsəm də,
Yenicə sevdiyim ondan ziyadə.

Qara bağrım əzdim, dedim dinərsən,
Cəvahirsən, ləl-gövhərə dönərsən.
Baxdıqca gözümə çox görünərsən,
Bu gün gözəlliyin dündən ziyadə.

Dedim: – Getmə dayan, səni bularam,
Dedi: – Gəl yanıma, qadan alaram.
Dedim: – Xallarına sərraf olaram,
Sayaram xalını mindən ziyadə.

Qaracaoğlu, başqasını arama,
Yar gəlmədi, mələm ola yarama.
Bir canım var, fəda olsun yarım,
Daha nə istərsən, bundan ziyadə?

HURİ İSƏN DƏ

Küsdürdüm gözəli, güldürəmmədim...
– Küsmə, gözəllərin şahı isən də.
Endirərəm, gözəl, səni havadan,
O uca göylərin mahı isən də.

Qız deyir ki, bu sözünü tutmazam,
Mən sənə meylinə meyil qatmazam.
Zülfümdən bir tel də qoxulatmazam,
Allahın sevimli qulu isən də.

– Ala bulud kimi göydən axaram,
Sulu leysan kimi yerə yağaram,
Bu cavan ömrümü oda yaxaram,
Qız, səni boşaram, ahu isən də.

Qız deyir ki, bu sözündən küsərəm,
Zülfüm teli ilə səni asaram,
Donanın qalası¹ mənim hasarım,
Aşammazsan, dağın yeli isən də.

Oğlu deyir, qız, qalanı sökərəm,
Daşın, torpağını suya tökərəm,
Yüksəkdən üstünə körpü çəkərəm,
Keçərəm, Donanın² seli isən də.

Ta əzəldən bağlanıbsan qələmə,
Sən zərifsən, dayanmazsan bələmə.

¹ Anadoluda Tuna tarixi mahalında qala

² Həmin mahalda çay

Sirrimi verməzəm elə, aləmə,
Demərəm, demərəm Əli isən də.

Qaracaoğlu, dəyanətin çox imiş,
Könlün havalanan iti ox imiş,
Sənin ki sehirin, sirrin yox imiş,
Gəl sarmaşaq, gözəl, huri isən də.

GULLƏR İÇİNDƏ

Burda bir gözəlin sallanışını
Səlviyə bənzətdim dallar içində.
İrmaq kənarında, dərya üzündə
Ququya bənzətdim göllər içində.

Sən gəzən yollara çınqıl tökməzlər,
Şirin sözün dastanını sökməzlər,
Gözəl sevib, – deyə dara çökməzlər,
Mən də söylənərəm dillər içində.

Mənim yarım yerişindən bəllidir,
Ağ əlləri dəstə-dəstə güllüdür,
Dəstədən ayrılan siyah tellidir,
Gəzər məlul-məlul ellər içində.

Dəli könül atəş tuta, allana,
Ciyərciyim eşq odundan xallana.
Ellər atlas geyə, çıxıb sallana,
Mən isə qalayım çullar içində.

Qaracaoğlu der, işim zarmola?
Eşq kəməndi boynumuza darmola?
Əcəb, yarım kimi gözəl varmola?
Haqqın yaratdığı güllər içində.

KƏRƏM EYLƏ

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Gəl bizim elləri göz, kərəm eylə.
Neçə qulların var, gəzər qələmlə,
Al məni dəftərə yaz, kərəm eylə.

İraqdır yolların, dolandım gəldim,
Dadlıdır dillərin, əyləndim qaldım,
Babalın boynuma, əgər mən öldüm,
Məzarım köksünə qaz, kərəm eylə.

Qaracaoğlu der ki, bir mahnı söylə,
Əzəldən qalmışdır bu qanun böylə.
Edicək eyilik vaxt ikən eylə,
Ömür keçər yaman, qız, kərəm eylə.

YAŞ İLƏ

Qara gözlüm, mən bu yerdən gedərsəm,
Xiffət çəkmə o göz ilə, qaş ilə.
Aralıqda qəm xəbəri eşitsəm,
Dəlinər bu sinəm qara daş ilə.

Ey ağalar, mən bir xəta işlədim,
Qəmi qoydum, zarafata başladım,
Alma bilib al yanağı dişlədim,
İncitmişəm bu dodaqla, diş ilə.

Dərəmmədim ləblərindən barımı,
Kim ağlatmış mənim nazlı yarımı?
Görəmmədim öz bağçamda narımı,
Qəm doldurmuş gözlərimi yaş ilə.

Qaracaoğlu, bu sevdadan doymaram,
Ağ gərdənli qara xallar saymaram,
Can dadlıdır, dadlı canı qıymaram,
Məgər ağı yedirərlər aş ilə.

GÖZÜMƏ

Qismət olub mən bu eldən gedərsəm,
Uca dağlar bel görünər gözümə.
Dostum çıxmış evlərindən bəriyə,
Hörükləri tel görünər gözümə.

Sənə derəm, sənə, ey qoca düldül,
Çəkildi seyrandan yaylaya bülbül.
O qızın bağçası bənövşə, sünbül,
Qız, qoynunda gül görünər gözümə.

Qismət olub mən oraya vararsam,
Nərgiz verib gülü-reyhan alarsam,
Rastlaşın pünhan yerdə bularsam,
Al yanaqlar bal görünər gözümə.

Qaracaoğlan der, halım sorulmaz,
Bəhanəsiz dost elinə varılmaz.
Min il yaşasam da, çarə bulunmaz,
Ruh çıxarsa, sal¹ görünər gözümə.

ÜSTÜNƏ

Səhərdən uğradım bir adil xana,
Dostum sultan olmuş elin üstünə,
Camalını gördüm, oldum divanə,
Salamına durdum yolun üstünə.

Bilmirəm, rast gəldim hayanda, necə?
Gördüm çəmənlərdə təptəzə qönçə.
Ucadır boyları, belləri incə,
Sarılaydım incə belin üstünə.

Qulun varımı, söylə Qaracaoğlan qəder,
Hüsnünün zəkati borcunu ödər.
Qız, baxışın mənə divanə edər,
Bürüncək geymisən alın üstünə.

BƏNÖVŞƏ

Qadir Mövlam səni öymüş yaratmış,
Çiçəklər içində itər bənövşə.
Bitərsən güllərin xarı içində,
Tikanı üzünə batar, bənövşə.

Yaz gələndə həvəslənib bitərsən,
Güz gəlincə başın alıb gedərsən.
Yavru, neyçün boynun əyri tutarsan,
Sənin dərdin məndən bəter, bənövşə.

Sənin məskənindir qayalar səngi,
Qoxusu əladı, gözəldi rəngi.
Aradım dünyayı, bulunmaz tənği,
Gözəlin dəstinə yetər bənövşə.

Baxmazmısan Qaracaoğlan halına?
Qərib bülbül qonmuş gülün alına,
Qədrin bilməyənlər alır əlinə,
Onun üçün əyri bitər bənövşə.

AL DEYƏ-DEYƏ

Ala gözlüm, yıxdın mənim evimi,
Əylən bu diyarda, qal deyə-deyə.
Viran etdin çəmənim, bağımı,
Qönçə güllərimi al deyə-deyə.

¹ Sal – tabut

İnsan oğlu qurtulmayı qəzadan,
Yaralılar necə dözürlər sızidan?
Ağca ceyran can qurtarıb tazıdan
Üz tutub yol gedir çöl deyə-deyə.

Səhər zamanında uğradım sənə,
Görünmə, gül üzlüm, qaldım müntənə.
Qəfildən doldurub bir qədəh mənə,
İçirdin ağını bal deyə-deyə.

Qaracaoğlu der, neylim, nə edim?
Bir diləyim var, bu yurdu tərk edim.
Yığıl, get deyirsən, haraya gedim?
Sən gətirdin məni gəl deyə-deyə.

PƏRİYƏ

Qadir Mövlam, budur səndən diləyim,
Apar məni göy sünbüllü qoruya¹
Alırsansa, ikimizi birdən al!
Qoyma məni nazlı yardan geriye.

İkimiz də oxuyardıq, yazardıq,
Tənhalanıb cığırılarda azardıq,
Bir zamanlar məlul-məhzun gəzərdik,
Qorxardıq ki, birdən əngəl törəyə.

Ərəb atı olan həvəslə minər,
Atəşi olanlar bulağa enər.
Sevdaya düşənlər çırağa dönər,
Az qalar həsrətdən canı əriyə.

Fanisen sən, Qaracaoğlu, fanisen,
Bilmirəm hurisen, yoxsa pərisen,
Əlvən bağçanızda dolan, yeri sən,
Fələk qıymaz sənətk gözəl pəriyə.

QÜRBƏTƏ SALDI

Yarda insaf yoxdur, məndə də dərman,
Heyif ki, işlərim Allaha qaldı.
Qaşları qətlimə yazıbdı fərman,
Qanlı kirpikləri qəlbimə daldı.

Gözləri könlümə zəhərlər qatır,
Zülfəri süngüdür, canıma batır.
Şahid məzarında xəyalım yatır,
Sevda qılıncını boynuma çaldı.

Aman, Qaracaoğlu, dərdlərə daldım,
Eşqin çöllərində dolaşub qaldım,
Bu çəkilməz dərdi başıma aldım,
Bu azgın dərd məni qürbətə saldı.

QALDI

Sərin-sərin əsən səhər yelləri
Sevdiyim dağların dalında qaldı.
Bir yanı lələdir, bir yanı sünbül,
Könlüm mürüvvətsiz gəlində qaldı.

Gəlib oturalım ədəbli, adlı,
Ürəkdə məhəbbət şipşirin, dadlı,
Sürməli tellərdən altın savatlı,
Kəmə qurşaq qızın belində qaldı.

Gəl, sevdiyim, sığınalım sübhana,
Tülek tərhan derlər ovun qapana.
Məzə olsun al yanaqdan öpənə,
Ahu-zarım dadlı dilində qaldı.

Gəl indi hey, Qaracaoğlu, gəl indi,
Qara bağrım dəlik-dəlik dəlindi,
Ciyər paralandı, iki bölündü,
Bir bölüyü qızın əlində qaldı.

¹ Qoruğa

NƏ İŞİM?

Tərk edirəm səni, ay qaşı kaman,
Vəfası olmayan yarla nə işim?
Yoxdursa köksündə bir azca iman,
Məni Məcnun sayan yarla nə işim?

Fələk məndən betər etsin halını,
Mən ölərsəm, yad kəsdirər yanını,
Qərrib bülbül gülə verər canını,
Canıma od salan yarla nə işim?

Axar gözümlə yaşı, bir dəm silinməz,
Bu ağır dərdimə məlhəm bulunmaz,
Yanımda bircə yol qədrim bilinməz,
Qədir anlamayan yarla nə işim?

Qaracaoğlu der ki, sevirəm candan,
Əsirgəməzdim can, cananım, səndən,
Deyirlər sevgilim yan keçir məndən,
Gedim, daha bu diyarla nə işim?

FƏLƏK MƏNİ NAZLI YARDAN AYIRDI

Altın qəfəslərdə yandı kürəyim,
Dost əliylə yaralandı ürəyim,
Uzaq düşdüm, baş tutmadı diləyim,
Fələk məni nazlı yardan ayırdı.

Dostumun yaylası səfahı verdi,
Bir şirin dil ilə ilqarın verdi,
And içib mən səndən ayrılmam dedi,
Fələk məni nazlı yardan ayırdı.

Qumaş olam, arşın-arşın yırtılam,
Kölə olam, bazarlarda satılam,
Vədəm yetmədi ki, öləm qurtulam,
Fələk məni nazlı yardan ayırdı.

Der Qaracaoğlu, yanam, alışıam,
Axıb gedəm, göy sulara qarışıam,
Başıma gələni görək danışam,
Fələk məni nazlı yardan ayırdı.

OLMALI

İgidin yaxşısı nədən bilinər?
Üzü gülən, özü yaman olmalı.
Qəm-qüssə başına yağdığı zaman
Könlünün qəmini alan olmalı.

Söz deyərəm igid oğlu igidə,
İgid olan müntəzirdi öyüdə,
Mən igid istəyəm firqə dağıda,
İgidin başında duman olmalı.

İgid olan igid qurd kimi baxar,
Düşməni görünəcə ayağa qalxar,
Qapıb mizrağını meydan çıxar,
İgidin dalında duran olmalı.

İgid olmaz, kimin qırıqsa zatı,
Məsləki ayrılar, düzəlməz qatı,
Daim hazır olar silahı, atı,
İgid qalxsa, namərd viran olmalı.

Qaracaoğlu, özgə dərdi çəkilməz,
Quru düzənlərdə buğda əkilməz,
Namərdlə yol getsən, başa çıxılmaz,
İgid dost yolunda yanan olmalı.

AĞLAMASINMI?

Əvvəl bahar–yaz ayları çatıldı,
Paralandı bulud göyə atıldı,
Qaynar çeşmələrin gözü tutuldu,
Dalğalanıb göllər ağlamasınmı?

Yaz gələndə aşıb–daşan yurd olur,
Hər bərədə bir alıcı qurd olur,
Tər qönçələr kimlərə sə dərd olur,
Vaxtı keçən güllər ağlamasınmı?

Qaracaoğlan der, bahar yetişdi,
Meyvəsin dərməmiş, çiçəyim düşdü.
Yükləndi barxanam, karvanım köçdü,
Tozu qalxan yollar ağlamasınmı?

KİMİ

Atəşim yanmamış tüstüm uclar
Buludun göylərdə axdığı kimi.
Yarın bağçasında bülbüllər ötər,
Ayın on dördündə doğduğu kimi.

O yar bizə yeni namə yollamış,
Arif olan sözlərindən anlamış,
Al yanaqlar damla–damla tərləmiş,
Şəhin çiçək üstə yağdığı kimi.

Qaracaoğlan eydir, başların tacı,
Ayrılıq şərbəti zəhərdən acı,
Qıvrım–qıvrım olmuş zülfünün ucu,
Tər bənövşə əyri baxdığı kimi.

GƏLDİ

Xəstə düşüb otaqlarda yatıram,
Yaylağa köçəcək zaman da gəldi.
Aışdı bir ucdan yandı evləri,
Bürüyüb dağları duman da gəldi.

Yaz gələndə ərəb atlar yarışar,
Bayram gələr, küsülülər barışar.
Dedilər, sevdiyin yadla görüşər,
Divanə könlümə güman da gəldi.

Arılar da pətək tutar sirinən,
Könlümün qəmi də doldu nurunan,
Gizli–gizli görüşərdim yarınan,
Əcəl vaxt verəməz, aman da gəldi.

Fələk mənə xəncərini tuşladı,
Göz–göz oldu, yaralarım işlədi.
Xocam gəldi, yasinlərdən başladı,
Xoşbəxtlikdən sağkən imam da gəldi.

Qaracaoğlan, qəmdən qəlb oyum–oyum,
Çəkildi barxanam, qazıldı quyum,
Qəbir hazır oldu, asdılar suyum,
Çırpına–çırpına sonam da gəldi.

ZİYADƏ

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Mən gözəl görmədim səndən ziyadə.
Bilməm, hurimisən göylərdən enən?
Bu gün gözəlliyyin dündən ziyadə.

Doğan aylar kimi doğar, görünər,
Qırmızılar geyib çıxar, sallanar,

Ah etdikcə qara bağrım yarılar,
Səni sevən yoxdur məndən ziyadə.

Qaracaoğlu der ki, bu sözümlə haqdır,
Aləmi seyr etdim, bənzərin yoxdur.
Sənəmə vurduğun bir qanlı oxdur,
Daha cövrün varmı bundan ziyadə?

QOŞMA

Sabahdan uğradım mən bir gözələ,
Ala gözlərinə sürmələr çəkmiş.
Daramış zülfünü, tökmüş bir yana,
Salı vermiş incə belin üstünə.

Bir xoş, bir xoş durur ədə naz kimi,
Arxasında saçı tel-tel saz kimi,
Xas bağça içində top nərgiz kimi,
Qaralarımı geydin alın üstünə?

Alma-alma yanaqları al kimi,
Boynu uzar, gedər sərvə dal kimi,
Səhərdə açılan qönçə gül kimi,
Sandım qan damlamış qarın üstünə.

Çıxa-çıxa çıxdım yoluna vardım,
Verdiyi çevrəni qoluma sardım,
Uğrunda ölümü gözüme aldım,
Divanına durdum yolun üstünə.

Çəki verdim gücü gücün içinə,
Al qərənfil taxmış sünbül saçına,
Ömrümü qoymuşam fərman bacına¹,
Yarım sultan olmuş elin üstünə.

¹ Bac – xərac

VARSAĞI

Yürü behey, Bulqar dağı,
Səndən uca dağ olmamı?
Sən yaylanın gözəlisən,
Yanaqların ağ olmamı?

Bulqar dağı iki çatal,
Arasında güllər bitər.
Bir igitə bir yar yetər,
İki sevən döl(i) olmamı?

Bulqar dağı parə-parə,
Kim al geyər, kimi qarə.
Salam eylən nazlı yarə,
Ayrılanlar bir olmamı?

Hanı xanlar, hanı xanlar?
Qəfəsdə bəslənən canlar,
Sevib-sevib ayrılanlar
Yanıb-yanıb kül olmamı?

Qaracaoğlu, səni gördüm,
Duşunu¹ xeyirə yordum.
Bu gün gözəllərə sordum,
Gözəllərə qul olmamı?

NƏDƏNDİR?

Nədəndir de, kömür gözlüm, nədəndir,
Bu mənim gecələr uyumadığımı?!
Çətin derlər ayrılığın dərini,
Ayrılıq dərindən doymadığımı.

¹ Duş – yuxu

Dostun bağçasına yad əllər dolmuş,
Gülünü toplarkən fidanın qırılmış,
Burda bir kötünün qoynuna girmiş
O, mənim sevməyə qıyamadığım.

Kömür gözlüm, səni sevdim, saqındım,
Endim xas bağçaya, güllər soğundum,
Bilməyirəm nə yerlərdə toxundum,
Bir belli xəbərin alamadığım.

Qaracaoğlan der ki, yandım da öldüm,
Hər dəliliyi mən kəndimə buldum.
Dolanıb ki qəvil yerinə gəldim,
Qəvil yerlərində bulamadığım.

VAR

İzin ver, hey ağam, mən də gedəyim,
Ah çəkib də arxam sıra ağlar var.
Baxaram, baxaram, yarım görünməz,
Aramızda yığılası dağlar var.

Coşqun sular kimi axıb durulma,
Quru xəzəl kimi əsib sovrulma,
Nərdə gözəl görsən, ona çevrilmə,
Bizim eldə cana qıyar bəylər var.

Qarşıdan qarşıya yanar bir işıq,
Bunu söyləyənin dilləri aşır.
Bir buğda bənizli, zülfü dolaşır,
Getmə, – deyə məni yolda əylər var.

Qaracaoğlan der ki, kəndim öyəyim,
Qaşlar alıb qara bağrım dələyim,
Gözəl sevmə, derlər, necə sevməyim?
Qaşlar arasında ciftə bənlər var.

NEDƏYİM?

Birəm-birəm dəvşirirlər odunu,
Biləm dedim, biləmədim adını.
Ərzurum yanaqlı kürdlər qadını
Bir qız mənə əmi dedi, nedəyim?

Bizim ellər Urum olur, uc olur,
Sızıldaşır, boz qurdları ac olur,
Bir igidə əmi demək güc olur,
Bir qız mənə əmi dedi, nedəyim?

Qaracaoğlan der ki, nedib, nədərəm?
Axan sularınan böylə gedərəm,
Saqqal, səni naqtabınan yolaram,
Bir qız mənə əmi dedi, nedəyim?

NƏ BİLİR?

Nuhun gəmisinə böhtan edənlər
Yelkən açıb yel qədrini nə bilir?
O Süleyman quş dilini bilirdi,
Hər Süleyman dil qədrini nə bilir?

Ərəb atlarında olur firğalar,
Kimi sərxoş yürür, kimi yırğalar,
Kübrəliyə enib qonan qarğalar
Xas bağçada gül qədrini nə bilir?

Dünya mənim deyə zənginlik satan,
Halal əkməyinə haramlar qatan,
Sonradan–sonraya bəyliyə yetən,
Zalım olar, el qədrini nə bilir?

Qaracaoğlan der də belim büküldü,
Ağzımın içində dişim töküldü.
Nuh Nəbinin həddəsindən çəkildi,
Saz çalmayan tel qədrini nə bilir?

EDƏRLƏR

Ala gözlü, bənli¹ dilbər,
Usul söylə, söz edərlər.
Könül suyum axıtdılar,
Gözlərimi buz edərlər.

Durnalar qatarla yürür,
Yayları, ümmanı bürür,
Cümlə dalımı² soldurur,
İlk yazımı küz³ edərlər.

Qaracaoğlan der, sınađım,
İçdim meyi, eşqi qandıım,
Hər gözəli yardıır sandım,
Bir yaramı yüz edərlər.

TÜRKÜLƏR

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Qoyma məni el yerinə.
Altın kəmərin olayım,
Dola məni bel yerinə.

Heçinə, könlüm, heçinə,
İgide ölüm keçinə.
Al məni zülfün ucuna,
Sallanayım tel yerinə.

Gəl, qız, qarşımda dursana,
Bir mənim halım sorsana,
Zülfündən bir tel versənə,
Qoxlayayım gül yerinə.

¹ Bənli – xallı

² Dal – budaq

³ Küz, güz – payız

Qaracaoğlan der, nodayım?
Qolun boynuma dolayım.
Nazlı yar, kölen olayım?
Qəbul eylə qul yerinə.

* * *

– Suya gedən allı gəlin,
Neçin boylə salınırsan?
Gəlin, bir su ver içəyim,
Gəlin, kimin gəlinisən?

– Su deyildir sənin dərdin,
Görmək isə yetər, gördün.
Oğlan, burda çoxca durdun,
Ağam gələr, döyülərsən.

– Döyülərsəm, döyüləyim,
Söyülərsəm, söyüləyim.
Gəlin, sənə qul olayım,
Ölərəm, qanlım olarsan.

– Yaylalara keçmədinmi?
Soyuq sular içmədinmi?
Gözəl görüb seçmədinmi?
Məni görüb dəlirirsən.

– Dörlü yayları aşınca,
Soyuq suları içincə,
Qocalıb vaxtın keçincə
Daşlar alır, döyünürsən.

– Evlərinin önü solğan,
Ağamı görərsən, qorxan.
Telli pərşəmlisən, oğlan,
Nə dedim ki, darılırsan?

– Qaracaoğlan sənə vurğun,
Döşlərin almadan dolğun,
Sevindirdin məni, bir gün
İnşallah cənnət görərsən.

* * *

Göy üzündə tütən olsam,
Yer üzündə bitən olsam,
Al bənəkli¹ kətan olsam,
Yar boynuna sarsa məni.

Yar qolunda burma olsam,
Yedikləri xurma olsam,
Alçım-alçım sürmə olsam,
Yar qaşına sürsə məni.

Qaracaoğlan, uşaq olsam,
Yar belinə quşaq olsam,
Bir atlasdan döşək olsam,
Yar altına sərsə məni...

GƏLDİ

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Səni görməyəli görəsım gəldi.
Altın kəmər sıxmış incə belini,
Usul boylarını sarasım gəldi.

Kiçiciksən, gözəl, etmə bu nazı,
Ciyərimə basdın atəşi, közü.
Başına düzmüsen gülü, nərgizi,
Üzümü üzünə sürəsım gəldi.

Aladır gözlərin, siyahdır qaşın,
Aradım cahantı, bulunmaz eşin.

¹ Bənəkli – bəzəkli, xallı

Yaylanın qarından bəyazdır döşün,
Yıxılıb üstünə öləsim gəldi.

Qaracaoğlan der ki, bilirəm seni,
Eylədim yolunda qurban bu canı.
Qoynunda bəslənən narı, heyvanı,
Çözüb düymələrin dəresim gəldi.

GÖZƏL, NƏ GÖZƏL OLMUŞSAN?

Gözəl, nə gözəl olmuşsan?
Görülməyi, görülməyi...
Siyah zülfün halqalanmış,
Hörülməyi, hörülməyi...

Məndilim¹ yudum arıtdım,
Gülün dalında qurutdum.
Adım nə idi, unutdum,
Sorulmayı, sorulmayı...

Səyirtdim ardından yetdim,
Əyildim üzündən öpdüm.
Adın bilirdim, unutdum,
Çağırmaı, çağırmaı...

Mənim yarım mənə küsmüş,
Zülfünü gərdənə tökmüş,
Məhəbbəti məndən kəsmiş,
Sevilməyi, sevilməyi...

Çağır, Qaracaoğlan, çağır,
Daş düşdüüyü yerdə ağır.
İgid sevdiyindən soğur,
Sarılmaı, sarılmaı...

¹ Məndil – desmal

ÖLÜM, ARDIMA DÜŞÜB DƏ YORULMA

Ölüm, ardıma düşüb də yorulma,
Var get, ölüm, bir zaman da yenə gəl,
Aqibət alarsan, qoymazsan məni,
Var get ölüm, bir zaman da yenə gəl!

Boylə bir vaxıtlar yeyib-içərkən,
Yeyib-içib yaylalarda gəzərkən,
Yenə mi gəldin mən səndən qaçarkən?
Var get, ölüm, bir zaman da yenə gəl!

Çıxıb boz qurdlarla ulaşamadım,
Yalan dünya, sənə çıxışamadım,
Eşimlə, dostumla buluşamadım,
Var get, ölüm, bir zaman da yenə gəl!

Qaracaoğlan der ki, dərdim pək betər,
Bağçada bülüllər şaqıyıb ötər.
Anamı, atamı dün aldın, yetər,
Var get, ölüm, bir zaman da yenə gəl!

GƏLMƏDİ

Axşam oldu, gəldim vədə yerinə,
Yol gözləmək səbrim kəsdi, gəlmədi.
Görən qəflət basdı, yuxuya daldı?
Yoxsa yarım məndən küsdü, gəlmədi?

Mənim yarım vədəsindən dönəndi,
İlqar verdi, uşaq könlüm inandı,
Ay da doğdu, tən ortada dayandı,
Səhərin yelləri əsdi, gəlmədi.

Unutdumu əhdi, görün neynədi?
Başqa bir diyara səfər etladi.

Məcbur oda yandım, sinəm göynədi,
Nə idi qərəzi, qəsdı, gəlmədi?

Qaracaoğlan der ki, dövrənim döndü,
Könlüm zirvədəydi, dərəyə endi,
Səhər yeli kəsdi bərəni, bəndi,
Sonam bizə bir yolüstü gəlmədi?

MƏNİ MƏCNUN EYLƏDİ

Yaz günləri güllü çəmənlə üstündə
Səken dilbər məni Məcnun etladi.
Cənnət quşu tək başa örpəyi
Çəkən dilbər məni Məcnun etladi.

Əsən külək tellərini əyməsin,
Rəqib əli o tellərə dəyməsin,
Ağ köksün üstünə gümüş düyməsin
Tikən dilbər məni Məcnun etladi.

Nəşib ola, üzəm eşqin gölünü,
Qismət ola, dərəm qönçə gülünü,
Ay kimi üzünə siyah telini
Tökən dilbər məni Məcnun etladi.

Qaracaoğlan oda yanar kül kimi,
Saç üzündə sıralanıb tül kimi,
Bahar çağı bağda açan gül kimi
Qoxan dilbər məni Məcnun etladi.

İNCİYƏRMİ

Aləmdə gözəllər padişah olsa,
Ona xidmət edən qul inciyərmi?
Sular axıb daşdan-daşa toxunar,
Dağ-daşı adlayan sel inciyərmi?

Belə gözəl olan sultan sayılar,
Körpə gültək sevdiyinə sarılar.
Al-qırmızı, dürlü libas geyinər,
Yaşılın üstündən al inciyərmi?

Zay eləyib bu ağlını alınca,
Məhəbbətdə ikibaşlı olunca,
Həsret keçib, vədə tamam olunca
Sarılib yatmağa qol inciyərmi?

Qaracaoğlu, dolan dünya üzünü,
Hərcayı dilbərin çəkmə nazını,
Sevməli gözəlin örtse üzünü,
Saçından ayrılan tel inciyərmi?

ÖLDÜRMƏ MƏNİ

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Cəfəkib aləmə bildirmə məni.
Açıb ağ gərdəni durma qarşımda,
Əcəlimdən əvvəl öldürmə məni.

Dilbər, ağ qolların dola boynuma,
Ölüm əndişəsi gəlməz eynimə.
Bir gecəlik qonaq edib qoynuna,
Sabah oldu, – deyə qaldırma məni.

Qaracaoğlu, tutma məni el kimi,
Axıtdım gözümdən yaşı sel kimi,
Bağçamda açılan qönçə gül kimi
Düzüb ağ sinəyə soldurma məni.

QUŞ EYLƏ MƏNİ

Qadir Mövlam¹, səndən ziynət ummaram,
Qaldırıb dağlara quş eylə məni.
Çox mal verməsən də murad alaram,
Bir göy Qırata sən tuş eylə məni.

Su axmayan yerdən suyun yürüsün,
Başında min igid birdən yerisin.
Hər kəsə sevdiyi yarı verilsin,
Qələm qaşla yar-yoldaş eylə məni.

Qapımızda boz sürülər sağılsın,
Tatarlarım² dəstə-dəstə dağılsın,
Hər tərəfdən gəmilərin yığılsın,
Hücum çəkənlərə baş eylə məni.

Qaracaoğlu der ki, darda qalmayım,
Azdırıb yolumu qarda qalmayım,
İtirib namusu, arda qalmayım,
Sazınan, sözünən xoş eylə məni.

MƏNİ

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Cəfəkib aləmə bildirmə məni.
Açıb ağ gərdənin durma qarşımda
Əcəlimdən əvvəl öldürmə məni.

Qoy dolanıb dursun qolun boynumda,
Heç ölüm qoxusu yoxdur eynimdə.
Bir gecəlik mehman olsam qoynunda,
Sabah oldu, deyə qaldırma məni.

¹ Mövlə – Tanrı, ağa

² Tatarlar – atlılar, süvarilər

Dolandım dağları bu yerə düşdüm,
Yar, sənin dərindən odlara düşdüm,
Çarəsi bulunmaz dərnlərə düşdüm,
Yeter, alov-alov yandırma məni.

Qaracaoğlu, çox ağladım, gülmədim,
Aradım, dərdimə dərman bulmadım.
Bunca gündür bir minnətə gəlmədim,
Kərəm eylə, məhzun göndərmə məni.

DEYİŞMƏ

– Əcəm ellərindən musafir gəldim,
Yol bilmirəm, sonam, hardan gələyim?
Bir gözəlin soracağına düşmüşəm,
Dilbər, kərəm eylə, qonaq al məni.
Sar məni.

– Var get oğlu, var get imkan dar ikən,
Hər baxdıqca gözlerin qorxar ikən,
Məhəlləmdə beş-on ovçu var ikən,
Var get oğlu, burda qonaq əylənmez.

– Qaracaoğlu der ki, necə edim mən?
Qaldır gərdanını, səcdə edim mən,
Sonam, səni qoyub necə gedim mən?
Dilbər, kərəm eylə, qonaq al məni.
Sar məni.

– Oğlu, sən yanımda yatmaq mı istərsən?
Zülfal dodaqlarım dadmaq mı istərsən?
Axşam yatıb, sabah qaçmaq mı istərsən?
Var get, oğlu, burda qonaq əylənmez.

DÖNDƏRDİ MƏNİ

Səhər vaxtı bir gözələ rast gəldim,
Qəmlətmədi, gözəl dindirdi məni.
Mən gözəldən böylə vəfa ummazdım,
Uca zirvələrə mindirdi məni.

Şahin kimi yüksəklərdə uçarkən,
Kəklik kimi daşdan-daşa sərkən,
Abi-kövsər bulağından içərkən,
Quru çeşmələrə endirdi məni.

Mən bir quş idim ki, gəldim ötməyə,
Yarım bağçasını məskən etməyə,
Göz qaldırdım bir yol baxıb ötməyə,
Ağ gərdəndə xallar yandırdı məni.

Üç gözəl də aşıb gəldi bu dağı,
Daramış zülfünü, vermiş sığalı,
Ağ gərdəndə altı zənzəm bulağı,
Ağzımı dayadım, söndürdü məni.

Qaracaoğlu der ki, qoyun getməyə,
Sovulmuş bağlara seyrən etməyə.
Uz çevirdim enib geri getməyə
Sarıldı boynuma, döndərdi məni.

AL MƏNİ

Sabahdan rast gəldim mən bir gəlinə,
Bilməm, tanıdımı görən yar məni?
Düşdüm atəşinə, tutuşdum oda,
Qara qaşım, nə haldayam, gör məni.

Oturub sevgilim zülfünü darar,
Könül Məcnun olmuş, Leylinin arar,

Qorxuram yarımı namərd aparar,
Eşidərsəm, həlak edər ar məni.

Ala gözlüm, sən nəsline bilməm,
Hər gəlib-gedənə könlümü verməm.
Mərd oğlu mən mərdəm, sözümdən dönməm,
Söz vermişəm, bil yolunda var məni.

Qaracaoğlu der, ulular ulusu,
Başına vurulmuş çələng hörgüsü,
Sənə deyim, budur sözün doğrusu,
Aşiqinəm, al qoynuna, sar məni.

SOLANDAN SONRA

Axşam olur, mən yerimdə yatammam,
Köhnə dərdi yenisinə qatammam,
Silkinib də qəm yükünü atammam
Ara yerdə ölüm olandan sonra.

Bir salam almadım sən tək gözəldən,
Yatammıram dərdin məni üzəndən,
Gözəlliyn soyxa qalsın əzəldən,
Mən ölüb, ellərə qalandan sonra.

Qaracaoğlu söylər sözün doğrusu,
Başına qoymusan çələng hörgüsü,
Ala gözlüm, olarsan qəm yavrusu
Ağlaya-ağlaya solandan sonra.

SONRA

Neyləyirəm bu dünyanın varını,
Aqibəti ölüm olandan sonra.
İstəmirəm bağçasını, bağını,
Mənim qönçə gülüm solandan sonra.

Bir açaydım düymələri o döşdən,
Bir öpəydim o dodaqdan, o qaşdan,
Gözəlliyn soyxa qalsın o başdan
Üreyi çən, duman alandan sonra.

Yalanmış dünyanın vəfası, yalan,
Fələkdir muradım elimdən alan.
Sultan olsam belə, neynirəm qalam,
Sağalmaz dərdlərə salandan sonra.

Qaracaoğlu, bu nə haldır, bilmərəm,
Gəlmişəm dünyaya, bir də gəlmərəm.
El yığılıb gəlsə, yarı vermərəm
Yarın könlü məndə olandan sonra.

YUYUNMUŞ, DARANMIŞ

Yuyunmuş, daranmış Aynagöz¹ göldə,
İşildayır yarın siyah telləri.
Geyinib-kecinib, nə xub sallanır,
Kəməre bax, sıxıb incə belləri.

Aşağıdan bəri Tıdıq dərəsi²,
Sağalmayıb bu sinəmin yarası,
Türkmən qızı açdı biznən arasın,
Yaşılbaşla dolub Sacur gölləri.

İti qəmzələri kar elər cana,
Mənim yarım bənzər huri-qılmana,
Bu Antep elində sərvə-zamana,
Orda əsər badi-səba yelləri.

Suboğay kəndindən bir xəbər verin,
İgidə arxalan, bərk olar yerin,

¹ Güney ellərində kiçik bir göl

² Çuxurovada kiçik bir dərədir.

Araban elindən bir çiçək dərin,
Çox olur onların qönçə gülləri.

Gəl mənim qarşımdan sallan bir zaman,
Bizi Məcnun edib bir qaşı kaman,
Hısınmansur derlər, o Adıyaman¹
Ordan gəlib keçdi el gözəlləri.

Göz çölü, çəmən, yaylaqda yayla,
Yaradan veribdir fərmanı böylə.
Səhər durub gözəl-gözəl söz söylə,
Anarmola, Qaracaoğlan dilləri.

İKİSİ

Bir cüt kəklik gördüm, dəstəsin çəkmiş,
Dəstdən ayrılmaz səkər ikisi.
Daramış zülfünü, gərdana tökmüş,
İnci ilə mərcan çəkər ikisi.

Birini benzətdim körpə şahinə,
Birini benzətdim mələk dəhanə,
Bələsi gəlməmiş cümlə cahanə,
Əl sinədə, tədbir tökər ikisi.

Birini benzətdim bağça gülünə,
Birini benzətdim nərgiz telinə.
Dəftərin, qələmin almış əlinə,
Hünkara² söz yazar bükər ikisi.

Qaracaoğlan der ki, eldən ellərə,
Qoşulub gedəydim axan sellərə,
Yaşılbaş sona tək uçar göllərə,
Çırpınıb sulara çökər ikisi.

¹ Anadoluda tarixi mahal adı

² Dövlət başçısı

KEÇDİ

Səhər vaxtı durub kəsdim yolunu,
Çəməndə gülləri yıxdı da keçdi.
Sən kimin yarısan, deyərək sordum,
Bir cavab vermədi, baxdı da keçdi.

Dedim haralıdır, hamı elləri?
Gavurdumu, yoxsa, Rummu dilləri?
Al yanaqda açan qönçə gülləri
Yavaşca sinəmə taxdı da keçdi.

Qaracaoğlan der ki, hörülmüş başı,
Hələ on beşinə yetməyib yaşı,
Ox imiş kirpiyi, yay imiş qaşı,
Ataraq sinəmə çaxdı da keçdi.

GETDİ

Qız, sənin əlindən düşmüşəm yasa,
Oxumur bülbüllər, həsrətəm səşə,
Onu qoyammadım altın qəfəsə,
Uçdu əllərimdən ilk bahar getdi.

Qırıqxandan¹ yüklədilər köçünü,
Tər çiçəklə bəzədilər saçını,
Ala gözlüm ayrı çəkmiş köçünü,
Bizim eldən bağça getdi, bar getdi.

Qaracaoğlan der, eşidin barı,
Dodağı ballıdır, gözəldir yarı.
Sənə söyləyirəm, bəylər çınarı,
Çıxdı əldən, incə belli yar getdi.

¹ Qırıqxan xan adlı türk boyunun yaşadığı yer adı

VERİLSİN DEYƏ

Sallana-sallana gəldi elinə,
Gözəllər başımda görünsün deyə.
Hər kəs sevdiyini almış yanına,
Gül-çiçək məclisi qurulsun deyə.

Evinde çalınır sevdalı sazlar,
Qız səni görüncə ürəyim sızlar.
Başıma yığılmış gəlinlər, qızlar,
Bizim tədbirimiz görülsün deyə.

Ala gözün süzüb, qaşın əyməsin,
Könül çəkməz, hər gözəli sevməsin,
Dar köynəkdə tarım çəkib düyməsin
Məmələr daha da gərilsin deyə.

Qaracaoğlu der ki, çöküb oturdum,
Özüm ilə körpə şahın götürdüm,
Gedib İstanbuldan fərman gətirdim,
Hər kəsin sevdiyi verilsin deyə.

ELİN VAR DEYƏ

Bülbül havalanıb göylərdə uçar,
Tər bağçada qönçə gülüm var deyə.
Səni seven igid sərindən keçər,
Çəkinməz döyüşdən, ölüm var deyə.

Mən səni sevirəm, sən də sev məni,
Mövlam bir qərarda qoymaz insanı.
Əlbət, bir gün olar ararsan məni,
Hər an soraqlayar dilin "yar" deyə.

Mən səni sevirəm, ürəkdən, candan,
Mövlam ayırmasın yarımı məndən,

Bil, əsirgəmərəm canı da səndən,
Götür sat bazarda köləm var deyə.

Qaracaoğlu söylər qaşı qaradan,
Ayrılıq pərdəsin qaldır aradan,
Səni, məni bir Mövladır yaradan,
Qürrelənmə çox da "elim var" deyə.

DEYƏ-DEYƏ

Çıxıb zirvəsinə seyran elədim,
Ötüşər bülbüllər gül deyə-deyə.
Sıdq ilə boylandım dostun üzünə,
Əl edər sevdiyin gəl deyə-deyə.

Niyə belə gözlərini süzərlər?
Qələm alıb dərdlərini yazarlar,
Əvvəl bizi bəyənməyən gözəllər
İndi yalvararlar, al deyə-deyə.

Qoç igidlər gedər, gələr yazıdan,
Yaralı yatarmaz ağrı-sızıdan,
Körpə ceyran can qurtarıb tazıdan,
Baş götürüb gedər, çöl deyə-deyə.

Qaracaoğlu, duz-çörəyi anırsan,
Bal yerinə zəhər udub yanırsan.
Çıx get, deyib məndən gen dolanırsan,
Niyə çağırırdın, gəl deyə-deyə?!

BİZİ

Arzularım qaldı bir ərəb atda,
Qoyma, Qadir Mövlam, məni firqətdə,
Düyündə, bayramda, ağır zinətdə,
Anarmola əmi, dayı, el bizi.

Gətir, oğlan, mən geyərəm postumu¹,
Kimsə bilməz qərəzimi, qəsdimi,
Qürbət eldə qoyub gəldim dostumu,
Qınarmola geri dönsəm el bizi.

Dost əlindən içib-içib mat oldum,
Zalım fələk güldü, mən də şad oldum.
Əmidən, dayıdan, dostdan yad oldum.
Yaman uzaqlara atdı yel bizi.

Qaracaoğlan, dövrənim var, dəmim var,
Yar itirdim, fikirliyəm, qəmim var,
Yeddi dərya içində bir gəmim var,
Atarmola bir kənara sel bizi.

QIRMIZI

Bir cüt bülbül gəldi qondu çəmənə,
Bədəni yaşıldı, başı qırmızı.
Baldı axan lisanından, ləbindən,
Al yanağı, qələm-qası qırmızı.

Mənim yarım həm sultandır, həm xandı,
Dadlı canım o gözələ dərmandı,
İnci deyil, sədəf deyil, mərcandı,
Qolbağısı, daşı-qası qırmızı.

Bağçamızda üç gül əkdim, bitərsə,
Cəh-cəh vurub orda bülbül ötersə,
Mənim vədəm səndən əvvəl yetərsə,
Məzarıma qoy başdaşı qırmızı.

Üç il oldu bu dağları aşalı,
Beş il oldu, qız, sevdana düşəli.

Qalx, gedəlim, otağımız döşəli,
Döşəməsi başdan-başa qırmızı.

Qaracaoğlan der ki, otur yanıma,
Sənə gələn qada gəlsin canıma.
Məni öldür, bas əllərin qanıma,
Desinlər ki, üstü-başı qırmızı.

ÖRDƏK

Uçub-uçub dağ başından gələrsən,
Gəlişin hardandı, a yalqız ördək?
Mən bilərəm, bizim eldən gələrsən,
Söyləsin bir kəlam diliniz, ördək.

Ağlamısan, göz yaşını silərəm,
Söylə, dərdin nəysə, mən də bilərəm,
Yalqızsansa, sənə yoldaş olaram,
Burdan çox uzaqmı eliniz, ördək?

Ağlayıb büründün gözün yaşına,
Rast gəlmisən zimistanın qışına,
Alıcı quş ilə sənin işin nə?
Ondan yaman olur halınız, ördək.

Qaracaoğlan der ki, bir telin əyri,
Bu cür gözəllikdə yox səndən qeyri.
Boynunu çevirib bu səmtə yeri,
Qaynar bulaq olsun yeriniz, ördək.

FƏLƏK

Sabahdan rast gəldim durnaya, qaza,
Gülə bülbül qonub, edər avaza,
Aman Mövlam, aman, qəsd etmə bizə,
Bülbülüm ayırma gülümdən, fələk.

¹ Post – dəridən tikilmiş üst geyimi

Zəhər etdin şəkərimi, qəndimi,
Mən tikirəm, sən sökürsən bəndimi,
Üstümdə sınaqın hər bir fəndini,
Kimə gileylənir əlindən, fələk.

Mən ki bu dünyaya gəldim, köçmədim,
Dost əlindən dolu bədə içmədim,
Heç bilmədim necə günah işlədim,
Nə söz çıxıb, söylə, dilimdən, fələk?

Qaracaoğlu der, haqdandır nəzər,
Bıçılıb kəfənim, qazılıb məzar,
Hamı yarın alıb, şad olub gəzər,
Baxtım qara yazdın təməldən, fələk.

BİLMƏDİM, FƏLƏK

Bu yalan dünyaya gəldim gəlmədim,
Qəm çəkdim, heç zaman gülmədim, fələk.
Nə qazandım, vurub aldın əlimdən,
Ağladım, göz yaşım silmədin, fələk.

El köçünü çəkdi, mənse köçmədim,
Yar əlindən dolu bədə içmədim.
Nə xata törətdim, günah işlədim,
Cəhilm, qiymətin bilmədim, fələk.

Qaracaoğlu der, əzəldən əzəl,
Duruldu suların, qazıldı məzar,
Ellərə yar verdin, əl-ələ gəzər,
Hər qəsdin mənəmi elədin, fələk?!

GƏZƏRƏK

Aydın qəzasında, Qurqun elində,
Aradım evləri, buldum gəzərək.
Sürmə vurub yarım sünbül saçına,
Töküb gedər dal gərdənə düzərək.

Dəli könül, var hər şeyin əzəli,
Qış gəlincə bağlar tökər xəzəli,
Körpəlikdən sevdiiyəm o gözəli,
Aradım evlərin, buldum gəzərək.

Dağlardı, dağlardı məskənim, dağlar,
Divanə könlümü kimlər də saxlar?
Oturub qarşımda naz ilə söylər,
Köksündən düyməni açıb çözərək.

Məstanədir Qaracaoğlu, məstanə,
Gözəl olan gül göndərər dostuna.
Götür məni, yar, dizinin üstünə,
Nənni çal, layla de gözün süzərək.

AYRILIQ

Səyyah oldum, gəzdim qürbət elləri,
Dağ çəkdi sinəmə, yetər ayrılıq.
Bir-bir deyim başa gələn halları,
Çox çəkdim ölümdən bəyər ayrılıq.

Bu eşqin atəşi sönməyir sərdə,
Ah çəkib ağlaram gəzdiyim yerdə.
İlişib qalmışam, dost, qərrib eldə,
Məni eldən-ələ atar ayrılıq.

Məskənim olsa da, diyari-qürbət,
Aşıqlar, sadıqlar qovuşar əlbət,

Dost ilə bəsaat eyləsəm ülfət,
Sevdiyim, özümü tutar ayrılıq.

Qaracaoğlu, tərki-vətən olunca,
Bülbül ötməz gül vədi tən olunca,
Mən burdayar orda itən olunca,
İstər ölüm olsun, istər ayrılıq.

GƏRƏK

Ala gözləri sevdiyim dilbər,
Bu yeyib-icməyə işləmək gerek.
Yarı gözələn neylər yuxunu,
Gözəli bədən bəsləmək gerek.

Şöhrətlənsə dostun bağçası, bağı,
Dərilməmiş gülü, keçmişdir çağı.
Yusif almağa dönmüş yanağı,
Onu öpməldəyil, dişləmək gerek.

Şahbaz qoçğidin qoluna gələr,
Sevgilisiz əq necə dincələr?!
Bir gün payız ötər, artıq qış gələr,
Gözəllər qonunda qışlamaq gerek.

Qaracaoğlan der, sərsəm dilbərler,
Kəc rəqiblə yalan, böhtan deyərler.
Bu cürə gözlə necə qıyarlar?
Gözəli bədən bəsləmək gerek.

GƏL

Bağlandı yollarım, qaldım çarəsiz,
Əlim bu dünyadan aralandı, gəl.
Tükenməz ərdlərım artdı, çoxaldı,
Üst-üstə düşdü, sıralandı, gəl.

Yarı görsə idim həftədə, ayda,
Sevib ayrılmaqdan olarmı fayda?
Əzrayıl sinəmdə, canım hay-hayda,
Ciyərimin başı yaralandı, gəl.

Qaracaoğlan der, başa yazıldı,
Göz yaşım Ceyhüntək axdı, sızıldı.
Kəfənım biçildi, qəbrim qazıldı,
Məzarımın üstü qaralandı, gəl.

TEZ GƏL

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Dar oldu başıma zamanım, tez gəl.
Qərrib bülbül kimi yüksəlir ahım,
Qəlbində varsa din, imanım, tez gəl.

Tər bağçadan dərim qönçə gülünü,
Neyləyim, xar almış sağı, solunu,
Xeyli vaxtdır gözləyirəm yolunu,
Qalmadı taqətim, amanım, tez gəl.

Camalın qarşımdan getməz hər zaman,
Düşünüb dərdimi eylərəm bəyan.
Könüllər ovlayan bir qaşı kaman –
Gözəlim, qaşları kamanım, tez gəl.

Qaracaoğlan der, pərişandır halım,
Neyləyim bu eşqin qeydinə qalım,
Nolar insafa gəl, ləbləri bəlim,
Sənsən dərdlərimə dərmanım, tez gəl.

GÖZƏL

Bahar gəlib beş ay tamam olunca,
Açılmış bağçanın gülləri gözəl.
Yaxdı məni Fatimənin nəzəri,
Zülfündən ayrılmış telləri gözəl.

Əlifi der isən, nazlıdı, nazlı,
Əsməyə gözəldi, saf ala gözlü,
Şərifə dillənsə, bülbül avazlı,
Söyləyir Zalxanın dilləri gözəl.

Əminəni dersən, incədən incə,
Bağdadım, Misirin gülləri qönçə.
Ayşenin qaşları qələmdən incə,
Sevməyə Hürünün belləri gözəl.

Dona gözəlliyin xalqa bildirir,
Qəmərlə bulğından qabın doldurur.
Ayşe yerisiylə mənə öldürür,
Cənnətin ağappaq əlləri gözəl.

Qaradan de, Qaracaoğlu, qaradan¹,
Sürüb getsin çirkinləri aradan,
Sevəni yarına versin Yaradan,
Sevdiyim Məryəmin xalları gözəl.

SÜRMƏLİ DEYİL

Sərin-sərin əsən səhər yelləri,
Əsib-əsib yara dəyməli deyil.
Ağ əlləri əlvən-əlvən xınalı,
Qaradır gözləri, sürməli deyil.

Əsdirər də səhər, yelin əsdirər,
Kimini ağladar, kimin küsdürər.
Qismət isə qadın Mövlam göstərər,
Çox həvəs göstərər, öyməli deyil.

Bir böyük durna da havada uçar,
Enər ənginlərdən, bir badə içər,

Əsən səhər yeli sinəsin açar,
Görərsən yar köksün, düyməli deyil.

Bir böyük durna da havada qışlar,
Bax, başıma gəlir gördüyüm işlər,
Sizə söyləyirəm, yaxın yoldaşlar,
Qəlbi yalan dostu sevməli deyil.

Qaracaoğlu der, qonub köçmədim,
Ağ köksünün düymələrin açmadım,
Füsrət əldə ikən alıb qaçmadım,
Öleydim, bu sirrim deməli deyil.

SEVMƏLİ DEYİL

Aşağıdan gələn dağlar ceyranı,
Ağca ceyran, sənə dəyməli deyil.
İki əlin buğum-buğum xınalı,
Qaradır gözlərin, sürməli deyil.

Bir dəli durnam var yüksəkdən uçar,
Ənginlərdən enib sülardan içər,
Səhər yeli yarın sinəsin açar,
Köksü ağ mayadır, düyməli deyil.

Bizim əldə bal-qaymağı yeməzlər,
El sirrini yad ellərə deməzlər,
Sən gözəli mən qərribə verməzlər,
Sizin əldən gözəl sevməli deyil.

Qaracaoğlu der, yeyib-içmədim,
Yeyib-içib, ağ köksünü açmadım,
Füsrət əldə ikən alıb qaçmadım,
Mənə öldürməli, döyməli deyil.

¹ Böyük, uca mənasında

LAZIM DEYİL

Hər səhər, hər səhər sallan, a gözəl,
Belə sallanmağın ilazım deyil.
Bir zaman bilirdim, könlün məndədir,
Təzədən anmağın ilazım deyil.

Yeni xəbər gəldi yardan yanıma,
Yaman sözlər kar eyləyib canıma,
Yanmadın halıma, gəlib yanıma
Təzədən danmağın ilazım deyil.

O gözəlin ayağında məsti var,
Mütləq bizi öldürməyə qəsdı var.
Demirdi ki, başqa yaxın dostu var...
Təzədən danmağın ilazım deyil.

Qaracaoğlan camalını qaldırsın,
Mövlam gözəlliyin daim artırsın,
Ölsəm, cənazəmi ellər qaldırsın,
Göz yaşın, nə ağın ilazım deyil.

YAR DEYİL

Dün gecə yatmışdım, bir yuxu gördüm,
Gül açılmış, tikanları xar deyil.
Şikayət olmasın gül üzünü yara,
Gəlib keçdim, əylənməli yar deyil.

Gələndə nə qədər bəsat qurarsan,
Könlümün qəmini vurub qırarsan,
Məni görüb daldalarda durarsan,
Qaçma, dilbər, qaçma, gələn kor deyil.

Ha tikdimsə, sökələyim böyüdü,
Neyləyirəm yadlar verən öyüdü,

Anlamazlar gözəl sevən igidi,
Gözəl sevmək qoç igitdə ar deyil.

Qaracaoğlan der, göz eli, yurdları,
Söylə bir-bir başa gələn dərdləri,
Sevməz idim sənə kimi sərtləri,
Ah, neyləyim, ağıl başda var deyil.

MƏLUL-MƏLUL

Ala gözlüm, mən bu eldən gedərsəm,
Zülfü pərişanım, qal məlul-məlul.
Kərəm et, yadımdan çıxarma məni,
Ağla, göz yaşını sil məlul-məlul.

Sevdiyim, yad gözədən özünü gözlet,
Qara bağla, ağ örpəyini gizlet,
Ayrılıq şərbətin ver, bir də uzat,
Zülfü pərişanım, qal məlul-məlul.

Əlvən çiçəklərdən düzünə başına,
Qüdrət qələmini çəkmə qaşına,
Unudub, qərq olma gözün yaşına,
Eşqimi yadına sal məlul-məlul.

Qaracaoğlan der, öləb ölünə,
Mən də gözəl sevdim yaşa dolunə.
Gedib qütbət elə vasil olunca,
Dostlardan xəbərim al məlul-məlul.

AR DEYİL

Düymələr tikdirəm həm ləli, mərcan,
Yarsız qalan, dünya başına zindan.
Mən səni sevirəm sidiq ilə candan,
Sən məni sevməzsən, söylə, ar deyil?

Düymələr tökdürəm köksün ağ isə,
Dörd bir yanın tər çiçəkli bağ isə,
Sənin, gözəl, məndə meylin yox isə,
Mənim işim minnət deyil, zor deyil.

Qaracaoğlan, bizdən almazmı bacı?
Ayrılıq şərbəti zəhərdən acı,
Tökülüb yerəcən saçların ucu,
Topla dilbər, şadlanacaq yer deyil.

YER DEYİL

Ötmə turac, ötmə, işin var sənin,
Şahin alıb ovlanacaq yer deyil.
Gedib gördüm, əğyar keçib yurdundan,
Vətən bilib öylənəcək yer deyil.

Gözəl, sənin ağ saraylı yurdu var,
Dəftərin var, qələmin var, ordun var,
Gördüm sənin dürlü-dürlü dərdin var,
Salamat qal, qarşıdakı tor deyil.

Bir düymə tikdirəm, köksün ağ isə,
Ətrafında lalə, sünbül, bağ isə,
Əgər gözəl, məndə meylin yox isə,
Mənim işim minnət deyil, zor deyil.

Qaracaoğlan, var gözəlin yurdları,
Söyləyəm başa gələn dərdləri,
Sevməyəydim kaş sənintək sərtləri,
Amma neynim, ağlım başda, yar deyil.

İSTƏR KÖNÜL

Sabahdan rast geldim mən bir uşağa,
Heyran oldum belindəki qurşağa.
Döşənibdir qumaş üzlü döşəyə,
Bəyənmez yastığı, əl istər könül.

Yırğalanım ala beşik içində,
Yollar keçim gözəllərin köçündə,
Küknaqlığın, ardıcılığın içində,
Saçları şələlə, tel istər könül.

Qarlı-qarlı dağlarından aşdığım,
Soyuq-soyuq sularından içdiyim,
Əlvən-əlvən düymələrin açdığım,
Sarılmağa incə bel istər könül.

Bir salam göndərdim mehriban dostə,
Tək mənə göndərsin gül dəstə-dəstə.
Qalmışam qürbətdə, olmuşam xəstə,
Yarın yaylasından gül istər könül.

Qaracaoğlan, sellənəyim, axayım,
Axıb-axıb yar bəndini yıxayım,
Əyil, gözəl, gözələrinə baxayım,
Sənin kimi əhli-hal istər könül.

KÖNÜL

Əvvəl sən də ucalardan ucaydın,
İndi ənginlərə endinmi, könül?
Dərya, dəniz, dağ-daş deməz keçərdin,
Gəlib mənzilinə sindinmi, könül?

İgidliyim əldən getdi yel kimi,
Damağımda dadı qaldı bal kimi,
Xoryat yeli dəymiş qönçə gül kimi
Pozulmuş bağlara döndünmü, könül?

Xəstə olsan, yastığını istərsin,
Qadir Mövlam sağlığını göstərsin,
Cənnəti-ələdan bir köşk dilərsin,
Axır namazını qıldınmı, könül?

Qaracaoğlan der ki, söylə sözünü,
Haqqa təslim eylə indi özünü,
Nəhs iş görüb qara etmə üzünü,
Yolun doğrusunu buldunmu, könül?

BİLMƏM

Sabahdan uğradım mən bir gözələ,
Ağ üzü dağların qarımı, bilməm.
Geri dönüb xəbərini almadım,
O da bir əğyarın yarımı, bilməm.

Geri dönüb xəbərini bilmədik,
Yığışaraq divanına durmadıq,
Bu cürə geyimdə gözəl görmədik,
Almı, yaşılmı de, sarımı, bilməm.

Daramış zülfünü, açmış aynanı,
Əymiş qamətini, bükmüş boynunu,
Heyva, turunc məskən bilmiş qoynunu,
Ətirli güllərin tərini, bilməm.

Mən aşığam, Qaracaoğlandır adım,
Əridi, ürəkdə qalmadı tabım,
Verdilər gözəli, almıram dedim,
Gəzirəm gedəri qəhrimi, bilməm.

YOL BULAMMADIM

Gəzib dolanmışam qürbət elləri,
Dünyaya çıxmağa yol bulammadım.
Bağçalarda gördüm əlvən gülləri,
Sevdiyimə bənzər gül bulammadım.

Baxdım, üz çevirdim acı dillərdən,
Gəzdim, ayrı düşdüm doğma ellərdən,

İmdad istəyərkən axan sellərdən,
Özüm kimi axan sel bulammadım.

Yanıb-yaxılmışam mən atəşlərə,
Gedib sancılmışam iti neşlərə,
Dəlindi ciyərim, sərildim yerə,
Məni qaldıracaq əl bulammadım.

Mənim bu dünyada keçmədi nazım,
Fələkdən qalmadı qeyri niyazım,
Halımı sən anla, ey iki gözüm,
Dərdimi deyəcək dil bulammadım.

Çırpınan, çıxıran aciz bülbülüm,
Nə qədər çığırsam, eşitməz gülüm,
Qaracaoğlan istər imdadçün ölüm,
Məzardan qeyri yol bulammadım.

NAR BULAMMADIM

Məndən salam deyən sona tellimə,
Həbəşi xallıma, incə bellimə,
Dosta pay göndərmək düşdü könlümə,
Gəzdim, ona layiq nar bulammadım.

Əlimdən aldırıdım telli Xədcəni,
Sərraflar tanıyar altun-axçanı,
Dolandım bağları, gəzdim bağçanı,
Ürəyim istəyən bar bulammadım.

Ərəb atı olan atını minər,
Yarı gözəl olan başına dönər.
Sevgilim xəstədir, məndən qar dilər,
Dolandım dağları, qar bulammadım.

Qaracaoğlan der ki, qırmızı bağla,
Al məni, sevgilim, köksündə saxla,
Dedilər ən şirin gülləri qoxla,
Dodağından şirin bal bulammadım.

YETİRƏMMƏDİM

Bu yalan dünyaya gəldim, gələli
Bir bağ salıb, meyvə yetirəmmədim.
Qulağı sırğalı, alını pərçəmli,
Yar ilə üz-üzə oturammadım.

Bulandı da, dəli könül bulandı,
Seyrə çıxdı, dağı-daşı dolandı.
Bizim sürülərə bir qurd dadandı,
Dəyişdim yurdumu, qurtarammadım.

Arzular hey, dəli könül arzular,
Sümüyüm ağrılar, iliyim sızlar,
Ayrılıb anadan körpə quzular,
Anasız körpəni yatırammadım.

Qaracaoğlu der, fənadır, fəna,
Eşqin atəşində ürəyim yana.
Dərdimin üstünə dərd qoydun, yenə
Yüküm ağır oldu, götürəmmədim.

USANDIM

Öteri yoxladım, öten yox imiş,
Yeri, yalan dünya, səndən usandım.
Çox zəhmət itirdim, zay olub getdi,
Cəsedin içində candan usandım.

Ağırdı, qalxmayır yükümün tayı,
Dəmiridi, çəkilməz fələyin yayı.
“Yar” deyə dünyanı gözdüm havayı,
El-obaya baxıb gəndən usandım.

Qəmli, qovğalıdır bu mənim başım,
Yükləndi barxanam, qaldı qardaşım.
Axır, dayanmayıb gözümdən yaşım,
Gözümə tor gəldi, candan usandım.

Qaracaoğlu der, bağlarım soldu,
Qoynumuz köpüklü qan ilə doldu,
Saatım ay oldu, günüm il oldu,
Gəlib keçməz qara gündən usandım.

OLACAĞAM

Gecə-gündüz xəyallara dalmaqdan,
Vallahı, əriyib sel olacağam.
Qorxuram ki, yar yolunda qalmaqdan
Altun ikən dönüb pul olacağam.

Hey çağırar görüşünə çıxmağa,
Yaman həvəs eylər könül yıxmağa.
Fəxr eyləyər yandırmağa, yaxmağa,
Yanıb atəşinə kül olacağam.

Dastan olub düşüm dildən-dillərə,
Qurban olum qoynundakı güllərə,
Nazlı yarım gəlib keçən yerlərə,
Döşəyib özümü yol olacağam.

Qaracaoğlu der, gözlərim günü,
Dözmərəm, ölərəm qucmasam səni.
Gəlin qınamayın, ağalar, məni,
Gedib qapısında qul olacağam.

BULAMMADIĞIM

Nədəndir de, kömür gözlüm, nədəndir?
Gecəni yuxuya uyammadığım.
Çətindir deyirlər ayrılıq dərdi,
Ayrılıq dərdinə dayanmadığım.

Dostun bağçasını yar ələ vermiş,
Dəstələyib qonçə gülünü qırmış,
Gedib bir nədanın qoynuna girmiş,
Mənim sevgisinə qıyammadığım.

Kömür gözlüm, səni sevdim, sığındım,
Tər bağçada gül dərməkdən saqındım,
Heç bilmirəm harasına toxundum,
Dürüst bir xəbərin alammadığım.

Qaracaoğlan der, alışıb yandım,
Yenə də günahkar özümü sandım,
Gəlib vəd verdiyi yerdə dayandım,
Vədə yerlərində bulammadığım.

ATIM

Tərpen gedək, atım, çıxmaq aradan,
Versin payımızı Mövlam Yaradan.
Əyriqola¹ doğru gedim buradan,
Gecə Əyriqolda oturram, atım.

Atlanıb gedirəm, dörd yana baxım,
Sağına-soluna həmayıl taxım,
Ağyar² uzaqdadır, Kəfəndiz³ yaxın,
Gecə Əyriqolda oturram, atım.

At ilə Kırımı aşdıqdan sonra,
Yüyəni boynuna düşdükdən sonra,
Ağsu körpüsünü keçdikdən sonra,
Gecəni Maraşa çataram, atım.

Maraşdan o yana uzaq bir yoldur,
Tatar dərəsində yüyəni qaldır,
Öynə namazını köksündə qıldır,
Gecəni Köysündə qataram, atım.

Gözlər derlər Elbistanın obası,
Yaz gətirir ilıq-ilıq havası,
Qoca Minboğada şahin yuvası
Tapıb şahinlərin tutaram, atım.

Öyrəkə çatanda, allam çulunu,
Üç gözələ hördürərəm yalını,
Saf gümüşdən tökdürərəm nalını,
Üstünə şal, ipək ataram, atım.

Qaracaoğlan der, yarın yar isə,
Xoş ülfətin, xoş söhbətin var isə,
Qonaq evi, karvansara dar isə,
Gedib yar qoynunda yataram, atım.

QULLAR OLDUĞUM

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Gəl, qara zülfünə qullar olduğum.
Ağ memələr puçur-puçur tərlemiş,
Sil, qara zülfünə qullar olduğum.

Qutlu ziban geymə dedim, geydinmi?
El sözüne uyma dedim, uydunmu?
Səni mənə vermədilər, duydunmu?
Bil, qara zülfünə qullar olduğum.

Kəklik kimi daşdan-daşa səkərsən,
Tovuz kimi geri dönüb baxarsan,
Məni görüb qaş-gözüñü yığarsan,
Gül, qara zülfünə qullar olduğum.

Qaracaoğlan, həməñ ol sən, həməñ ol,
Gəl sən bütün gözəllərə tamam ol,
Əgər ölsəm, cənazəmə imam ol,
Zil qara zülfünə qullar olduğum.

GÖTÜRƏMMƏDİM

Çəkildimi Qoç dağının dumanı?
Göyərdimi çayır ilə çəməni?
Könül Şamı istər, bir də Yəməni,
İkisin bir araya gətirəmmədim.

^{1,2,3} Yer adlarıdır.

Neylədim mən, kimə zəhər içirdim?
Qurulu yuvamdan quşum uçurdum.
Ov elərkən şahbazımı qaçırdım,
Ün saldım, dalınca yetirəmmədim.

Bir qəzaya düşdüm, bəylər, qazılar,
Bir od düşüb, qara bağrım sızıldar,
Anasız qalanda mələr quzular,
Bir mələr quzunu yatırammadım.

Qaracaoğlan der, yar dönə-dönə,
Tükətdim ömrümü, qalmadı sənə.
Yükümün üstünə yük vurdum yenə,
Ağırdır qəm yükü, götürəmmədim.

DİNDİRƏMMƏDİM

Könlüm quşu qalxıb uçdu havaya,
En dedim könlümə, endirəmmədim.
Aşib neçə-neçə qarlı dağları,
Dön dedim könlümə, döndərəmmədim.

Huma quşu kimi yüksək uçarsan,
Pərvaz vurub Tərcümanı keçərsən,
Könül, min budağa qonub seçərsən,
Səni bir məkana göndərəmmədim.

Aləmin sultanı, gözəli səndin,
Aç dedim, açmadın köksünün bəndin.
Könlünü yad elə vermişdin, döndün,
Birindən od tutdum, söndürəmmədim.

Qaracaoğlan, yetən varmı çaraya?
Cərrah neylər ürəkdeki yaraya?!
Könül düşdü qaşı, gözü qaraya,
Bircə yol söz salıb dindirəmmədim.

Könül, nə gəzirsən?..

GƏLDİM

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
O gül camalını görməyə gəldim.
Şaftalını dərdə dərman dedilər,
Gerçəkmi, sevgilim, sorağa gəldim.

Gündüz xəyallaram, gecə tuşlaram,
Oyandıqca ağlamağa başlaram.
Sevdiyim, çevrəndə uçan quşların,
Tutub qanadını qırmağa gəldim.

Sənin aşiqlərin gülməz dedilər,
Gözünün yaşını silməz dedilər,
Səni qucub, saran olmaz dedilər,
Qollarım boynuna sarmağa gəldim.

Sənin işin yeyib-ichmək dedilər,
Dostun ilə gəlib köçmək dedilər,
Köksün, qoynun içi cənnət dedilər,
O cənnət qoynuna girməyə gəldim.

Mail oldum sənin incə belinə,
Canım qurban olsun dadlı dilinə,
Aşiq olub sənin qönçə gülünə,
Qızıl qönçələrin dərməyə gəldim.

Qaracaoğlan der ki, işin doğrusu,
Göydə mələk, yerdə huma yavrusu.
Söyləyirəm, budur sözün doğrusu,
Mən sənə könlümü verməyə gəldim.

SEVDİYİM

Dinlə, sevdiiyim, mədhin eləyim,
Açılmış baharda gülün, sevdiiyim.
Şirin eşqin tək şirindir sən
Şeyda bülbul kimi dilin, sevdiiyim.

Bədirlənib doğdun uca fələkdən,
Camalın seçilməz huri-mələkdən,
Məxmər köynəyini atdın biləkdən,
Güntək parlar qolun, əlin, sevdiiyim.

Kirpiyi xəncərdir, can alır gözü,
Saldı ürəyimə atəşi, közü.
Görünmür gözüne özgənin üzü,
Çıxmayır üzünə elin sevdiiyim.

Qaşların hilaldır, gözlərin ala,
Bülbul fəğan etdi o qönçə gülə.
Neylədim, məni də gətirdin ələ,
Ağ deyilmiş fitnə-felin, sevdiiyim.

Duruşunda gözəlliyi bulmusan,
Kamillikdə dərinlərə dalmısan,
Sən bir gül-çiçəyin rəngin almısan,
Ətrisen çiçəyin, gülün, sevdiiyim.

Qaracaoğlan, qaldın köhnə dəmində,
Söylənər sözlərin cən dilində,
Canı verər olsam yarın yolunda,
Geysin qırmızısın, alın sevdiiyim.

DEYİLƏM

Bir gözəl görünüb burda gözümə,
Sevirəm deməyə qadir deyiləm.
Mən onun isminə aşıq olmuşam,
Sevirəm deməyə qadir deyiləm.

Gözəllər hamısı seyrə çıxmışlar,
Hərəsi birinin əhdin tutmuşlar,
Gözəl sevenlərə yasaq etmişlər,
Əmrə baş əyməyə qadir deyiləm.

Qərib bülbul kimi dala qonaram,
Həyanlaram, öz-özümü qınaram,
Yar gedəli öz oduma yanaram,
Yanıram, sönməyə qadir deyiləm.

Qaracaoğlan eydir, Vanda¹ gəmimiz,
Çox sürmədi dövrümüz, dəmimiz,
Bu limanda qalır dərdi-qəmimiz,
Limana dönməyə qadir deyiləm.

GEDƏRİK

Kömür gözlüm, mənənin getmək dilərsən,
Dağlarda qar əriyəndə gedərik.
Yel vursun, çəkilsin qara buludlar,
Yol çamurdu, quruyanda gedərik.

İraq derlər Arabanın elini,
Körpüsü yox, keçəmmədim selini,
Bənövşə yaylasın, Pəncəm belini
Lalə, sünbül bürüyəndə gedərik.

Nalə çəkib, qərib bülbul ötüşər,
Qızılgülün qönçəsinə qatışar,
Bizim ellərə də bahar yetişər,
El yaylağa yeriyəndə gedərik.

Qaracaoğlan, ömür keçdi, nə fayda,
Mərhəmət qalmadı yoxsulda, bayda.
Bu ay olmasa da, o gələn ayda,
Axır ilin bir ayında gedərik.

¹ Şərqi Anadoluda göl

GEDƏLİM

Könül, nə gəzərsən sərp qayalarda?
En aşağı, düz yol ilə gedəlim.
Bir gözəl sevməyə könül əylənmez,
Gözəl deyə-deyə hələ gedəlim.

Ovunmaz, göynəyir bağrımın başı,
Dayanmır, hey axır gözümün yaşı,
Qədir-qiyət bilən deyil hər kişi,
Salar səni dildən-dilə, gedəlim.

Qoyun uçub şahin ovunu alsın,
Yaxınım, yoldaşım yanımda olsun,
Bu qərib ellərdə düşmənim ölsün,
Əmili, dayılı elə gedəlim.

Qaracaoğlan der, yeyib-içincə,
Gözəllər usanmaz gəlin köçüncə,
Müxənnətin körpüsünü keçincə
Yaxşıdır qərq olub sələ gedəlim.

MƏNİM

Bu yalan dünyaya qonaq gələli
Görün, nələr gəldi başıma mənim.
Yar sevmişəm, yarım mənim olmasa,
Baxarsız gözümün yaşına mənim.

Yüküm qumaşdandır, satammaz oldum,
Qərib bülbul kimi ötəmməz oldum.
Məni qınamayın, yatammaz oldum,
Yar girir gecələr duşuma mənim.

İqar versə, ilqarını gəzərəm,
İqarsız bu dərdə necə dözərəm?

Baş götürüb diyar-diyar gəzərəm,
Əgər dilbər gəlsə xoşuma mənim.

Qaracaoğlan, yarı gördüm uzaqdan,
Gözlərim doludur qan ağlamaqdan,
Qorxuram fələyin verdiyi baxtdan,
Bir gün zəhər qatar aşımə mənim.

OX MƏNİM

Qatar-qatar olub gələn durnalar,
Bu halıma, bu könlümə bax mənim.
Şahin hücum çəkib yoldu tükümü,
Necə vurdu qanadıma ox mənim.

Göy üzündə durna bölükdür, bölük,
Ayrılıq əlindən bu sinəm dəlik,
Önü məhəbbətdir, sonu ayrılıq,
Tərpəndirmə, köhnə yaram çox mənim.

Qürbət elə getdim, geri dönülməz,
Kimlər ölüb, kimlər qalıb bilinməz,
Ölsəm qürbət eldə, gözüm yumulmaz,
Anam, atam, ağlayanım yox mənim.

Qaracaoğlan der, bilin, ərənlər,
Gedirəm, sağ olsun qəbrim hörənlər,
Qohum, qardaş, dost, halımı görənlər
Gülməyib üzümə bilir, baxt mənim.

SÖZÜM VAR MƏNİM

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Sənə ayrılıqda sözüm var mənim.
Qumaş yüküm dost əlinə verildi,
Bir zülfü siyaha nazım var mənim.

Ağ ɵllərə al xınalar yaxılır,
Ala gözə siyah sürmə çəkilir,
Dostun gözü dost yoluna dikilir,
Dost yolunda neçə izim var mənim.

İgid olan gizli sirrin bildirməz,
Gözəl olan gül bənizin soldurmaz,
Hər gəlib-gedənə meyil saldırmaz,
Bir şahin ovlayan bazım var mənim.

Qaracaoğlan der, qonaqlar keçməz,
Bu ayrılıq biznən aranı açmaz,
Bir dəli könlüm var, gözəldən keçməz,
Nə gözəldən doyan gözüm var mənim.

GƏZƏRƏM

Əlim ilə yıxdım, dağıtdı bəndim,
Coşqun sular kimi çağlar, gəzərəm.
İtirdim özümü, tutmadı fəndim,
Sevdası başımda ağlar gəzərəm.

Sinəm üstü düyün olsun, dağ olsun,
Dörd tərəfim bənövşəli bağ olsun,
Uzaq, yaxın kömür gözlüm sağ olsun,
Xəyalın könlümdə saxlar, gəzərəm.

Məndən salam olsun yeddi xallıma,
Yenə qəm-qəzavət doldu könlümə.
Saç yolub, cır-cındır geyib əynimə,
Başıma yedəyi bağlar, gəzərəm.

Qaracaoğlan der, dərdim deşməyə,
Halım yoxdur belə yardım keçməyə.
Mən hazıram qapısına düşməyə,
Dərdli ürəyimi dağlar, gəzərəm.

GƏLİRƏM

Raqqadan bu yana gələn qazilər,
Soruşmayın məndən, hardan gəlirəm.
Tutmuşam yükümü ləli-gövhərdən,
Şami-Şərif dərler, ordan gəlirəm.

Sənsən məni eldən-elə yeridən,
Ah çəkdirib ürəyimi əridən,
Cansız divarları minib yeridən,
Xünkar Hacı Bəktəş pirdən¹ gəlirəm...

Dostun bağçasında qönçə gülüyəm,
İtirdim ağlımı, indi dəliyəm,
Yaz-bahar ayında daşan seliyəm,
Axar boz-bulanlıq qardan gəlirəm.

Qaracaoğlan der, artdı fərağım,
Qadir Mövlam, yaxın eylə irəgim,
Ağlama, gözlərim, mövlam-darağım
Nigaran qalmışdım yardan, gəlirəm.

FƏLƏKDƏN ÇƏKDİM

Mən bu gözəllərdən görmədim kəmlik,
Hər nə çəkdim isə, fələkdən çəkdim.
Xublar ilə yoxdur qeyri bazarım,
Dərdi xubdan deyil, mələkdən çəkdim.

Noldu nazlı yara, niyə bilinməz,
Hey məni ağlatdı, bir dəm gülünməz,
Hər olar-olmazdan dilək dilənməz,
Çox şükür dilimi diləkdən çəkdim.

¹ Bəktəşilər təriqətinin başçısı Hacı Bəktəş Vəli ocağına, piriinə işarədir.

Yar mənə göndərib bir gizli salam,
Balıq kimi qeyri ümmana dalam.
Versələr cahanı, neynirəm qalam,
Daha mən əlimi fələkdən çəkdim.

Qaracaoğlan der, könlüm ovutdum,
O gözəlin sözlərini unutdum.
Eşq atəşin dəyirməndə üyütdüm,
Ələndim, xəlbirdən, ələkdən keçdim.

NEYNİRƏM

Bir süfrə istəyəm, kimsə sərməmiş,
Bir yayla istəyəm, kimsə görməmiş,
Bir gözəl istəyəm, yad əl dəyməmiş,
Əllənmiş, bəllənmiş neynirəm.

Sevəyəm gözəli necə olarsa,
Boyu uzun, beli incə olarsa,
Sevəyəm atımı dincə olarsa,
Qovulmuşu, yorulmuşu neynirəm.

Qaracaoğlan der, bu canı əzəyəm,
Uca dağlar yoxuşuna dözəyəm,
Gəzsəm, bulaqların gözünlə gəzəyəm,
Bulanmışı, durulmuşu neynirəm.

ƏYLƏYİM

Qadir Mövlam, budur səndən diləyim,
Elə bir sona ver, könlüm əyləyim.
Hamıya verərsən, mənim nə suçum,
Birin də mənə ver, könlüm əyləyim.

Göyərçin topuqlu, həm incə belli,
Gərdəni bir qarış, yaxası enli,

Həmən Koroğlunun Nigarı belli,
Elə bir sona ver, könlüm əyləyim.

Göyərçin duruşlu, kəklik yerişli,
Bir sona qamətli, ceyran baxışlı,
Tovus quşu kimi köksü naxışlı,
Elə bir sona ver, könlüm əyləyim.

Qaracaoğlan der, üzü bəmbəyaz,
Durub divanına edəyəm niyaz,
Almadan qırmızı, almazdan bəyaz
Elə bir sona ver, könlüm əyləyim.

NEYNİM

Səhər-səhər çıxıb səyran yerində
Dursam dərd bürüyər, durmasam, neynim?
Dedilər ki, nazlı yarın gələcək,
Görsəm dərd bürüyər, görməsəm, neynim?

Dostumun bağında alma varmola?
O da mənim kimi intizarmola?
Kimsə gəlir, yarab, görənlər yarmola?
Sorsam dərd bürüyər, sormasam, neynim?

Hələ baxın bu sallanan gəlinə,
Mənim olsa, verməmə dünya malına,
Bir bülbül dadanmış dostun gülünə,
Dursam dərd bürüyər, durmasam, neynim?

Aləmi göz, Qaracaoğlan, aləmi,
Ağ bəyaz¹ üstünə çəkmiş qələmi,
Yenə gəldi nazlı yarın salamı,
Alsam dərd bürüyər, almasam, neynim?

¹ Bəyaz – Qurandan ayələr, şeirlərdən seçmə parçalar yazılmış kitabça. Əlyazması halında olurdu.

MƏN OLDUM

Bir zamanlar dağ başında gəzərdim,
İndi dərələrə axan mən oldum.
Çəkən çəkdi o gözəlin səfasın,
Oduna özümü yaxan mən oldum.

Uca dağda bir ayrıca qar idim,
Günəş vurdu ərim-ərim əridim.
Əvvəl sənə bir istekli yar idim,
İndi xəyallardan çıxan mən oldum.

Dolandım dalınca Urumu, Şamı,
Bilməz o cahillər, unudar səni.
Əvvəl güllər üstə saxladın məni,
İndi xəyallardan çıxan mən oldum.

Qaracaoğlu, belə gəldi bu işlər,
Sona yetdi gözəl-gözəl görüşlər,
Bir saray tikmişdim, qohum-qardaşlar,
Çəkib dirəyini yıxan mən oldum.

BİLMİRƏM

Ay ağalar, bir sağalmaz dərdim var,
Bu dərdimi yara aç bilmirəm.
Yar dalınca çıxdım qürbət ellərə,
İndi doğma yurda köçə bilmirəm.

Aymıdır, günmədür cahanı tutan,
Camalın görünmə nurlara batan,
Altun qəfəslərdə durmadan ötən
Bülbüldür, ya turac, sərçə, bilmirəm.

Hər igidin dövlət qonmaz başına,
Yar ağladan doyarmı göz yaşına?

Köksü naxış-naxış tovuz quşuna,
Oxşatdım yarımı, seçə bilmirəm.

At olar igidin odu-alovu,
Çox olar gözəlin söhbəti, sovu,
Göydə uçan sona şahinin ovu,
Açıb qanadımı uça bilmirəm.

Qaracaoğlu, hanı dünyanın ucu,
Hər dostam deyənə vermərəm bacı,
Ayrılıq şərbəti zəhərdən acı,
Ver, dünya malıdı, keçə bilmirəm.

ÖLLƏM

Bir cüt gözəl keçdi bu səhər çağı,
Zülfünü darayıb dolanır bağı,
Ağ köksün arası zəməm bulağı,
İçsəm öldürərlər, içməsəm ölləm.

Başına qoyubdu al-əlvan fəsi,
Çıxmaz xəyalımdan yarın həvəsi.
Çəkiblər önümə dəmir qəfəsi
Baxsam öldürərlər, baxmasam ölləm.

Qaracaoğlu der, özüm öyməyim,
Ləpələnib sahilimi döyməyim.
“Gözəl sevmə” derlər, necə sevməyim?
Sevsəm öldürərlər, sevməsəm ölləm.

QAL, QARA GÖZLÜM

Qismət olub bu ellərdən gedərsəm,
Sən də bu ellərdə qal, qara gözlüm.
Qürbət eldə qəm xəbərim eşitsən,
Başının çarəsin qıl, qara gözlüm.

Aşıq bilər aşıqlərin həvəsin,
Kömür sandım saçlarının qarasın,
Yoxsa sən qapına qulmu ararsın?
Ollam mən qapında qul, qara gözlüm.

Qaracaoğlu, tale başa yerimiş,
Yar yolunda neçə canlar çürümüş,
Ağ üzünü qara saçlar bürümüş,
Dilbər dodaqların bal, qara gözlüm.

KÖMÜR GÖZLÜM

Neyçün belə məlul-məlul gəzərsən?
Şadü-xürrəm olub gül, kömür gözlüm.
Arzulayar könlüm qürbət elləri,
Deyən gedər oldum, qal, kömür gözlüm.

Mən səni sevirəm, candan, könüldən,
Budur qismətimiz, nə gələr əldən?!
Yanağın çevrəsi tər-təzə güldən,
Bəzemiş gərdənin xal, kömür gözlüm.

Əl çəkmərəm, sən əhdinə durarsan,
Qəm eləmə, yüz əngəllər görərsən,
Əgər bir namərdə könül verərsən,
Mövlam səndən çəksin əl, kömür gözlüm.

Qaracaoğlu, söylə sözünü, danma,
Varıb yad ocağın oduna yanma,
Gətirdi qürbət elə, yar gələr sanma,
Əhdi-peyman deyib gəl, kömür gözlüm.

YAZ, QARA GÖZLÜM

Sabah səhərinə çıxıb sallanma,
Körpə şahin kimi göz, qara gözlüm.
Qaşın qələm olmuş, ləbin mürəkkəb,
Ağ bəyaz üstünə yaz, qara gözlüm.

O lələ dodaqlar, nar kimi üzlər,
Qız, məni anlayır ovsunlu gözlər.
Çox olur gözəldə nöqtəli sözlər,
Bu zülfü gərdənə az, qara gözlüm.

Dəli könül gəzər gözəl havanı,
Yüksəklərdən şahin görər yuvanı,
Tumurcuq məməlim, burax davanı,
Köksünün bağını çöz, qara gözlüm.

Qaracaoğlu der, qandırammadım,
Köz qoydum qəlbinə, yandırammadım,
Yolumu yoluma döndərəmmədim,
Getirdin üstümə söz, qara gözlüm.

GƏZƏRƏM

Divanə könlümün bulanması var,
Bu uca dağlara çıxar, gəzərəm.
Əlimə alaraq eşq məşəlini
Sinəmi odlara yaxar, gəzərəm.

İntizar eylədin, bükdün belimi,
Necə bilim bu xaliqin dilini?!
Başıma sancmaram yarın gülünü,
Əlimdə saxlayıb qoxar, gəzərəm.

Ala gözlü baharımdır, yazımdır,
Gidi rəqib, qara qaşın, gözündür.
Hünqar vilayətin, seyrin bizimdir,
Gözə yasaq olmaz, baxar, gəzərəm.

Qaracaoğlu, varım ahu-zarımdır,
Bu dünyada həsrət mənim yarımdır,
Hər dənbir bulanmaq kəsbi-karımdır,
Tuna¹ seli kimi axar gəzərəm.

¹ Anadoluda çay. Türklər Dunay çayına da Tuna deyirlər.

YARADAN

Qadir Mövlam, səndən bir diləyim var,
Bu diləyim yara bildir, yaradan!
Dörd dilək dilədim, ziyana getdi,
Ağlatdığın qulu güldür, yaradan.

Kömür gözlüm nə sallanır qarşımda,
Gündüz xəyalımda, gecə düşümdə.
Bir gözəlin sevdası var başımda,
Yar sevdası qeylü-qaldır, yaradan.

Mən necə əl çəkim bu şirin candan,
Adam əl çəkərmə böylə cavandan?
Mən gözələm deyib o qaçır məndən,
Bilmir məntək o da quldur, yaradan.

Qaracaoğlu der, yaxıb yandırma,
Bu könlümü ənginlərə qaldırma,
Əzrayıl göndərib canım aldırma,
Sevdiyimə canım aldır, yaradan.

MAVİ GÖZLÜM...

Mavi gözlüm nə sallanır qarşımda,
Gündüz xəyalımda, gecə düşümdə,
Əksilməyən sevdası var başımda,
Yar sevdası şirin baldır, yaradan.

Mavi donlun, keçəmməyəm mən səndən,
Ölməyincə can ayrılmaz bu təndən,
Qızlara qoşulub qaçırsan məndən,
İşim tamam qeylü-qaldır, yaradan.

Ən uzaq çöllərdə ovçular gəzər,
Ən dərin göllərdə ördəklər üzər,
Nazik dodaqları şəkərə bənzər,
Qızıl yanaqları aldır, yaradan.

Qaracaoğlu der, yaxıb yandırma,
Göylərə qaldırıb yerə endirmə,
Can almağa Əzrayılı göndərmə,
Canım sevdiyimə aldır, yaradan.

UCA DAĞLAR...

Uca dağlar, nə dayanıb susarsan?
Aşdı derlər, nazlı yarım başından.
Bu dərdlə sinəmə damğa basarsan,
Aləmi sel alır gözüm yaşından.

Balta dəysin, ormanların qurusun,
Xəzəl olsun, yarpaqların çürüsün,
Topa-topa cüyürlərin yerisin,
Ovçuların ovun alsın peşindən.

Saf qayalarını külünglər dəlsin,
Tumurcuq güllərin yad əllər dərsin,
Yarda əmanət var, qoy sənə olsun,
Saxla, dağlar, boranından, qışından.

Fənasan, Qaracaoğlu, fənasan,
Oda düşüb dənə-dənə yanasan,
Uca dağlar, sən də mənə dönersən,
Ayrılasan yarından-yoldaşından.

GÖZÜM YAŞINDAN

Uca dağlı, nə qərardı pusarsan?
Aşdımlakömür gözlüm başından?
Azacıq dərdimə dərdmi qatarsan?
Aləm sözə getdi gözlüm yaşından.

Ey Qaradağ, məlum-məlul qalasan,
Atəş düşə çatır-çatır yanasan,
Dilərəm Allahdan, mənə dönəsən,
Ayrılasangül məməli döşündən.

Daş yonarı yanıb daşını dəlsin,
Başında da qızgın səmum yel əssin.
Əcəl mənim idi, dərd sənin olsun,
İnləsin bütənin borandan, qışdan.

Qaracaoğlan der, hanı məzarım?
Dağlar, söylə, nədir mənim azarım?
Yarımı itidim, yanar gəzərim,
Gümanım var torpağında, daşında.

BİR ZAMAN

Ala gözləni sevdiyim dilbər,
Mənim şöhrət-şanım idin bir zaman.
Gecə-gündüz, qız, sevdanla yanardım,
Can içində canım idin bir zaman.

Ağır idin çivə ilə, naz ilə,
Sinəmi doldurdun yanar köz ilə,
Əhdim idi qonuşmağa qız ilə,
Mənim adı-sanım idin bir zaman.

Al yanağın qonça güllər sanırdım,
Top qara zülfünü sellər sanırdım,

Toxunammaz sənə əllər sanırdım,
Sübh açılan danım idin bir zaman.

Hər səhər çıxardım sənin qarşına,
Daştək hörülərdim divar daşına,
Məcnun təki dolanardım başına,
Leyla kimi xanım idin bir zaman.

Qaracaoğlan der, məstin var imiş,
Məni öldürməyə qəsdin var imiş,
Demə, məndən başqa dostun var imiş,
Heyif, canda qanım idin bir zaman.

YAR YANIMDA OLAN ZAMAN

Zövqüm artar, gülər könümün şamı,
Sevdiyim yanımda olduğu zaman.
Gülər üreyimin arzusu, kamı
Mənimlə xəyala daldığı zaman.

Söylədikcə ləzzət yağar sözündən,
Bir ilahi sevgi baxar gözündən,
Xuda qıymaz öpəm o mah üzündən,
Bircə yol yanımda qaldığı zaman.

Eşqinin atəşi sinəmi dələr,
Dəli könül bilməm harda gecələr?
Sanaram vücudum cənnətdə gəzər,
Yar məni qoynuna aldığı zaman.

Qaracaoğlan der, neyləyim indi?
Donmuşdum, eşqindən canım isindi.
Sandım mələk idi, göylərdən endi,
Qolların boynuma saldığı zaman.

SEVDİYİM DİLBƏR

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər
Canım alır o kirpiknən, qaşınan.
Döyünməse, qəm xəbərim duyanda,
O üreyin fərqi varmı daşınan?

Dost yolunda verdim olan varımı,
Daşa çaldım namusumu, arımı.
Kim ağlatmış mənim nazlı yarımı?
Top-top olmuş kirpikləri yaşınan.

Dinləyin ağalar, xata işlədim,
Xeyiri buraxıb, şərə başladım.
Öpəm derkən al yanağı dişlədim,
Qurd yeyəsi, çürüyəsi dişinən.

Mail oldum gözlərinə, doymadım,
Ağ gərdəndə sürəhilər saymadım,
Bu sevdaya mən canımı qıymadım,
Can verəydim gerek cannan, başınan.

Qaracaoğlu nə söz deyərler bilməz,
Gizli xəbərini yad ellər bilməz.
Ölürəm deməklə təndə can ölməz,
Gərək acı çeynəyəsən aşınan.

PƏRİŞAN

Çıxdım zirvəsinə seyran eylədim,
Dost ilə gəzdiyim çöllər pərişan.
Bir özüm olsaydım, qəm çəkməz idim,
Bir mən deyil, bütün ellər pərişan.

Baxışı qaralmış dumanda dağlar,
Xəstənin halını nə bilər sağlar,

Pozulmuş nizamı, virandı bağlar,
Bülbülün qonduğu güllər pərişan.

Minərdik əzəllər biz ərəb ata,
Layiq bilərdilər hörmətə, ada,
Tərk etdim atımı, qaldım piyada,
At minən igidlər, ərler pərişan.

Fəna dünya, işin düşüb dünyə,
Biz də çıxamırdıq bir yaxşı günə,
Bir sona tərk etmiş elini yenə,
Sonası perikmiş göllər pərişan.

Qaracaoğlu, başa yetmədi sözüm,
Toza, torpağa da sürüldü üzüm,
Qırılıb simləri, çalmayır sazım,
Pərdə sığal tutmaz, tellər pərişan.

GÜLLƏR PƏRİŞAN

Çıxdım ucasına seyran eylədim,
Gördüm ağ ququlu göllər pərişan.
Yetdi hicran çağı, durdum ağladım,
Öpüb qoxladığım güllər pərişan.

Xəyal-məyal oldu qarşımda dağlar,
Dostundan ayrılan ah çəkər, ağlar.
Tökülmüş yarpaqlar, pozulmuş bağlar,
Bülbülün qonduğu dallar¹ pərişan.

Yıxılmış dilbərin ağban² evləri,
Ötən bülbüllərin susmuş dilləri,

¹ Dal – budaq

² Ağban ev – ağ qübbəli sökülüb-yığılan türkmən evi. Yayda yaylaqda, qışda qışlaqda qurulurdu.

Dağılmış sünbülü, solmuş gülləri,
Üzüne tökülmüş tellər pərişan.

Qaracaoğlan der, mən toyladamadım,
Ərəb ata minib boyladamadım,
Küsdürdüm dilbəri, söylədemədim,
Dilbəri küsdürən dillər pərişan.

SABAH DAN

Ey ağalar, gəlin seyrən edəlim,
Gözəl ördək göldən uçdu sabahdan.
Al geyinmiş, çiçəkləri soluxmuş,
Doğan günəş kimi açdı sabahdan.

Bu körpənin qulluğunda durulmaz,
Hurimidir, mələkdir bilinməz,
Nə pul ilə, nə dövlətnən alınmaz,
Beylik maya kimi köçdü sabahdan.

Ağ köksün üstündə qaldı nəzərim,
Məcnun olub dağı-daşı gəzərim.
Gözləməkdən haçalandı gözlərim,
Baxtımı götürüb qaçdı sabahdan.

Qaracaoğlan der, söhbətim çoxdur...
Boyu münasibdir, bəhanəm yoxdur,
Qaşları yay olmuş, kirpiyi oxdur,
Oxların sinəmə sancdı sabahdan.

HAYDI, GƏL DAĞLARA

Haydı, gəl dağlara, gedəlim ova,
Sonalar yaylağa çıxar sabahdan.
Dünyanın sonunda bir gül açılar,
Misali cənnətdə qoxar sabahdan.

Maşallah söyləyir, dəyməsin nəzər,
Bilərzik taxmağa qolları gözəl,
Qorxmaz qaraquşdan, asudə gəzər,
Silkinər, vadiyə baxar sabahdan.

Sallana-sallana gəlir nazınan,
Kaş ovlaya idim səni bazınan,
Uçaydın göylərə bir pərvazınan,
Uçuşun könlümü yaxar sabahdan.

Ehey, Qaracaoğlan, söylə: – Nə oldu?
Canıma qız ölüm qorxusu doldu,
Məzarım qazıldı, yerim oyuldu.
Düşmənlər gülər, dostum ağlar sabahdan.

ÇIXSAM YOLA MƏN

Ağ ələrin yellədiyə yeriyən,
Necə gətirməyim səni ələ mən?!
Nə deyərler, caynağıma götürüb
Sən körpəni uçsam eldən-ələ mən?!

Elimizdə yox idimi hadılar¹?
Ağ əlləri altun tasda yudular,
Yaşıl sonam, səni mənə dedilər,
Onun üçün dolaşıram gölə mən.

Yüklədi yükümü dəstə tutaram,
Yüküm qumaş, mən alana sataram,
Bülbül kimi bir qəfəsdə ötərim,
Qonmazammı yeni açmış gülə mən?!

Nəmənedi, Qaracaoğlan, nəməne,
Karvanımı endirmişəm Yəmənə,
Sevirəmsə mən yarımı, kimə nə?
Cəzə çəkərəm bu dünyaya hələ mən.

¹ Hadılar – doğru yol göstərənlər

GÖRƏMMƏDİM MƏN

On barmağım şam eləyib yandırdım,
El yaradı, yara varammadım mən.
Nazlı yarım gəlib keçib buradan,
Kor oldu gözlərim, görəmmədim mən.

Yarımın zülfləri dəstədi, dəstə,
Telini sallayıb gözü'nün üstə.
Dedilər, qoynundan bir alma istə,
Əl atıb qoynunu aramadım mən.

Halqa-halqa bilərzikdi qolları,
Söylədikcə şirin olur dilləri,
Yanağı cənnətin qönçə gülləri,
Yara söylə dərsin, dərəmmədim mən.

Qaracaoğlan der, belim büküldü,
Yarı gördüm, dolu badəm töküldü,
Ömür sarayımın daşı söküldü,
Bircə kərpicin də hərəmmədim mən.

ARALARINDAN

Hanı sənin könül açan sözlərin,
Dost qəlbində məhəbbətli izlərin?
Tumur-tumur tumurcuqdu üzlərin,
Mənim öpüşümün yaralarından.

Tər şamama iyləməklə doyulmaz,
Divanələr dost yerinə qoyulmaz.
Əlləməyə heç bir yerin qıyılmaz,
Sən göstər, mən öpüm haralarından?!

Sirr sözümü yad ellərə deməyim,
Al yanağa sığal çəkmək köməyim.

Kərəm eylə, bircə dəfə öpəyim
Qara zülflərinin aralarından.

Qaracaoğlan, hər söz ilə kəsilməm,
Yadlar ilə döyüşərəm, basılmam.
Öl desələr, yar telindən asıllam,
Asıllam zülfünün sıralarından.

SAĞ İKƏN

Bu yalan dünyaya gəldim, gələli
Tas-tas içdim ağuları sağ ikən.
Zalım fələk verməz mənim muradım,
Virən oldum göy sünbüllü bağ ikən.

Aradılar, bir tənhada tapdılar,
Baltalayıb qol-qanadım çapdılar,
Bahar vaxtı bir od vurub çatdılar,
Yandım getdim ala qarlı dağ ikən.

Əriməz də, sinə dağım əriməz,
Gözüm yaşlı, ağlar könül kirməz.
İndən belə mənim hökmüm yeriməz,
Ac günümü düşünmədim tox ikən.

Qaracaoğlan der, baxın zamana,
Ömrümün yarısı getdi talana,
Sual verin bizdən əvvəl gələnə,
Kim var imiş biz burada yox ikən?

DƏRMƏDİMMİ MƏN

Sənə derəm, sənə, xubların şahı,
Soyunub qoynuna girmədimmi mən?
Qoynunda açılan tumurcuq gülü
Sənin iznin ilə dərmədimmi mən?

Sən də mənsiz olmaz idin bir zaman,
Sənlə aramızda kim olmuş yaman?
Pozdun əhdimizi, söylədin yalan,
Sənə bir vaxt ilqar vermədimmi mən?

Dostundan ayrıldın, əhdini dandın,
Hər deyən sözünə inandın.
Qaracaoğlanı bilməzmi sandın?
Hər gizli sirtini bilmədimmi mən?

QIZ İLƏ

Qadir Mövlam, budur səndən diləyim,
Oynat məni gəlin ilə, qız ilə.
Çıxım Minbuğaya¹, orda yaylayım,
İçim sularından soyuq buz ilə.

Dosta doğru gedər yollarım ola,
Bülbül kimi şəkər dillərim ola,
Qayıq oynadacaq göllərim ola,
İçi dolu ördək ilə, qaz ilə.

Qaracaoğlan der, varım sürülsə,
Min beş yüz şəhərdən bəxşiş verilsə,
Sakit yerdə saraycığım qurulsa,
Səfa sürrəm həm qış ilə, yaz ilə.

YARADANI SEVƏRSƏN

Qaldır niqabını, görüm üzünü,
Kərəm eylə, yaradani seversən.
Siyah zülfün sal üzünün üstünə,
Sən əl dəymə, yaradani seversən.

Vaxtın tamam, çilələrin doldumu?
Əl dəydimi, qönçə gülün soldumu?
Səni məndən ayıranlar oldumu?
Doğru söylə, yaradani seversən.

Şəkər vardır damağında, dişində,
Lam, əlif yazılı sənin qaşında.
Həmayilin olum, gizlə döşündə,
Saxla böylə, yaradani seversən.

Qaracaoğlan der, girmə qanıma,
Gözlərimdən ox sancılar canıma,
İmkan yarat, gedək yarın yanına,
Kömək eylə, yaradani seversən.

ÇƏKİN

Yaz gələndə beş ay tamam olanda,
Axar, boz-bulanlıq selindən çəkin.
Qürbət eldə kimsə bilməz halını,
Sən dur vətəninə, elindən çəkin.

İnsanın kəm ağı yaxşılıq bilməz,
Qursaqsıza öyüd versən də almaz,
İnsan çiy süd əmmiş, etibar olmaz,
Qapıda xidmətkar qulundan çəkin.

Qoy düşməsin işin namərd əlinə,
Yaxşılardan pis söz gəlməz dilinə,
Əl vurmaq istəsən yarın gülünə,
Tikanı var, batar, əlindən çəkin.

Qaracaoğlan, gözle namus, arını,
Əlindən buraxma bağça-barını,
Bilmək olmur yaxşısını, yarını,
Qonşunun da fitnə-felindən çəkin.

¹ Anadoluda Minbuğa elinin yaylağı

İMANA GƏL

İmana gəl, qanlı qürbət, imana,
Biz də başımızı saldıq güməna,
Yağib yağmır gün doğunca çəmənə,
Qoxar bürcü-bürcü gülü yurdumun.

Ovalar, ovalar, əngin ovalar,
Gözüm yaşı bir-birini qovalar,
Uca dağ başında şahin yuvalar,
Qərrib ötər hər bülbülü yurdumun.

Bitməz işimizə mövla ulaşa,
Daha nələr gəldi bu yazıq başa.
Keçsə bu bahar da, qalanıq qışa,
Qışda yolu kəsər seli yurdumun.

Qaracaoğlan der, zəmin sovuldu,
Gül üzüm xəzəltək saraldı, soldu.
Mənim sevdiiymi yad alar oldu,
Bilməm harda imiş eli yurdumun?

YURDUMUN

Bir igid evindən getməli olsa,
Göynəyər bağrının başı yurdumun.
Varıb qürbət eldə məkan tutarsa,
Kəsilməz gözünün yaşı yurdumun.

Ovalar, ovalar, əngin ovalar,
Gözüm yaşı bir-birini qovalar,
Gülüstən içində bülbül yuvalar,
Od tutar qurusu, yaşı yurdumun.

Gidi rəqib bizə qəsd ilə baxar,
Biz öysüz qulları odlara yaxar,

Hər sabah, hər sabah müşk-ənbər qoxar,
Qayası, torpağı, daşı yurdumun.

Qaracaoğlan der, gələnlər gedər,
Vədəsi yetənlər borcunu ödər,
Quşlar ildə bir yol vətənə gedər,
Həsretdən qar tökər qışı yurdumun.

YAYLANIN

Yaz yetişib, bahar fəslə olanda,
Qıvrım-qıvrım gedər yolu yaylanın.
Laləsi, sünbülü boynun əyində,
Dadlı ətir verər gülü yaylanın.

Axar bulaqları, suyu çağlayar,
Gözəlləri için-için ağlayar,
Anası da çıxıb seyran eyləyər,
Nədən qərribəyər eli yaylanın?

Kimse çıxıb zirvəsindən baxammaz,
Qulan girsə, meşəsindən çıxammaz,
Qumaş yüklü sərvəti var, dağılmaz,
Sərin-sərin əsər yeli yaylanın.

Qaracaoğlan, nəşəlisən, nəşəli,
Altı ildir yar eşqinə düşəli,
Üstü boz torpaqlı, qaplan meşəli,
Get görüm, necədir yolu yaylanın?

ŞUX YERİŞLİ

Bir dinləyin, camalını mədh edim,
İgidlərə nisbət şux yerişlinin.
Qurban verərəm camalına canımı,
Bir dürlü naz ilə sallanışlının.

Qətifə donlunun, tül libaslığın,
Göyerçin topuqlu, sarı məstlinin,
Əlləri xınalı, qumru səslinin,
Zülfü gərdəninə darayışlığın.

Əntəri geyinmiş, firəngi rəngi,
Yanaqlar qırmızı, almaz irəngi,
Saçları topuqla eyləyir cəngi,
Bir humə baxışlı on dörd yaşlığın.

Qaracaoğlan der, gözəldi soyu,
Həzran çubuğuna bənzəyir boyu,
Abi-kövsər kimi ləbinin suyu –
Bir şəkər dillinin, incə dişlinin.

ÜZÜ DAĞLARIN

Sabahların səhər yeli dəyincə,
Lalə qalxıb, sünbül boyun əyincə,
Qış ötüşüb, bahar gəlib deyincə,
Bəzənir cığır, izi dağların.

Uca dağ başında çalınar qaval,
Qadir Mövlam sənə verməsin zaval,
Bulaqlar qaynayar, şad olar mahal,
Əriyər zirvədə buzu dağların.

Uca dağ başında can otu bitər,
Dərclinin xəstənin hovuna yetər,
Quzusu mələşər, quşları ötər,
Çəkilmez bir belə nazı dağların.

Uca zirvələrin qarları getməz,
Soyuğu düşdümü, bülbülü ötmez,
Yalvarsam da, daha müsafir etməz,
Qışda yaman dönür üzü dağların.

Qaracaoğlan der, sözü yadlara,
Mən ki düşməmişdim belə odlara,
Gəldim, qonaq oldum köhnə yurdlara,
Doldu, doluxsundu gözü dağların.

YANAQLARIN

Səhər yeli, yar, ətrini gətirmiş,
Gül kimi açılıb lap yanaqların.
Aşıqın könlünə necə qəm verir,
Dərmansız xəstəyə həb, yanaqların.

Gəldim Qaramandan, yarım Konyadan,
Gəlib nə qazandıq yalan dünyadan?
Necə gedim axı yardan doymadan?
Ləblərimə yoldaş tap yanaqların.

Qaracaoğlan, Mövlam vüsal verməsin,
Gözlərimlə gördüm qönçə məməsin,
Aşıq necə qıysın onu dərməsin,
Nola deyə: "Xoşdur, öp yanaqlarım".

QIZLARIN

Səhər tezdən varıb suya gedərkən,
Üşüyər barmağı, əli qızların.
İncə bel üstünə cəvahir kəmər,
Üzükdən keçibdi beli qızların.

Uzaqdan yetişdi, yaxında bulam,
Mövlə izin verə, yanında olam,
Lalə yanaqlardan bir busə alam,
Bal dadır dodağı, dili qızların.

Sevgilimin zərif, incə beli var,
Şəkərdən, şərbətdən şirin dili var,

Ağ alnında dəstə-dəstə gülü var,
Qoxuyar başında gülü qızların.

Qaracaoğlan, öldüyünü duysunlar,
Toplansınlar, namaz qılıb doysunlar.
Məzarımı yol içinə qoysunlar,
Keçsin qəbrim üstədən yolu qızların.

DURMASIN

Məndən salam eylə o nazlı yara,
Söylə əhdimizi danıb durmasın.
Aldırdım ağlımı, oldum divanə,
Ağlımı başımdan alıb durmasın.

Qız, səninlə beləydimi bazarım?
Qara qaşlarında qaldı nəzərim,
Yol üstündə qazmasınlar məzarım,
Yar gəlib keçdikcə anıb durmasın.

Qız, səninlə bir baxçacığ yapaq gəl,
Heyvasından, turuncundan sataq gəl,
Sarıliban bir gecəlik yataq gəl,
Arzum gözlərimdə sınıb durmasın.

Qaracaoğlan, dağım haqqın dağıdır,
Dözəmmirəm, yar göz yaşı axıdır,
Neyləyim ki, bağrım belə yuxadır,
Deyin yara, oda yanıb durmasın.

SEVDİYİM DİLBƏR

Ala gözlərini sediyim dilbər,
Söylə hurilərin telindənmişən?
Qadir Mövlam səni öyüb yaratmış,
O cənnət nurunun selindənmişən?

Xublar kimi gözlərini süzərsən,
Siyah zülfü ağ gərdənə düzərsən,
Sona kimi nazlanarsan, üzərsən,
Söylə, sən cənnətin elindənmişən?

Görənin ağlını eyləyib talan,
Xətib dillim daim oxuyur Quran,
Səni xub yaratmış Həzrəti-Mənnan¹,
Yusif-Kənanın belindənmişən?

Məlul, məhzun dörd yanına baxarsan,
Aşıqləri atəşinə yaxarsan,
Yel əsdikcə bürcü-bürcü qoxarsan,
Sən bahar ayının gülündənmişən?

Qaracaoğlan, qəm selində axarsan,
Arzuna çatmadan dərddə baxarsan.
İçərimi yandırarsan, yaxarsan,
Cəhənnəm odunun yelindənmişən?

ZEYNƏBİN

Bu gecə, bu gecə gördüm yuxuda,
Köçün çəkmiş, gedər eli Zeynəbin.
İnci, mərcan kimi ufaq dişində
Dadlı-dadlı söylər dili Zeynəbin.

İşarət eylədim, Zeynəb bilmədi,
Ha səslədim, bir yanıma gəlmədi,
Gözüm gördü, könlüm qərar tutmadı,
Keçdi yanımdan yolu Zeynəbin.

Bahar gəlib meyvələri yetməmiş,
Şeyda bülbül gül üstündə ötməmiş,

¹ Güzəllik timsalı mənasında

Bağçasında göy bənövşə bitməmiş, –
Açılmamış ötdü gülü Zeynəbin.

Sabah olur, səhər yelin əsdirir,
Siyah zülfü mah üzündə gəzdirir,
Zalım əngəl yarı bizə küsdürür,
Dolansın boynuma qolu Zeynəbin.

Bahar gəlib səhər yeli əsəydi,
Zeynəb bizim ilə qədəm basaydı,
Sevincimiz kükrəyəydi, daşaydı,
Qaracaoğlan, ollam qulu Zeynəbin.

MƏNİM ÜÇÜN

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Qoy qursunlar qayıq, sal mənim üçün.
Dedim, aşammadım dağın başından,
Qarlı yollar qeyli-qal mənim üçün.

Sazımızı ələ alıb çalayım,
Çarəsiz dərdlərə çarə bulayım,
Sabahdan mən sənə yoldaş olayım,
Nolar, bir gün burda qal mənim üçün.

Ucasına çıxdım, yayda yayladım,
Endim, dərələrin seyran eylədim.
Bayram aylarında gələrəm dedim,
Dinməz yol gözləyir lal mənim üçün.

Qaracaoğlan, mən də sirrim açaram,
Bir quş kimi səltənətdən uçaram,
Ölsəm də, mən səni alıb qaçaram,
Fərman ver, camını al mənim üçün.

GÖZƏL OLMAYA İDİN

Əgər sənin meylin yox idi məndə,
Əzəldən könümü almaya idin.
Məhəbbətdir gözəlliyin nişanı,
Oğrun-oğrun oda salmaya idin.

Siyah zülflərini eyləmə pərdə,
Məni də uğratdın min dürlü dərde,
Mən öz dərdlərimlə gəzdiyim yerdə
Dərdimdən saralıb solmaya idin.

Hanı sənin ilə yeyib-içdiyim,
Ulu səhralardan ötüb keçdiyim,
İndi necə sənə yığış, köç deyim,
Sən girib qoynumda qalmaya idin.

Qaracaoğlan der, ey mahi-məstim,
Qaş-göz oynatmaqda nə idi qəsdin?
Sevərlər gözəli, incimə, dostum,
Mən neynim, sən gözəl olmaya idin.

BİR GƏLİNƏ

Səhər-səhər bir gəlinə rast gəldim,
Dedim, əslin-nəslin haralı, gəlin?
Dedim, bu Leylanın yerin biləydim,
Dedilər burdandı – buralı gəlin.

Dolanıb, qız, mənim qarşımda durdun,
Görənin qəlbində aşıyan qurdun,
Qəmzə oxlarını sinəmə vurdun,
Yandım ümidimi qıralı, gəlin.

Nazını çəkəmməz bəylər, məliklər,
Dar çəpkəndə ağ qolları iliklər,

Qat-qat olmuş sıralanmış bölüklər,
Əbrişim¹ bölüyün duralı, gəlin.

Qaracaoğlu der ki, haydan hay olur,
Səni görənlərin ağı zay olur,
Can sağalmır, xəstələrə tay olur,
Oxların sinəmə vuralı gəlin.

GƏLİN

Çeşid-çeşid bağlamısan başını,
Uydurmusan zülfə hilal qaşını,
Qorxuram ki, bulmamısan işini,
Zülfü gərdənində hörməli gəlin.

Mən səni sevirəm min həvəs ilə,
Keçirtdin ömrümü qəmlə, yas ilə,
Bir cüt corab ilə, yırtıq məst ilə,
Basdığın yerləri sormalı gəlin.

Baxdım, gözəllikdə odur birinci,
Ağzının içində dişləri inci,
Yusif almasıdı, Aydın² turuncu.
Qiymətin daima durmalı, gəlin.

Qaracaoğlu der ki, sinəmdə közlər,
Kim yazar gözələ layiqli sözlər?
Qara qaş altında sürməli gözlər...
Eşqindən min büsat qurmalı gəlin.

¹ Əbrişim – ipək, ipək iplik

² Yer adı

BƏXŞEYİŞ VERMƏLİ GƏLİN

Baxdım gözəllikdə sənə birinci,
Dodaqlar mərcandı, dişlərin inci,
Al Yusif alması, Aydın turuncu,
Köksü qatar-qatar düyməli gəlin.

Utanma, pərdəni qaldır aradan,
Qüsursuz yaratmış səni yaradan.
Qaşın, gözün görünməyir qaradan,
Qaşları, gözləri sürməli gəlin.

Həramitək yollara bənd vurmusan,
Öldürüb aşıqı yana durmusan.
Geyinib, qurşanıb büsat qurmusan,
Gözəl qamətini görməli, gəlin.

Der Qaracaoğlu, bu sizə ərzdır,
Gözəli mədh etmək boynuma fərzdır,
Gözləri can alır, bu necə dərsdir?
Aşıqın bəxşeyiş verməli, gəlin.

CAVAB VERƏRMİ GƏLİN

Səhərdən uğradım mən bir gəlinə,
Bal bulamış dodağına, dilinə,
İlqar vermək ilə görüş yerinə,
Sallana-sallana gələrmə gəlin?

Sevdana düşənlər dolub sağ, solun,
Bizim tərəflərə düşməzmi yolun?
Gözəl, hüzurunda hazırıdı qulun,
Qulunun qədrini bilərmə gəlin?

İgid sözü dağda, daşda səslənər,
Dəli könül aram olar, süslənər,

Yar qoynunda bir cüt məmə bəslənər,
Diləyin mənimtək dilərmi gəlin?

Bülbül ötər qönçə gülün eşqinə,
İlqar qoysaq, dayanmayıb beş günə.
Səni, məni yaradanın eşqinə
Sinəmdən eşq dərdin silərmi gəlin?!

Yeridikcə ağ biləklər sallanır,
Söylədikcə şirin dillər ballanır,
Sevən igidlərin qəlbi allanır,
Məhəbbət üzümə gülərmi, gəlin?

Qaracaoğlan der, evinə varsaq,
Əylənib bir zaman yanında qalsaq,
“Aman, aman” deyib yara yalvarsaq,
Eşqimə bir cavab verərmi gəlin?!

BİR GƏLİN

Bu bizim ellərin Alca bulağı,
Əyilib suyundan içdi bir gəlin.
Əlini, üzünü yuyub oturdu,
Arada örpəyin açdı bir gəlin.

Gördüm ki, gözəldir incə əlləri,
Yəqin xoş keçirib ötən illəri,
Halqa-halqa olmuş zülfün telləri
Ağ köksündə gizlədibdi sirr gəlin.

O gəlinə dedim, gözəllər ağı,
Səninçün dolandım o qarlı dağı.
Alayım da sana altun saçbağı
Deyəydim ki, topla belə, sar gəlin.

Qaracaoğlan öyər, yenə də öyər,
Altun hörükləri topuğa dəyər,
Aya, günə taydı, bəhs etsən əyər,
Cənnəti-ələda nurdu, nur gəlin.

ŞAL QURŞAQLI BİR GƏLİN

Döşədi altıma ipəkdən xalı,
Önümə gətirdi qaymağı, balı,
Sevən igid neylər dünyada malı,
İncə belli, şal qurşaqı bir gəlin.

Xocasına vardım, dərşini oxur,
Bağçasına vardım, bülbüllər oxur.
Əbrişim içində xalılar toxur
Əl ərđəmli, yaraşıqlı bir gəlin.

Qaracaoğlan der, öydüyün, öyər,
Altun yanağını çəkənin döyər,
Ay ilə dolanar, gün ilə doğar
Cənnət kimi nur işıqlı bir gəlin.

BU SEVDAMI KƏS, GƏLİN

Sənə dedim, allı gəlin, xas gəlin,
Suya getsən, bizə qədəm bas, gəlin,
Yeddi ildir mən sevdana düşəli,
Kərəm eylə, bu sevdamı kəs, gəlin.

Zalım, eşq əlindən içmişəm ağı,
Səndən ötrü dolanaram bu dağı,
Alaram qızıldan sənə saçbağı,
Saçına tax, incə bəldən as, gəlin.

Eşqimə eşqinlə cavab deyəsən,
Layiq deyil yar xətrinə deyəsən,
Başmaq ollam, ayağına geyəsən,
İstədiyin cığırlara bas, gəlin.

Bir gül olub çəməninə açılam,
Qoy dərilib yar qoynuna sancılam,
Qumaş olub dərzilərdə biçiləm,
Geyin, sarıl, ağ bədənə bas, gəlin.

Qaracaoğlan der, necolar halım,
Yolunda tökülüb dövlətim, malım,
Nə deyirlər, qoy desinlər, ay zalım,
Qal yanımda, mənə qulaq as, gəlin.

BAXIN GÖZƏLİN HALINA

Hələ baxın bu gözəlin halına,
Mənim olsa, verməmə dünya malına.
Doymadım, düşdüm sə qeyli-qalına
Bu cürə gözəllik sənə az, gəlin.

Əyninə geymişən alınan, sarı,
İgidlər görəndə çəkirlər zarı,
Mövlam xub yaratmış böylə bir yarı,
Qorxuram ki, sana dəyər göz, gəlin.

Həç zaman namərdlə eyləmə bazar,
Həmayıl tax, sənə dəyməsin nəzər,
Körpə ceyran çəməni gəzər, çöl gəzər,
Sən ağ maya kimi sallan, süz, gəlin.

Qaracaoğlan der, düşkün gəzərsən,
Belə sallanmaqla bağrım əzərsən,
Sevdiyin aşiqin adın yazarsan,
Sev, adımı ürəyinə yaz, gəlin.

GÖZƏLİN

Gəzər ikən dəstəsinə uğradım,
Gördüm söhbət edir beşi gözəlin.
Gördüm ki, birinin misli tapılmaz,
Sevməlidir üzün, başı gözəlin.

Söylədiyim sözün çoxdu mənası,
Ağız gözəl, dişlər inci danəsi.

Dağların qarısı bəyaz sinəsi,
On beşinə çatmış yaşı gözəlin.

Günah deyil aşiqini yorması,
Üzündə xalları, gözdə sürməsi,
Qəm deyil aşiqin bir can verməsi,
Məni Məcnun etdi qaşı gözəlin.

Qaracaoğlan der ki, rast gəldim sana,
Görünce dözmüşdüm sonsuz hicrana,
Yaman atəş salar xalları cana,
Gözəldir ədası yaxşı gözəlin.

NƏSİHƏT ELƏYİM

Dinlə, indi bir nəsihət edəyim –
Qul da müxənnətə möhtac olmasın.
Doğru yolu qoyub sərpə getməyim,
Yarın ürəyinə hicran dolmasın.

Qulaq as, gör, insan oğlu, nə derlər?
Doğru yolu qoyub hara gedərlər?
Ağıllımı zorla dəli edərlər,
İstərim ki, lələzərim solmasın.

Coşqun sular kimi axar su isən,
Ararlar, bularlar əsil soy isən,
Könüldən severlər varlı, bay isən,
Tanrı səni pis günlərə salmasın.

Mən demirəm, budur kitab söyləyən,
Xeyir tapmaz qeybətini eyləyən,
Eşqə düşüb sevdasını tezləyən,
Oruc tutub, beş vaxtını qılmasın.

Qaracaoğlan, dərd içində çəkilir,
Hicran odu içərimə tənqir,
İnsan üçün ikicə ev tikilir,
Biri dolub, ta biri boş qalmasın.

İNCİMƏSİN

Qalx, dilbər, gedəlim bağ arasına,
Oxusun bülbüllər, gül inciməsin.
Əsər səhər yeli, zülfün dağidar,
Gərdənə tökülən tel inciməsin.

Gözlərin şəmsidir, gül üzün qəmər,
Səni sevən igid zəkatın umar,
İncə bel üstünə cəvahir kəmər,
Sən elə sallan ki, bel inciməsin.

Yaxşılıq eylə ki, çaxasan başa,
Ağ gərdənə hamı qıla tamaşa,
Aşiq-məşuq bir-birinə sarmaşa,
Yataq zəhmət çəkib, qol inciməsin.

Qaracaoğlan der, gəl, görüşəlim,
Xəlvət bir guşəyə birgə düşəlim,
Qaldır niqabını, bir öpüşəlim,
Dodaq zəhmət çəkib, dil inciməsin.

CİLVƏLƏNİRSƏN

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Niyə məndən belə şübhələnirsən?
Bizə gələn zaman naz üstünə naz,
Ellərə gedəndə ciltvələnirsən?

Qışın ortasında belə yaz olmaz,
Hər şahinin ovladığı baz olmaz,
Bu naz etməkdisə, belə naz olmaz.
Bəs niyə darılıb silkələnirsən?

Qaracaoğlan der ki, qətlənib durma,
Fələkdən inciyib, dizinə vurma,
Yar vəfasızdırsa, özünü yorma,
Ta neyçün qəmlənib kölgələnirsən.

EYLƏMƏSİN

Yara salam söylə, səhər yelləri,
Çıxıb bu yollara naz eyləməsin.
Bağları ağ güllü, dərin gölləri,
Uçan durnaları qaz eyləməsin.

Qürbət eldə silən yox göz yaşımı,
Ömür gödək, qurtararam işimi,
Yuvası içində könül quşumu
Göz yaşı axıdıb baz¹ eyləməsin.

Keçən olur bu yaylanın düzünü,
Elin, əşirətin çəkər nazını,
Nazlı yarım sürmələmiş gözünü,
Yadlar baxıb nahaq söz eyləməsin.

Qaracaoğlan yenə od tutub ağlar,
Firqət yolumuzu uc-uca bağlar.
Yara de, əbədi deyil bu çağlar,
Mənim çox ömrümü az eyləməsin.

GETSİN

Məndən salam deyin gül tizli yara,
Bir anlıq qarşımda dursun da getsin.
Şahid olsun sinəmdəki dağlara,
Gəlsin, gözü ilə görsün də getsin.

Mən də bazar edəmmədim qız ilə,
Aldı məni ciltvə ilə, naz ilə,
Bir məlhəm eyləsin şirin söz ilə,
Əliylə yaramı sarsın da getsin.

Fənadandır, Qaracaoğlan, fənadən,
Bir xəbər yetişdi qaşı qaradan,
Əyər ölər isəm mən bu yaradan,
Yarım namazını qılsın da getsin.

¹ Şahin, şonqar

YANDIRDIN

Kimə qəsd eləyib geydin alları?
Yaxın ikən uzaq etdin yolları,
Çox möhnətlə bəslədiyim gülləri
Varıb getdin, bir soysuza yoldurdun.

Özüne bəzək ver, qurşağın quşan,
Ayrılarımı sən sevdana düşən?
Hər gələndə qucaqlaşan, sarmaşan,
Niyə bu gün eşqimizi soldurdun?

Könlün olsa, axtarardın, arardın,
Züflərini tel-tel edib darardın,
Əgər yenə ayrılmaqsa muradın,
Niyə təzə sevdalara saldırdın?

Qaracaoğlan, düşdüm yarın felinə,
Dəyirmanlar işlər gözüm selinə,
Əgər yalan gəlmişdisə dilinə,
Neçin məni atəşlərə yandırdın?

NIYƏ MƏNDƏN AY ÜZÜNÜ DÖNDƏRDİN

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Niyə məndən ay üzünü döndərdin?
Yoxsa xidmətimdə qüsurlu gördün,
Niyə gül bağına xarı qondurdun?

Geymə dedim, neçin geydin alları?
Başıma gətirdin dürlü halları,
Toplamağa qıymadığımı gülləri,
Yada verib, məni neçün sındırdın?

Kimi gəzib, söylə, kimi aradın?
Qara teli ay üzünə daradın,

Sevmək deyildisə sənə muradın,
Niyə mənim ilqarımı dandırdın?

Qaracaoğlan, der, aman, sevdiiyim,
Yolumu bürüdü duman, sevdiiyim.
Vallahı yanmasan, yaman sevdiiyim,
Nahaq məni bu odlara yandırdın.

OĞRUN-OĞRUN

Kömür gözlüm, mən bu yerden gedərsəm,
Axtar, ara məni, gəz oğrun-oğrun.
Namərd deyiləm ki, aranı pozam,
Rəqib tənələre döz oğrun-oğrun.

Düyn olmuş tellərini açınca,
İnci boya yaşıl paltar biçincə,
Sallanıban yar önündən keçincə,
Gəzər aralıqda göz oğrun-oğrun.

Ərəb atın cıdırlarda yarışır,
Bayram olur, küsülülər barışır,
Sevdiciyim yadlar ilə danışır,
Kim deyib yadlarla göz oğrun-oğrun?!

Qaracaoğlan der, yamandır, yaman,
Aldadıb yarımı əlimdən alan,
Göz yaşı axdıqca, mən oldum talan,
Ayrılıq naməsin yaz oğrun-oğrun.

OLUR-OLSUN

Mən də bir dilbərə könlümü verdim,
Sevirəm, sevirəm, necolur-olsun,
Durub xidmətində qulluq eylərəm,
Qapısın döyərəm, necolur-olsun.

Gözəl yavru çıxıb taxta, sallanır,
Hər öpdükə dodaqları ballanır,
Öpüb sevildikə üzə allanır,
Qapısın döyərəm, necolur-olsun.

Qaracaoğlu, qürbətleri gəzərəm,
Gözəl görsem, gözəlliyin sevrəm,
Başdan ayağacan fitil düzərəm,
Yandırıb deyərəm, necolur-olsun.

OLSUN

Həzrəti-mövladan diləyim budur,
Bülbül kimi işin ahu-zar olsun.
Bəd dua demərəm sənə, sitemkar,
Gül kimi məskənin tikan, xar olsun.

Qurd-quş yesin, mur yerisin yanında,
Öləsən ömrünün dadlı anında,
Üzün qara olsun haq divanında,
Gen gündə başına dünya dar olsun.

Dilərəm sübhandan, olma xoş murad,
Cismində qalmasın bir axçalıq¹ zad,
Cənnət üzü görmə, hey dilə imdad,
Cəhənnəm məskənin, yerin nar olsun.

Qaracaoğlanı sən hey ağladırısan,
Qadir Mövlam, sən hər şeyə qadırsən,
Zəbanilər döyüb belini qırsın,
Hər vurduqca iki əli var olsun.

¹ Axça – gümüş pul

MƏHZUN

Fələk, saldın məni bir də cənginə,
Yolumu düşürdün yenə ənginə,
Qaraman elinə gəldim mən yenə,
Çəmənləri məhzun, gülləri məhzun.

Aşib dağlarını seyran eylədim,
Bu qərrib könlümü heyran eylədim,
Nə doğdu könlümdən, elə söylədim,
Yaylaları məhzun, yolları məhzun.

Obası, elləri olmuşdur viran,
Ceyranları getmiş, dağılmış cahan,
Söylədim fələyə yamansan, yaman,
Söhbətləri məhzun, dilləri məhzun.

Qaracaoğlu, kaş qonaydım güllərə,
Gədəlim təzədən uzaq ellərə,
Məndən salam deyən əsən yellərə,
Gördüm obaları, çölləri məhzun.

BULANDIM BU GÜN

Bahar fəsli, yaz ayları yetişdi,
Səlləri gördüm də bulandım bu gün.
Laləsi yetişmiş, sünbülü təzə,
Gülləri gördüm də bulandım bu gün.

Eli köçmüş, boş qalıbdı yurdları,
Bir-bir deyim başa gələn dərdləri,
Ovçular şahinli, köhlən atları,
Elləri gördüm də bulandım bu gün.

Qocaman ardıcılı, soyuq bulaqlı,
Köç etdikləri yer dağlı, yaylaqlı,

Əlləri mizraqlı, beli sarıqlı
Ərləri gördüm də bulandım bu gün.

Ehey, Qaracaoğlan, yolum sayalı,
Ağlımdan çıxarmı yarın xəyalı?!
Başları ardıcılı, yalçın qayalı,
Dağları gördüm də bulandım bu gün.

BU GÜN

Səhərdən uğradım dostun bağına,
Gözəllər başıma yığılsın bu gün.
Hər kəs öz yarını alsın yanına,
Gözəllik bazarı qurulsun bu gün.

Ovlağında ötər qumrular, qazlar,
Çalınar ortada çalğılar, sazlar,
Zülfü dəstə-dəstə gəlinlər, qızlar,
Bizim də davamız görülsün bu gün.

Mən sevirem qara qaşın öyməsin,
Könlüm almaz hər gözəli sevməsin,
Açılsın köksündən yarın düyməsi,
Tumurcuq məmələr dərilsin bu gün!

Qaracaoğlan der, keçdim oturdum,
Qollarımda bir cüt şahin yetirdim,
Getdim İstanbuldan fərman gətirdim,
İgid sevdini sarılsın bu gün.

BU ÇÖLÜN

Bülbül aşiq olmuş bir qönçə gülə,
Kaş gülün yanında əngəli bilə,
Gözəllər qarışıb, tutub əl-ələ,
Yaşılbaşlı gözəli var bu çölün.

Qibləyədir çeşməsinin axışı,
Bülbülə xoş gəlir gülün naxışı,
Misir xəznəsinə dəyər baxışı,
Qələm qaşlı gözəli var bu çölün.

Qaracaoğlan oxur əlif-beyinən,
Dosta yaramadım mən bu heyinən,
Övliyanın xırqesini geyinən
Həc yoldaşlı gözəli var bu çölün.

ÖYÜNSÜN

Hurü mələk varmı sənə soyunda,
Ərzumanım qaldı gözəl boyunda.
Qədr gecəsində, bayram ayında,
Bülbüllü bağçalar, bağlar öyünsün.

Aşağıdan nazla gələn ay gəlin,
Kəmərlə sıxılmış o incə belin,
Səni sevən igid gözləyir yolun,
Evindeki çilçıraqlar öyünsün.

Ağalar, ellərdə qəribəm, qərib,
Neynirlər qəribin halını sorub?
Bir axşam yatarsam qoynuna girib,
Yaxasında ipək bağlar öyünsün.

Qaracaoğlan, belə qərib qalarsam,
Ordular qurub da, yollar alarsam,
Nazlı yarı bir tənhada bularsam,
Yara qovuşduğum çağlar öyünsün.

GÜLƏ DÖNMÜSƏN

Başı al örpəkli bəstəboy gəlin,
Səhərlər açılan gülə dönmüsən.
Başına taxmısan altın çələngi,
Durnadan alınan telə dönmüsən.

Uca dağ başında sığınlar gəzər,
Dərin göllərində hurilər üzər,
Dilin şəkər olmuş, şərbətlər əzər,
Qızıl məcməyidə bala dönmüsən.

Sarı çiçək dəstələnib oturur,
Əlvən çiçəklərə xəbər yetirir,
Cənnəti-ələdan ətir gətirir,
Sərin-sərin əsən yelə dönmüsən.

Qaracaoğlan der ki, içdim bulandım,
İçib-içib eşqin dadını qandım,
Dünyalar başıma yıxıldı sandım,
Dərdini söyləməz qula dönmüsən.

SİNƏMDƏKİ YARALAR

Bahar fəslə, yaz ayları olunca,
Əsər yellər, buludları paralar.
Elə bil ki məntək yardan ayrılıb,
Köz-köz olub sinəmdəki yaralar.

Ağlama, sevdiyim, yenə gələrəm,
Sevincini sevincimlə bölərəm,
İnsaf deyil, bu dərd ilə ölərəm,
Ağ əyninə yarım geyə qaralar.

Viranadı dəli könlüm, virana,
Qala uçsa, bayquş gələr bir ana,
Gərək deyil kəfən məni sarana,
Ölsəm, yarın yaylığıyla saralar.

Qaracaoğlan yanar əzəllər ilə,
Töküldü yarpağım xəzəllər ilə,
Bir davamız qalıb gözəllər ilə,
Düşsə, ancaq qadir Mövlam aralar.

BOYNUMU VURALAR

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Mən gedirəm, sizin olsun buralar.
Ah etdikcə qara bağrım əzilir,
Sağalmazdı sinəmdəki yaralar.

Körpə şahin əldən verməz ovunu,
Sən əritdin ürəyimin yağını,
Qucub öpə idim dost yanağını,
Sonra istər qollarımı qıralar.

Yanaram, atəşin sərimdən gedə,
O dostun bağında bülbüllər ötə,
Padşah əmr eləməz, Allah əmr edə,
Hər gözəli sevdiyinə verələr.

Qaracaoğlan, olar halımız necə?
Ünüm yetmir, hasar ucadan uca.
Bağrıma basaydım onu bu gecə,
Sonra istər lap boynumu vuralar.

FƏLƏKLƏ DAVAM VAR

Bahar gələr, sərin-sərin meh əsər,
Topa-topa buludları aralar.
Sən də mənim kimi yardan ayrıldın,
Yenə təzələndi köhnə yaralar.

Fərhad derlər bu dağları dələnə,
Etibarım yoxdur üzə gələnə,
Kəfən qismət olmaz gözəl sevənə,
Məni dostun paltarına saralar.

Kömür gözlüm, səndən əhdim alaram,
Gözəllər içində gəzib bularam,

Alammasam, mən bu dərddən ölərəm.
Gözəllər sərverə geyər qaralar.

Qaracaoğlan der, olma nahaqla,
Fələk ovlar bizi fənd ilə, haqla.
Fələklə davamı sonraya saxla,
Bir gün mənə bu davada ararlar.

DAĞLAR

Sarı çiçək sarvan qurmuş naz ilən,
Aşıqlar da kaman ilən, saz ilən,
On beşində yeniyetmə qız ilən
Səndə yaylamağın zamanı, dağlar!

Sarı çiçək sarvan qurub oturur,
Yaz gəlinə təzə otlar bitirər,
Yel ədikcə rayihəsin getirər,
Seçərsən yaxşını-yamanı, dağlar!

Qaracaoğlan der, durub oturdum,
Yaşım on beş idi, yüzə yetirdim,
Qulağı tanalı bir yar itirdim,
Sənədi aşiqin gümanı, dağlar!

GÜMANIM DAĞLAR

Zirvələrdə nəmli-nəmli qarın var,
Səndə keçəcəkdi zamanım, dağlar.
Başından aşmağa yoxdur taqətim,
Suyundu, havandı dərmanım, dağlar.

Yağmur yağar, göy sünbüllər bitirər,
Yel ədikcə qoxusunu yetirər,
Sarı çiçək sarvan qurub oturur,
Tapar nə istəsə umanım, dağlar.

Sarı çiçək düzülübdür naz ilə,
Dəm sürmədim on beşində qız ilə.
İndi tək qalmışam qırıq saz ilə,
Yığılıb dərdlərdən ümmanım, dağlar.

Yaz gələr, sellərin axıb sallanar,
Gözəllər suyundan içib allanar,
Çiçəkli təpələr şam kimi yanar,
Baxsam, itər ahım, amanım, dağlar.

Qaracaoğlan der, gəlib yetirdim,
Bağ-bağça becərdim, meyvə bitirdim.
Yar dediyim bir yavrunu itirdim,
İndi sənə qalib gümanım, dağlar.

QIZLAR

Hər sabah, naz ilə gəlib keçərlər,
Dünyalar durduqca durası qızlar.
Əgər qismət olsa, qaşı qaradan,
Allah muradını verəsi qızlar.

Tanımadım kirpiyindən, qaşından,
Baş açmadım hiyləsindən, işindən,
Öpə idim buxağından, döşündən,
Çəmənlərin gözəl laləsi qızlar.

Bəzəyəydim yaşıl ilə, al ilə,
Bəsələydim şəkər ilə, bal ilə,
Əl verəydim xınalanmış əl ilə,
Gəlin olub bizə gələsi qızlar.

Qaracaoğlan, bir sünbülcük bitirsəm,
Bitiribən onu yara yetirsəm,
Qulağı tanalı bir yar gətirsəm,
Ataları qisas alası qızlar.

OYNAR

Necə mədh eyləyim belə gözəli?
Əlində xatirə gül ilə oynar.
Alma yanaq, qaymaq dodaq, diş sədəf,
Şeirli gözləri mil ilə oynar.

Cənnətə misaldır köksünün ağı,
Sinəmə basıbdı atəşi, dağı,
Qorxuram ki, yad becərə bu bağı,
Bülbül güllə, yarpaq yel ilə oynar.

İncidən, mərcandan bəyaz yanağı,
Əmlək ilə yola salar qonağı.
Səhər gəzər gölməçəni, bulağı,
Teli yaşıl durnam göl ilə oynar.

Salavat gətirsin camalın görən,
Baxışın durnadır, yerişin ceyran,
Getdiyin yerləri eylərsən viran,
Yerişin gürşadla, sel ilə oynar.

Qaracaoğlan der, eyləyək nəzər,
Qolları taxmağa bilərək gəzər,
Geyinib, qurşanıb meydana süzər,
Gümüş kəmərcək incə bel ilə oynar.

FƏRMANIMMI VAR

Üryan gəldim, yenə üryan gedirəm,
Ölməməyə əldə fərmanımı var?
Əzrayıl gəlibdir, can tələb eylər,
Mənim can verməmək imkanımı var?

Dirilirlər, ayaq üstə dururlar,
Məhşərdə bir böyük divan qururlar.

Haramı var deyər qorxu verirlər,
Mənim başqa yolum, ərkanımı var?

Ər isən ərliyi meydana gətir,
Qadir Mövlam, imdadıma sən yetir,
Mənə derlər, qəm yükünü sən götür,
Mənim yük götürən karvanımı var?

Qaracaoğlan der, ismim öyerlər,
Gözəl sevdi deyər hədyan deyərler,
Dərd verməklə xəstə canım əyerlər,
Mənim haqdan özgə dərmanımı var?

DAĞLAR VAR

İzin ver, el-oba, mən gedəsiyəm,
Ah çəkib arxamca qəlbi ağlar var.
Baxaram, baxaram vətən görünməz,
Aramızda yıxılacaq dağlar var.

Coşqun sular kimi axıb durulma,
Quru xəzəl kimi göyə sovrulma,
Hər gözəlin atəşinə qovrulma,
Bizim əldə sənə layiq çağlar var.

Qarşıdan qarşıya yanar bir işıq,
Bunu söyləyənin dilləri aşırıq.
Bir buğda bənizli, zülfü dolaşırıq
Məni yoldan qoyan bəndlər, bağlar var.

Qaracaoğlan der, özüm öyməyim,
Daş götürüb qara bağrım döyməyim.
Gözəl sevmə derlər, necə sevməyim?
Qoşa xallar, şamamalı tağlar var.

NƏLƏR VAR

Neyçün qəm çəkərsən, divanə könül?
Sənə də rast gələr eldə nələr var.
Heyvamu istədin, turunc, yoxsa nar?
Qoy gül desin, o bülbüldə nələr var.

Məni çəkindirin gözəl-göyçəkdən,
Bağçalar bəzənir güldən, ləçəkdən,
Arı pətək tutar min bir çiçəkdən,
İndi gör arıda, güldə nələr var?

Mənim dediklərim sənə misaldır,
Acı sözlər məhəbbəti azaldır.
Könül yıxmaq ömrümüzü qısaldır,
Fikirleş, gör bu könlüdə nələr var?

Qaracaoğlan der, ağrıdı sinəm,
Əlimdən alındı gülüzlü sonam,
Hamı arzulayar cənnətə qonam,
Cənnətə çatınca yolda nələr var?

VAR

Təəccüb eyləmə ağlamağıma,
Bir od düşüb, ürəyimdə yaram var.
Çevrilərəm, çevrilərəm dönərəm,
Bil, gözəlim, bu cür ahu-zarım var.

Dona suyu kimi axar, çağlaram,
Yel əsdikcə xəzan vurur bağlarım,
Bircə gün güləndə beş gün ağlaram,
Bil, gözəlim, necə qeyli-qalım var.

Allah əskik etsin böylə zalımı,
Aləmlərə dastan etdi halımı,
Nə biryolluq xilas etdi canımı?
Nə qalxıb-durmağa indi canım var.

Sübh çağı rast gəldim yarın köçünə,
Altun tellər asmış qara saçına,
Aşıqlar məftundu zülfün tacına,
Mənim necə dövlətim var, malım var.

Qaracaoğlan, xoşdur, ağlar, gülməzəm,
Axan gözüm yaşın hərgiz silməzəm,
Ellər güllər, oynar, mən ki gülməzəm,
Bil, gözəlim, necə müşkül halım var.

DİLBƏR

Mən bir bəzirganam, sən də bir yesir,
Xərcini ödəməz Hind ilə Misir.
Verdim yeddi mini olmadı qüsür,
De pula almır daha nə, dilbər?!

Gözəlim, de kimin oduna yandın?
Yoxsa bir nadanı dostunmu sandın?!
Hind ilə Yəməndən qumaşı aldım,
De qumaşa qiymət, baha nə, dilbər?

Söylə münasibmi qula şah xərci,
Saray qalasına tikələr bürcü.
Leyladı, Məcnundu, biri də gürcü,
Bir də sən gəlmişsən cahana, dilbər.

Qaracaoğlan, dost bağına girmədim,
Əl uzadıb qönçə gülün dərmədim.
Gözəl çoxdu, sən kimisin görmədim,
Tapmadım hüsnündə bəhanə, dilbər.

ŞAHANƏ DİLBƏR

Aşıqlar pay umar ləbin balından,
Aç bir qapı göstər dəhanə, dilbər.
Sarsam gözəl boyun, əmsəm ləbindən,
Dönər dəli könül şahənə, dilbər.

Mən bir bəzirganın oldum əsiri,
Gözləri oxşadır Şamı, Misiri,
Verdim min beş yüzü, varmı qüsuru,
Söylə qiymətini, daha nə dilbər?

Qaşların lam-əlif, gözlərin ayın,
Gözəllər içində tapılmaz tayın,

Sən bir dilbərsən ki, mələkdir soyun,
Baxışın bənzətdim ceyrana, dilbər.

Qaracaoğlan verməz fənaya səni,
Bənzədib günəşə, həm aya səni.
Mövlam tək göndərmiş dünyaya səni,
Heç mislin gəlməmiş cahana, dilbər

CƏNG EDƏR

Çıxıb zirvələrə seyran eylədim,
Gördüm qatar-qatar bulud, çən gedər.
Getdiyim ellərdə bir gəlin gördüm,
Yolunda gör aşiq nələrdən gedər.

Telli yaylığını atmış başına,
Qüdrət qələmini çəkmiş qaşına,
Başqa bir gözəlin düşməm eşqinə,
Ah çəkdikcə qanlar qəlbindən gedər.

Telli yaylığını atmış boynuna,
Nadir gözəlliyin almır eyninə.
Bir gecəlik qonaq ala qoynuna,
Nəyin itir, sərmayəndən nən¹ gedər.

Qaldırdınmı sən pərdəni üzündən?
Yayındımmı özgələrin gözündən?
İlqar verib, niyə döndün sözündən?
Yalançıda iman qalmaz, din gedər.

Qaracaoğlan, bil ki, yanır, alışır,
Siyah zülfün ay üzünə yaraşır,
Baxışlarım baxışına qarışır,
Kipriyimiz bir-biriylə cəng edər.

¹ Nəyin

DÖVRAN GEDƏR

Aman durnam, mənim yarım incimiş,
Məni görsə, yoldan çıxıb yan gedər.
Könül suyu gözlərimdən süzülər,
Ah etdikcə ciyərimdən qan gedər.

Çəsədimi göz yaşıyla yusunlar,
Məzarımı yol üstündə qoysunlar,
Gələn-keçən qərrib olmuş desinlər,
Dünyada kim qalıb? Gədə, xan gedər.

Əcəl əli ömür ipin düyünlər,
Qiyamətdir mənə bu gün düyünlər,
Qaracaoğlan, yaşadığın bu günlər,
Əldən çıxar, bu fürsət, dövrən gedər.

GEDİR

Səhərdən uğradım mən bir gözələ,
Hər nə dedim isə, yoxunan gedər.
Uydurmuş yanına öz mənəndini,
Sandım ki, sədrəzəm tuğunan gedər.

Yel əsər də, işıqlaşar sırmalar,
Siyah zülfü mah üzünü dırmalar,
Zamanada tülək olmuş durnalar,
Düzülmüş qatara cığaynan gedər.

Murad derlər, mən muradım almadım,
Minib eşq atına qırıb çalmadım,
Gözəl derlər, baxıb nəzər salmadım,
Top zülfü gərdəndə bağınan gedər.

Deyir Qaracaoğlan, neylədim sizə?
Qoşa xallar xub yaraşmış ay üzə,
Dedim, dilbər, mən də qoşulum sizə,
Der, gələn sinədə dağınan gedər.

DƏNG EDƏR

Yar əlindən dolu badə içmişəm,
Dəli edər, sərxoş edər, dəng edər.
Gənc yaşında təzə cavan sevməyən
Bu dünyadan heyvanlarla tən gedər.

Çölə çıxma, yavrum, yaxar gün səni,
Taniyamam gərdənindən mən səni.
Dedim özgə yerdə gördüm mən səni,
Ha yalvarar, ha yaxarar, and edər.

Mənim yavrum əhvalını bilirkən,
Açılan güllərdən rəngin alırkən,
Səhər-səhər yarım sudan gəlirkən
Siyah zülfü ağ gərdənlə cəng edər.

Qaracaoğlan, çox dedin, bir də denən,
Çox gördün aşıqlar alıšan, sönən,
Axşam ilqar verib sözündən döən
Yalançıdan iman gedər, din gedər.

CAN GEDƏR

Ala gözlərini sevdiyim dilbər,
Niyə baxışların məndən yan gedər?
On beşində bir gözəli sevməyən
Bu dünyada xam gələn, xam gedər.

Düyün olur, ərəb atlar yarışır,
Bayram gəlir qanlı, kinli barışır,
Durmaz gözüm, gözlərinə ilişir,
İnsaf elə, ömür ötər, can gedər.

Qaracaoğlan der, böylə olubdur,
Ala gözün qan-yaş ilə dolubdur.
Əsrlərdən belə adət qalıbdır,
Ər igidlər ərğən qızınan gedər.

AĞCA BİLƏKLƏR

Söylə görüm, Gündüzlünün obası,
Hanı seni seyr eləyən mələklər?
Görəm dedim gül üzlünün üzünü,
Görəmməsəm, bu dərd məni hələklər.

Qapısında qara qulun olduğum,
Atəşindən saralıban solduğum,
Qəm yeməzdim, bu dərddəndi öldüyüm,
Dolana boynuma ağca biləklər.

Suya gedir, tül örpəyə bürünür,
Yel əsdikcə qara tellər bölünür,
Uzaqdan baxdıqca vətən görünür,
Sorağın yetirir mənə küləklər.

Səndən qeyrisini sevməm vallahı,
İnanmırsan, Quran gətir billahı,
Gecə-gündüz çağırıram Allahı,
Haq yanında qəbul olsun diləklər.

Qaracaoğlan der, bilmədim, nə oldum,
Eşqə düşüb oda yandım, qovrulduam,
Yolları, gölləri gezdim, yoruldum,
Həder getdi mən çəkdiyim əməklər.

GÜL MƏMƏLƏR

Qadir Mövlam səni gözəl yaratmış,
Köksündə bal, şəkər o gül məmələr.
Köynəyin altında dümağ qar kimi,
Kime həsrət çəkər o gül məmələr?!

Gözəldi saçını yana əyməsi,
Qüdrətdən çəkilməmiş gözün sürməsi,

Zalım dar tikibdir köksün düyməsin,
Yaman möhnət çəkir o gül məmələr.

Hər sabah, hər sabah gəlib keçərsən,
Yar əlindən dolu badə içərsən,
Bir tənhadə sən əlimə keçərsən,
Görərsən nə çəkir o gül məmələr.

Qaracaoğlan der, uğratma dərdə,
Zülf tökülüb olub gözlərə perdə.
Əyər qismət olsa yada, namərdə,
Bil, göz yaşı tökər o gül məmələr.

AMAN VER

Yaman yerdə saxladılar yolumu,
İman ver, ey gözəl Allah, iman ver.
Qəsd etdilər xubca canım almağa,
İman ver, ey gözəl Allah, iman ver.

Huma quşu kimi yüksək uçacaq,
Bölük-bölük qanadların açacaq,
Fürsət tapıb yarım ilə qaçacaq,
Duman ver, ey gözəl Allah, duman ver.

Körpə bülbül qərib-qərib ötcək,
Gül yerinə indi sünbül bitəcək.
Yarım ilə qucaqlaşib yatacaq,
Çəmən ver, ey gözəl Allah, çəmən ver.

Artırırsan ahım ilə zarımı,
Xərcləyirəm əldə olan varımı,
Əvvəl-axır almaq üçün yarımı,
Zaman ver, ey gözəl Allah, zaman ver.

Qaracaoğlan derlər mənim adıma,
Ötən günlər gəlir hər dəm yadıma,
Yetim deyə muradıma, dadıma,
Aman ver, ey gözəl Allah, aman ver.

BAĞLIDIR

Neyçün alışmayım, neyçün yanmayım,
Dəli könül bir sevdaya bağlıdır.
Özü şirin, sözü şirin bir gözəl
Qəmzəsi ox, qaşı yaya bağlıdır.

Qəriblik, qürbətlik düşmüş özünə,
Qüdrət sürməsinə çəkmiş gözüne,
Zülfün tökür bədirlənmiş üzünə,
Elə bildim, bulud aya bağlıdır.

Qaracaoğlu, düşüb ələ bu fürsət,
Daha yadlar ilə etməyim söhbət,
Söküldü ürəkdən köhnə məhəbbət,
İndi könül nazlı yara bağlıdır.

BİR GÖZƏLİN MƏCNUNUYAM

Bir gözəlin Məcnunuyam, əfəndim,
Həsrətindən dərli sinəm dağlıdır.
Nə günüm gündüzdü, nə gecəm gecə,
Mənim könlüm bir gözələ bağlıdır.

Yanaqları dopdoluymuş gül ilən,
Ağlın aldı sakit, sərbəst fəl ilən,
Elin yarı yaşıl geymiş al ilən,
Sədə geymiş mənim yarım haqlıdır.

Bir yar sevdim bu aləmdə birinci,
Qoynunda saxlamış heyva, turuncu,
Əlinə götürüb eşqin qılıncın,
Çarxa vurmuş mənim üçün zağlıdır.

Qaracaoğlu, yar elindən gəlirəm,
Əylənirəm, dost yanında qalırəm,
Mən yarımı qoxusundan bilirəm,
Qara zülfü müşk-ənərbərlə yağlıdır.

ÜÇ GÖZƏL

Barçın yaylasında üç gözəl gördüm,
Hər birisi gözəl, körpə fidandır.
Ağlın çaşdı, qərib belim büküldü,
Hər üçü də hürkək ahu ceyrandır.

Bəllərində gördüm Lahur şalını,
Yanaqları güldən almış alını,
Gümüş kəmər şax tutubdur belini,
Gözəllikdə bunlar sultandır, xandır.

Üç qumrudur, bulaq üstə ötüşür,
Mənə ancaq durub baxmaq yetişir,
Dəli könül bərəsində yatışır,
Mahir ovçu, dur, ovunu dayandır.

Qaracaoğlu, söylə, bu yer haradı?
Yarın meyli heyvayadı, naradı.
İncə bel üstündən saçın daradı,
Belə sevgi ağla, huşa ziyandır.

NƏDİR?

Əylən, xocam, əylən, bir sualım var;
Ədəb nədir, ərkan nədir, yol nədir?
Mənim Qaracaoğlu olduğum bəlli,
Dədə nədir, abdal nədir, qul nədir?

Yıxılmaz Mövlamın yapıdığı yapı,
Haqq Məhəmməd dini – tapdığım tapı,
On iki bağçada qırx səkkiz qapı,
Önündə gözləyən iki qul nədir?

Bəlli incə derlər siratın yolu,
Yar ona varanda necolur halı?

Üç yüz altmış altı səlvinin dəli,
Arada açılan iki gül nədir?

İkimiz də bir köynəkdə dururuq,
Köynək birdi, başqa-başqa yürürük,
Bir anadan bir evdə od alırıq,
Atəş nədir, ocaq nədir, kül nədir?

BÜLBÜL, NƏ YATMISAN?

Bülbül, nə yatmisan, bahar yetişib,
Gur suların bulandığı zamandır.
Qat-qat olub, gül yarpağa qarışib,
Bülbüllərin qul olduğu zamandır.

Yenə bahar oldu, açıldı güllər,
Fəğana başladı şeydə bülbüllər,
Başqa bir hal olub açdı sünbüllər,
Aşıqlar dəli olduğu zamandır.

Bülbül çox şey bilir gülün felindən,
Yeter, dəli oldum yarın əlindən,
Aşib-aşib gəlir yaylaq belindən,
Yarın bizə gəl olduğu zamandır.

Genə gəldi dürlü, baharlı bağlar,
Bülbül fəğan edib köksünü dağlar,
Əlvan çiçəklərlə bəzənmiş dağlar,
Bu dağlara yol olduğu zamandır.

Qaracaoğlan der, keçdi çağlarım,
Meyvə verməz oldu könül bağlarım,
Ağlıma gəldikcə durmaz, ağlarım,
Gözüm yaşı sel olduğu zamandır.

ZAMANDIR

Əvvəl bahar, yaz ayları gələndə
Lalə, sünbül allanacaq zamandır.
Qoç igidlər vətəni arzular,
Yara namə yollanacaq zamandır.

Alim olan qulaq verir vəzlərə,
Cahil olan söhbət qatar sazlara,
Məndən salam de qulara, qazlara,
Quru göllər sulanacaq zamandır.

Qaracaoğlan der ki, mən yana-yana,
Yarın sitəm sözü kar etdi cana,
Səhərdən bülbüllər gəlir fəğana,
Qeyri quşlar lallanacaq zamandır.

ALAR

Bahar fəsli, yaz ayları olunca
O çayların kənarını sel alar.
İki gözəl bir araya gəlincə
Oğlan qıza nərgiz verər, gül alar.

Gümüşdən də bəyaz imiş biləyin,
Haqq yoluna qəbul olsun diləyin,
Yavaş yeri, mavi donlu mələyim,
El arıdır, yerindən hal alar.

Eşq odundan sinəmdə köz işarı,
Xeyli vaxtdır, qız, sevdana düşəli,
Atmış zülfün ağ gərdəndən dışarı,
Əsen yellər zülflərindən tel alar.

Qaracaoğlan der ki, etdim bir güzar,
Yarın bağçasına eylədim nəzər,
Daima al, yaşıl geyinib gəzər,
Arı qonub al gərdəndən bal alar.

YANDIRIR

Ey ağalar, bir od düşüb bağrıma,
Bir ah çəksem, daş-torpağı yandırır.
Qərib bülbul qonar gül budağına,
Fəryadı qaranı, ağı yandırır.

Qulaq asdım nəfəsinə, səsine,
Saçları tökülmüş ağ sinəsinə,
Yenə nə dalıbsan bağ kölgəsinə?
Üzünün şöləsi bağı yandırır.

Atamın, anamın çəkdim yasını,
Qara gözlüm, sil könlümün pasını,
Elə sıgallayıb gözle qaşını,
Ölünü yandırır, sağı yandırır.

Qaracaoğlan der, köçəydin çağında,
Gözüm qaldı yar köksünün ağında,
Gəzib dolaşarkən Məcnun dağında,
Gördüm, eşqin qarlı dağı yandırır.

YOLLAR, MƏNİ SEVDİYİMƏ YETİRİN

Könlüm durmaz, bu yerlərdən gedəlim,
Yollar, mənə sevdியimə yetirin.
Mərhəbə söyləyib tərif dediyim,
Yellər, mənə sevdiyimə yetirin.

Gələn gəder imiş bu qara yerə,
Mənsur cana qıydı, çəkildi dara.
Haqq sözü çatdırdın sən adamlara,
Dillər, mənə sevdiyimə yetirin.

On iki imama səcdə etmişəm,
Onda kəramət var, haqqa yetişəm,

Gültək açıb, bülbul kimi ötüşəm,
Güllər, mənə sevdiyimə yetirin.

Qaracaoğlan der ki, doğru yürürlər,
Yaşayırlar, necə dövrən sürürlər,
El qovuşub haqqa könül veririlər,
Ellər, mənə sevdiyimə yetirin.

ŞƏRBƏTMİDİR, BALMIDIR?

Bir çiçək açıldı Bilal düzündə,
Laləmidir, sünbül müdür, gülmüdü?
Əlif-əlif duran yarın üzündə,
Zülf müdür, saçaqmıdır, telmidir?

Altına al eylər, üstünə yekta,
Al mənə, sevdiyim, qoynunda saxla.
Qara qaş altında birki, üç nöqtə,
İramıdır, işinmidir, dalmıdır?

Yarımın elindən bir salam gəldi,
Əcəlin şərbəti bağrıma dəldi,
Bir yaylıq bağlayıb yola düzəldi,
Bilməm, yaşılmıdır, yoxsa alımıdır?

Ağ ɵllərə al xınalar yaxarlar,
Ağ sinəyə tər çiçəklər taxarlar,
Ər igitin sevdiyinə baxarlar,
Ədəbmidir, ərkanmıdır, yol mudur?

Qaracaoğlan, bax bu tülək laçına,
Ətir vurub sıgallanmış saçına,
Nə süzülüb bir qədəhin içinə,
Şəkərmidir, şərbətmidir, balmıdır?

NƏDİR?

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Məni alçaltdıma qda məramın nədir?
Dərd içində odlanarkən yenidən
Qəmlərə atmaqda məramın nədir?

Salam verib, salamını alarkən,
Yar yolunda canım oda salarkən,
Sən altunsan, qiymətində qalarkən
Məni yanıtdıma qda məramın nədir?

Səntək gözəl yoxdu, gəzdim aləmi,
Gözəllər neyləyir dünyada qəmi?
Əlinə götürüb dəftər-qələmi,
Qüsurlar tutmaqda məramın nədir?

Qaracaoğlu der ki, itməz əməyim,
Mən necə hüsnünə tərif deməyim?
Gözəllər içində mədhin eləyim,
Əhdi unutmada məramın nədir?

BİLMƏM NƏDƏNDİR?

Bu gün səhər-səhər bir gözəl gördüm,
Ağlar məlul-məlul, bilməm nədəndir?
Ağ yerinə qaraları başına
Bağlar məlul-məlul, bilməm nədəndir?

Baş ağrıdar, qulaqlarım cingildər,
Dərd yaramı köz-köz elər, yenildər,
Həsretlilər dərd əlindən inildər,
Çağlar məlul-məlul, bilməm nədəndir?

Bu dərd belə yandırmayıb bir məni,
Qılıncımız, mizrağımız hərləni,

Belə imiş padişahın fərmanı,
Dağlar məlul-məlul, bilməm nədəndir?

Qaracaoğlu der, eşidin sözümlü,
Eşq yolunda yandıraram özümü,
Tökülmüş yarpağı, qalmış üzümü,
Bağlar məlul-məlul, bilməm nədəndir?

KÖNLÜM GÜLMƏZ, NƏDƏNDİR?

Qəm, kəsafət qalxmaz oldu başımdan,
Şad olub bu könlüm gülməz, nədəndir?
Gecə-gündüz yalvarıram Mövlaya,
Diləklərim başa gəlməz, nədəndir?

Qarşımızda qar bürünən dağ olur,
Dörd tərəfi gül-reyhanlı bağ olur,
Yaxşı gündə dost-taşıqın çox olur,
Dər günəmdə dost bulunmaz, nədəndir?

Bu gəzdiyim Urummudur, Şammıdır?
Başımdakı kədər midir, qəmmidir?
Yaxşılıq eyləmək bir sitem midir?
Heç kəs səni yaxşı bilməz, nədəndir?

Qaracaoğlu, bəlalıdır bu başım,
Qütbə çıxanda yamandır işim,
Axıtdım didəmdən qan ilə yaşım,
Göz yaşımı kimsə silməz, nədəndir?

NAZ GÖTÜRMƏZ QARA BAĞRIM

Boynunu uzadıb geri çəkilmə,
Naz götürməz qara bağrım, əzgindir.
Qara tellər, al yanağa toxunma,
Eşq əlindən zər könlü bezzindir.

Mən bilirəm, sən əzəldən gözəlsən,
Yan gedib ovçunun bağrın əzərsən,
Neçin belə məlul-məhzun gəzərsən,
Belə məhzun gəzmək məgər düzgündür?

Hər harada görsem qarşıma çıxan,
Ağlı başdan alıb evimi yıxan,
Yarıb kirpiklərin, naz ilə baxan,
Xumarlanmış ala gözlər süzgündür.

Qaracaoğlu, muradına vararsan,
Enərsən Rəşvana¹ gözəl ararsan,
Bu baxtı qaranın dərdin sorarsan,
Yar yolunda vətəninədən sürgündür.

GƏLİR

Gəldim görüşünə, Antep elləri,
Sənin yağışların yazınan gəlir.
Durub dəstə-dəstə el gözəlləri,
Gəlinlər qarışıb, qızınan gəlir.

Haydı oğlum, başla yoluna barı,
Əriyib azalır dağların qarı,
Əgər gözəl olsa iyidin yarı,
O da görüşməyə nazınan gəlir.

İgidi ucaldar dostluq, köməklik,
İgidi sıxmasın qəriblik, təklik,
Özün sərpə vurur xımalı kəklik,
Bəy oğlu üstünə bazınan gəlir.

Get irəli, igid, yolunna olma,
Hər üzə gülənə meylini salma.
Əcəl var deyibən döyüşdən qalma,
İgidin alınına yazılan gəlir.²

¹ Yer adıdır.

² Son bəndi yoxdur.

YOLA GƏTİRƏR

Səhər-səhər durdum bülbul səsinə,
Gözəllik bülbulü gülə gətirər.
İgid olan möhkəm saxlar sirrini,
Etibarsız sirrin dilə gətirər.

Yoldaş olma yolun azan yolsuza,
Könül vermə dilbilməzə, karsıza,
Meyil salma ədəbsizə, arsızə,
Axırda irzinə hiylə gətirər.

Bir korun gözüne girsem də görməz,
İgide sirt versəm, sirrimi qırmaz,
Bir acı dilim var, dinməsə durmaz,
Acı dil başıma belə gətirər.

Qaracaoğlu, ömür sovruldu yeldə,
Qərib bülbul nə görübdü bu güldə?
Necə kəramət var bu dadlı dildə,
Yolun azanları yola gətirər.

BƏRİ DUR

Dağ ətəyi yaşıl qoruq yeridir,
Yeridir ha, xallı dilbər, yeridir.
Sevdan üreyimin yağın ərdir,
Əridir ha, xallı dilbər, ərdir.

Qıratın üstündə qaldı postumuz,
İlqarından dönürmələ dostumuz?
Bir gün qara torpaq örtər üstümüz,
Çürüdər ha, xallı dilbər, çürüdər.

Yüksək olar ərəb atın qaltağı,
İtib batmaz qoç igidin yatağı,

Boy versə də bir namərdin budağı,
Geri dur ha, xallı dilbər, geri dur.

Qaracaoğlan der ki, gəlib keçmədim,
Yar əlindən dolu badə içmədim,
Füsrət ikən götürübən qaçmadım,
Bəri dur ha, xallı dilbər, bəri dur.

VURĞUNDUR

Yazın gəldiyini mən nədən bilim?
Gül açılmış, yarpaqları yolğundur.
Gecə-gündüz əriyirəm dərdindən,
Deməzlər ki, niyə belə solğundur?

Qüdrətdən qaradır yarımın qaş,ı
İnciyə bənzəyir ağzında diş.
Gəlişi elə bil dostun gəlişi,
Bilməzlər ki, ala gözlər yorğundur.

Oturayım nazlı yarın dizinə,
Qulaq asım dadlı, şirin sözüne,
Daramış zülfünü tökmüş üzünə,
Qara tellər bəyaz üzə uyğundur.

Qaracaoğlan der, yoxdur xanədan,
Mənə yardım eylə, aman, yaradan,
Necə əl çəkəyim böylə sonadan?
Dəli könlüm bu yosmaya vurğundur.

LAL OLAR

Bir qız ilə bir gəlinin əhdi var,
Gəlin der ki, geydiyimiz al olar.
Ala gözə siyahı sürmə çəkincə
Görən aşiq heyran qalar, lal olar.

Qız deyər ki, mən sözümü tutdurram,
Bağımı-bağcamı tumarlatdırram,
Ərgənlərə işvəylə naz satdırram,
Görənlər dərdimdən lap bihal olar.

Gəlin der ki, mənim uca başım var,
Uca baş altında hilal qaşım var.
Hələ sən bir gecəlik işin var,
Sonrasında karvan aşar, yol olar.

Qız deyir ki, sarı ulduz doğmazmı?
Doğub-doğub göy üzündə gəzməzmi?
Bir gecəm də min gecəyə dəyməzmi?
Pozulmuş bağçada necə gül olar?

Qaracaoğlan der, yaşıl meşəsi,
Gözəllərin yaman bəhsi düşəsi,
Biri güldür, biri gül bənövşəsi,
Qaracaoğlan ikinizə qul olar.

OLAR

Bahar fəslı, yaz ayları gələndə
Bağçalarda al-qırmızı gül olar.
Gözəlliyin zinətini alarsan,
Dostlar bilir bir gün gəlhağəl olar.

Qiyməti bilinməz humə quşunun,
Vəfası yox imiş qara qaşının,
Dövləti başında olan kişinin
Sevəcəyi özüylə birdil olar.

Arılar da qonmaz oldu pırənə,
Şükür olsun bu sevdayı verənə,
Sual verərəm gözəl yarı görənə,
Saçlarında necə cığa, tel olar?

Qaracaoğlan der ki, saçların qara,
Qaşların aşıqı eylər avara,
Tez-tez görüş versən sevdinin yara,
Od tutar, göz yaşın axıb sel olar.

DOĞMALAR

Aşam dedim qarlı dağlar başından,
Uca dağlar qoç igidə dağmolar?
Ağrıyar bədənəm, sızıldar yaram,
Bu yarayla mənim günüm ağmolar?

Sıra-sıra əkəmmədim söyüdü,
Mən başıma verəmmədim öyüdü,
Əlləri köksündə duran igidin,
Özü məğrur, kefi bəyəm çağmolar?

Öyüd versən, mənə öyüd kar etməz,
Xəyalımdan heç bir zaman yar ötməz,
Bağlasam qolunu, qolun bağ tutmaz,
Yarımın zülfündən gözəl bağmolar?

Qaracaoğlan doymaz fani dünyadan,
Qorxmazmısan haram ilə fənadan?
Ayırırlar səni ata-anadan,
Qürbət elə düşən igid sağmolar?

DURAR

Səhər tezdən çıxdım seyran yerinə,
Ay, ulduz qarşımda yorulub durar.
Qadir Mövlam, mən günahkar qulunam,
Dəstərim əlində burulub durar.

On iki ulduzun ucu tərəzi,
Qarışıb ülkərə getdi bir azı,

Məhşər zamanında ararlar bizi,
Haqq, mizan-tərəzi qurulub durar.

İki derlər bu dünyanın qapısı,
Yerdən göyə imiş onun yapısı,
Qorxulu yollarda sirat körpüsü,
Ümmənin üstündən salınıb durar.

Qaracaoğlan der, nə edib, nə derlər?
Haqq olan işləri bəyan edərler,
Zəmanədə doğru, əyri gedərlər,
Axır hər şey güntək durulub durar.

MƏCNUNA DÖNMÜŞƏM

Məcnuna dönmüşəm, bilməm, gəzdiyim
Dağlarımdır, səhramıdır, yolumdur?
Dostumun bağına girib dərdiyim
Lələmidir, sünbülmüdür, gülümüdür?

Eşqdir məni qəm oduna bişirən,
Fərhad kimi uca dağlar aşırən,
Bizi böylə yardan ayrı düşürən
Düşmənmidir, əngəlmidir, elmidir?

Kamil olan bəlli olar söz ilən,
Ay üzünə bölük-bölük yazılan,
Yanaq üstə qoşa-qoşa düzülən,
De, xalımıdır, ya saçımıdır, telmidir?

Qaracaoğlan der ki, bulmadım vəfa,
Sevdiyimlə əsla sürmədim cəfa,
Xubların aşığa etdiyi səfa,
Qanunmudur, ərkanımıdır, yolumdur?

YAVAŞ-YAVAŞ

Dilbər, qalx gedəlim fəqirxanaya,
Etiraz eyləmə, gəl yavaş-yavaş.
Gözümdən axıtdım qan ilə yaşı,
Qoy bilsin dərdimi el yavaş-yavaş.

Qaşların bənzəyir abi-zülalə,
Gözlərin hökm edir yeddi kralə.
Səhər durub uca boyun yırgalə,
Oxşasın telləri yel yavaş-yavaş.

Bir gün deyil, beş gün deyil, yüz gündür,
Dəstə zülfün sıgallıdır, düzgündür.
Məlhəm almaz yaralarım azğındır,
Loğman kimi gəzdir əl yavaş-yavaş.

Qaracaoğlan der ki, üz tutdum yara,
Vurdu ürəyimə sağalmaz yara,
Gördüm ağ gərdəni gül sara-sara,
Yanağı bürüyür tel yavaş-yavaş.

QALMAMIŞ

Geyin, sevdiciyim, qurşağın qurşan,
Dəli olur sənin eşqinə düşən,
Daha mənim qucaqlayan, sarmaşan,
Telini oxşayan halım qalmamış.

Ey ağalar, gedən gəlməz əlimə,
Dəyirman işləyər gözüm selinə,
İnanmayın el qızının dilinə,
Xoş gəldin deməyə dilim qalmamış.

Qaracaoğlan der ki, haydı, gedəlim,
Burda bir gözəl yox, gəl-gəl edəlim,
Bağca viran olmuş, bağı nədəlim?
Tökülmüş yarpağı, gülüm qalmamış.

QARMA-QARIŞ

Ağca ceyran çöldən çıxıb qaçınca,
Mail olub yar köksünü açınca,
Vaxtı gəlib, əşirətlər köçünce
Düzülər yollara el qarma-qarış.

Yükləndi barxanam, çəkildi köçüm,
Kimsələr bilməyir kimsənin suçun,
Daramış zülfünü, endirmiş saçın,
Tökmüş incə belə tel qarma-qarış.

Yaşını sorarsan, on beş yaşında,
Nöqsan yoxdur kirpiyində, qaşında,
Yeddi dürlü çiçək vardır başında,
Qoxar reyhan ilə gül qarma-qarış.

Qaracaoğlan, yaz ətridir nəfəsi,
Güclə eşidilir dinəndə səsi,
Əlində tutubdur su piyaləsi,
İçənlərə verir bal qarma-qarış.

XOŞ İMİŞ

Qulaq verdim, dörd tərəfi dinlədim,
Gördüm, məndən qeybət edən çox imiş.
Çox yaşayıb möhnət ilə ölməkdən,
Az yaşayıb dövrən sürmək yaxşıymış.

Tükəndi söhbətim, yoxdur qeybətim,
Ömür keçib, azalıbdı möhlətim,
Biləmmədim ata, ana qiymətin,
İndi gördüm, yurdum, arxam boş imiş.

Qarşıda görünür yamyaşıl dağlar,
Xəstənin halını nə bilər sağlar?

Zaman-zaman gəldi, getdi qonaqlar,
Demə, çoxlarının qəlbi daş imiş.

Hər zaman belədir fələyin işi,
Zəhərdən acıdır əngəlin aşı.
Öz dırnağın varsa, başını qaşı,
Hərə öz başını güclə qaşımış.

Qaracaoğlan der ki, xoş gün görmədim,
Həya etdim, el içinə girmədim.
Qürbət eldə şahtək ömür sürməkdən,
Vətəninə yoxsul olmaq xoş imiş.

QOCALIQDA DÖVRAN SÜRÜLMƏZ İMİŞ

Gəlin enib gedək Osman elinə,
Sevdaya düşənlər yorulmaz imiş.
Hər kəs sevdiyini alar yanına,
Qeribin dərdləri sorulmaz imiş.

Aşdı getdi, görəmmədim boyunu,
Çən bürümüş qaşlarının yayını.
Getdim gözəllərin biləm sayını,
Çağrılmayan yerə varılmaz imiş.

Yer deyiləm, qarış-qarış yarılam,
Su deyiləm, gah bulanam, durulam,
Bu dünyada sevdiyinə sarılan
Heç zaman qəm çəkib, darılmaz imiş.

Qaracaoğlan, gəldi gözəl karvanı,
Mən olaydım bu dəstənin sarvanı,
Fürsət əldə ikən sürün dövranı,
Qocalıqda dövrən sürülməz imiş.

SƏRXOŞ

Bir cavan gətirdi mənə bağçaya,
Gördüm bağçaları, elləri sərxoş.
Yağıb yağışları, əyib gülləri,
Əsibdir buranın yelləri sərxoş.

Gözəl yarım nə götürüb dəstinə?
Bir baxmayır ürəyinin dostuna.
Yaz gələndə çıxar çəməni üstünə,
Yar badə doldurar, elləri sərxoş.

Yavrum çıxıb ucalarda yuvalar,
Enər düzə şahin onu qovalar,
Dəyməyin sonama, bəylər, ağalar,
Xumar-xumar baxar, telləri sərxoş.

Yavrumun getdiyi Bolqar¹ dağıdır,
Hər mənə görəndə zülfün dağıdır.
Öpülməli, qoxlamalı çağıdır,
Nəğmələr oxuyar, dilləri sərxoş.

Qaracaoğlan, çatdıq bahara, yaza,
Elə bir yavrum var təzədən təzə,
Bir əlimdə badə, birində meze,
Mən necə qoparım gülləri sərxoş?

UYDURMUŞ

Bu gün bir dilbərə etdim tamaşa,
Sünbül saçın sürmə tele uydurmuş.
Kəsib kəkilini töküb üzünə,
Söhbətini tuti dilə uydurmuş.

¹ Anadoludakı Bolqar dağından bəhs edilir.

Belə gözəl düşməz yarın əlinə,
Gözəlliylə düşüb elin dilinə,
Heyran oldum qaşlarına, belinə,
Üsul boyun səlvi dalə uydurmuş.

Qırmızı gül nisbət olar yanağa,
Altun sırma düşmüş sandım ayağa,
Əlvən muncuqları düzmüş buxağa,
Qızıl bilərziyin qola uydurmuş.

Qaracaoğlan, başında eşq havası,
El geyənin üstündədir libası,
Çəkilməzmi beləsinin cəfası?
Al yanağı bəyaz tülə uydurmuş.

GEDƏR OLDUM, QARA GÖZLÜM

Gedər oldum, qara gözlüm, əlvida,
Nazlım, bil ki, yar bu eldən köç oldu.
Sənin ilə zövqü-səfa sürdüyüm,
Ötüb getdi, bütün işlər heç oldu.

Əğyar, məlul-məhzun baxma üzümə,
Bir od düşüb yanaram öz-özümə,
Qarışıq görünür dünya gözümə,
Nazlım, səndən ayrılmazdım, necoldu!

Zalım fələk əyri çalmış qələmi,
Ahu-zarım tutdu bütün aləmi,
Qürbət eldə əskik etmə salamı,
Yar sevgisi, bil, başıma tac oldu.

Qaracaoğlan, Mövlam yazmış fərmanım,
Göylərə sədd çəkdi ahu-fəğanım,
Lütf eylə, ağlama, sən mənim canım,
Bəlkə ayrılığa bir əlac oldu.

BU AYRILIQ TEZ OLDU

Dərd-qəm ilə keçdi yazım, baharım,
Bizə xoş güzəran verilməz oldu.
Zalım əngəl açdı, girdi araya,
Yolum uzaq düşdü, varılmaz oldu.

Cüda bülbul qərrib-qərrib oxuyar,
Yar gözümə xəyallarda toxunur.
Şadlanmağa gəlmiş idi, ax, o yar,
Heyif ki, qönçələr dərilməz oldu.

Belə məlul-məlul baxma üzümə,
Bir od düşdü, yanar oldum közümə.
Qaranlıq görünür dünya gözümə,
Bu ayrılıq tez yetişdi, tez oldu.

Qaracaoğlan, söylə sözün tamamı,
Yüz min karvan çəkməz hicran qəmini,
Nazlı yarım, gözlə fürsət dəmini,
Bəlkə, yad ellərdə dayanmaz oldu.

QIRDI BELİMİ

Nazlı yardan gəldi mənə bir namə,
Əgər doğru isə, qırdı belimi.
Dedilər, yarını yad ellər almış,
Qadir Mövlam, yetir mənə ölümü.

Bülbulə söyləyin gülünə qonsun,
Yara qəsd edəndən qoy Allah dönsün,
Səbr eylə, sevdiyim, ilk bahar olsun,
Tərk eylərəm vətənim, climi.

Əğyarı görəndə kükrədim, coşdum,
Əllərindən dolu badələr içdim,

Yadlar elə bildi, yarımdan keçdim,
Ölməyincə yardan çəkməm əlimi.

Qaracaoğlu, kamım almadan köçməm,
Hər gəlib-gedənə sirrimi açmam,
Namərd körpü olsa, üstündən keçməm,
Daşqın suya qərq edəmə yolumu.

NƏSİB EYLƏ ÖLÜMÜ

Təzə bir xəbər də gəldi vətəndən,
Əyər gerçək olsa, бүkdü belimi.
Dedilər ki, nazlı yarı yad aldı,
Qadir Mövlam, nəsim eylə ölümü.

Daha bir də yüksəklərdən uçmaram,
Pərvaz edib, qanadımı açmaram,
Müxənnətin körpüsündən keçməmə,
Adlayaram yolun daşqın-selini.

Qaracaoğlu, bu yerlərdə gəzməmə,
Xəncər alıb dərli sinəm əzməmə,
Səndən başqasına kəmə düzməmə,
Sirr verməmə, bağlayaram dilimi.

NAZLI YARIM YAYLASINA KÖÇDÜMÜ?

Səhər-səhər bir gözələ rast gəldim,
Dedim, gözəl yuxuların qaçdımı?
Xeyli vaxtdır elimizdən gedəli,
Yoxsa könlün başqasına düşdümü?

Oturmuş xocalar, ismini yazar,
Deməmə, əğyara dəyməsin nəzər,

Geyinib, qurşanıb, sallanıb gəzər,
Nazlı yarım badələri içdimi?

Qaşlarınla məni dərdə calama,
Önündə baş əyib, durram salama,
Bilməm, aymı doğdu, günümü aləmə,
Yoxsa yarım düymələrin açdımı?

Qaracaoğlu, dolan gəz baxa-baxa,
Yolumu döndərdin, inandım haqqa.
Əlində bir dəstə gül qoxa-qoxa
Nazlı yarım yaylasına köçdümü?

YERİ

Qırmızı fatalı, gözü sürməli,
Əlində bir badə, doldur da, yeri.
Gəlin, saldın məni möhnətə, dərdə,
Çox ağlatdın, bəsdir, güldür də yeri.

Bəyaz köksün görünməyir düymədən,
Qara zülfün ağ gərdənə əymədən,
Qönçə gülə xoryat əli dəymədən,
Topla yanağında, soldur da yeri.

Ağ köksündə düymələrin çitənsin,
Gözəllər içində əhdi bütünsən,
Bilməm naməhrəmsən, bilməm xatınsan,
Pərdəni üzündən qaldır da yeri.

Qaracaoğlu, hiylə yoxdur sözündə,
Haqq nəzərim qaldı ala gözündə,
Qüdrət nurlarını gördüm üzündə,
Gözəlliyin mənə bildir də yeri.

VAR DEYƏ

Bülbül havalanıb yüksəkdən uçar,
Bağçalar içində gülüm var deyə.
Səni sevən igid sərindən keçər,
El içində bir gözəlim var deyə.

Mən səni sevirəm, sən də sev məni,
Mövlam ayırməsın, sevgilim, səni.
Əlbət, bir gün olur ararsan məni,
Məcnun olmuş bir sevgilim var deyə.

Sevənə qorxu yox dumandan, çəndən,
Mövlam ayırməsın yarımı məndən,
Canımı qıymaram, əzizim, səndən,
Götür sat bazarda, qulum var deyə.

Qaracaoğlan söylər qaşı qaradan,
Hicab pərdəsini qaldır aradan,
Səni, məni bir Mövladır yaradan,
Qürrelənmə, tuti dillim var deyə.

QAN OLMAZ

Ay ağalar, xocamla da danışdım,
Ərzi-halım yara desəm, qan olmaz.
Gecə-gündüz bu eşq ilə yanaram,
Nədəndir halımı bir soran olmaz?

Sevdiyim, sözlərin canıma bəsdir,
Əgər düz deməsəm, dilimi kəsdir.
Bu gözəllik sənə kimdən mirasdır?
Gözəllərdə bu görkəmdə can olmaz.

Ala göz üstündə hilal qaşları,
Sürmə kimi yanar yarın saçları,

Lalədir dodağı, inci dişləri,
Səlvi sonam kimi gül-fidan olmaz.

Qaracaoğlan çıxmış yarın bağından,
Qoşa xal görünür üzün sağından,
Gözəl, bir busə ver al yanağından,
Nakəslərdən kimsə bəzirgan olmaz.

DÖRD LİBAS...

Sevgilim əyninə dörd libas geymiş,
Bir qara, bir yaşıl, bir al, bir bəyaz.
Gözəllərə dörd şey adət olunmuş,
Bir işvə, bir ciltvə, bir əda, bir naz.

Ahıldır, hüsnünü müxalif etmə,
Məktəbi ürfandan bir qədəm getmə,
Sənə dörd sözüm var saxla, unutma,
Bir öyrən, bir öyrət, bir oxu, bir yaz.

Qaracaoğlan der ki, bağçana girdim,
Tumurcuq güllərin qönçəsini dərdim,
Sevgilim, köksündə dörd nişan gördüm,
Bir alma, bir heyva, bir nar, bir gilə.

OLMAZ

Atım, qalx gedəlim burdan yuxarı,
Bu dağlardan qoç igitdə dağ olmaz.
Yeddi yerden yaralarım sızıldar,
Bu ağrını çəkən igid sağalmaz.

Meyvə verməz səlvi ilə söyüdü,
Mən özümə versə idim öyüdü,

Əlləri qoynunda görmə igidi,
Şux məzməzə o məğrur, qoçaq olmaz.

Öyüd verərəm, nədəndirsə kar etməz,
Yar xəyalı heç vaxt gözümdən getməz,
Bənd vursalar belə, qolum bağ tutmaz,
Dostun züflərindən sağlam bağ olmaz.

Qaracaoğlu, mən qorxuram haramdan,
Ayrı düşdüm doğma yurddan, xanamdan
Körpəlikdən kim ayrılıb anadan,
Heç vaxt onun könlü belə çağ olmaz.

AYRILMAZ

Ağlaya-ağlaya düşdüm yollara,
Qarışmayım boz-bulanıq sellərə,
Adı-sanı bilinməyən ellərə
Getməyincə könül yardan ayrılmaz.

Gözüm qaldı bu gəlinin taxtında,
Dərəmmədim güllərini vaxtında.
Qaranlıq gecədə qolum altında
Yatmayınca könül yardan ayrılmaz.

Gözüm qaldı bu qapının dəstində,
Əzrayıl da can almağın qəsdində,
Dönə-dönə tənəşirin üstündə
İtməyincə tənim yardan ayrılmaz.

Qına Qaracaoğlu, qəmgin edeni,
Aramazlar qürbət elə gedəni.
Ağ köksüm üstündə çayır tikanı
Bitməyincə könül yardan ayrılmaz.

“GƏL” – DEDİ BİR QIZ

Sübh çağı rast gəldim şən bir gözələ,
“Yeri, ey günahkar qul” – dedi bir qız.
“Bu gün cəllad olub qıyaram cana,
Daha yoxdur imdad, bil” – dedi bir qız.

Gözəllər önündə nağıl söylənməz,
Gözüm görməyincə könül yeylənməz,
“Var get, oğlu, burda qonaq əylənməz
İstərsən dərdimdən öl” – dedi bir qız.

Mənim sevdiciyim bülbul ünlüdür,
Ördək simalıdır, yaşıl donludur.
Gözəllər içində boyu bəllidir,
“Boyumdan tanıyıb bil” – dedi bir qız.

Mənim sevdiiyimin adı bəllidir,
Ağ əlləri dəstə-dəstə güllüdür.
Əbrişim qurşaq, incə bəllidir,
“Belimdən tanıyıb bil” – dedi bir qız.

Çıxa bilsəm Eyyubların dağına,
Canım qurban olsun köksün ağına,
Quşların oyanıb ötən çağına
“Gəl də, muradını al” – dedi bir qız.

Qaracaoğlu der ki, gözəl çağında,
Bir od şölələnir dostun bağında.
“Yuxunun sonunda, sübhə yaxında,
Anam uyusun da, gəl” – dedi bir qız.

QORXURAM KI...

Ala gözlərini sevdiiyim dilbər,
Qorxuram ki, uzaq düşər eliniz.
Qadir Mövlam tək saxlasın nəzərdən,
Qoy deməsin anan: "Yardan əlin üz".

Getdiyiniz elə incə yol mudur?
Sevdiiyiniz nərgizmidir, gülmüdür?
Yediyiniz şəkərmidir, balmıdır,
Onunçünmü incə düşmüş beliniz?

Gedib bu gözəlin elin gəzməli,
Qələm alıb qaşın, gözün yazmalı.
Qırmızı önlüklü, sarı cizməli,
Xanım qızlar, qapqaradır teliniz.

Qaracaoğlan, dost bağına varmalı,
Əl uzadıb qönçə gülün dərməli,
Möhtaclara bir şaftalı verməli,
Comərdlikdən kəsilməsin əliniz.

MƏNƏ

Qara gözlüm, xəstə düşdüm,
Bir az bahar, yaz ver mənə.
Siyah zülfə, ağ gərdənə
Tel-tel clə, düz ver mənə.

Qaşların nədən əymisən?
Qoy sənə nəzər dəyməsin.
Ağ köksün çarpaz düyməsin,
Öz əlinlə çöz, ver mənə.

Əlində durur boğçası,
Görünür köksün ağçası,
Qoynun çiçək, gül bağçası,
Bu bağçada gəzdir mənə.

Qaracaoğlan deyər sözlər,
Ağ gərdənlər, xallı üzlər,
Eylədiyin işvə, nazlar,
Bu gün üçün azdır mənə.

BİR KİÇİK CEYRAN

Bir kiçik ceyran dolanır
Bu kəndin yan-yörəsinə.
O yan-bu yana boylanır,
Gəzir eli qarasına.

Çatam dedim, çatammadım,
Ha qaçdımsa, tutammadım,
Dövrələdim qatammadım,
Köçünüzün arasına.

Nazlıdır bu yarım, nazlı,
Yar qoynu atəşli, közlü,
Bu sinəmin, kömür gözlü,
Məlhəm eylə yarasına.¹

YOXSA

Arxasına alıb basma,
Sallanır qarşımda yosma,
Topaç boylu, ağ göbəlek,
Sənə uyan varmı yoxsa?

Yarımın qısadır boyu,
Məftun eylər yeri, göyü,
Al yanaqda zəməzəm suyu,
Aşıqə novbarmı yoxsa?

Üzündə ömrün baharı,
Bədənin dağların qarı,
Sənsən doğan aylar nuru,
Qız, yanağın narmı yoxsa?

Bəyaz canın təmiz gümüş,
Yedirəyim dürlü yemiş,
Məmələri turunc olmuş,
Köynək sənə darmı yoxsa?

Qaracaoğlan, belə sandıq,
Ağız püştə, burun findıq,
Büllur kimi dümağ, pambıq,
Ağ gərdənin qarmı yoxsa?

¹ Son bəndi yoxdur.

GƏL KEÇ

Düz yolundan niyə döndün?
Gəl keç Hasan Balum, gəl keç.
Neçün bizə cövr edirsən?
Gəl keç, Hasan Balum, gəl keç.

Qaşın çatılı ələmdir,
Qəmgin olma, bu ələmdir,
Verəcəyin bir salamdır,
Gəl keç, qadan alım, gəl keç.

Dedim ki, dost belə gəzməz,
Aşıq olan yardan küsməz,
Sənin yolun kimsə kəsməz,
Gəl keç, mənim canım, gəl keç.

Səni sevən bir dəlidir,
Haqqın günahkar quludur.
Keçdiyin sultan yoludur,
Gəl keç, mehribanım, gəl keç.

Qaracaoğlan der ki, çoxdan
İçim doludur firqətnən,
Ümidim kəsməzəm haqdan,
Gəl keç, qadınıcığım, gəl keç.

OLMAYINCA

Gözələ gözəl demərəm
Gözəl mənim olmayınca.
Müxənnət qəhrin çəkmərəm
Gəlib könlüm almayınca.

Yanına gəlsəm, duyurlar,
Bu ellərdən get, dəyərlər,
Gözəl olanı severlər
Gözəlliyi solmayınca.

Aşıqsənsə, var ol, yürü,
Canını yerlərə sürü.
Əri, bu yollarda çürü –
İstəyinə dolmayınca.

Sənin çağın keçər bir gün,
Badəni yad içər bir gün,
Gül də solar, köçər bir gün,
Dər gülü saralmayınca.

Qaracaoğlan, gözün toxdur,
Düşmənin dostundan çoxdur,
Bizimçün ayrılıq yoxdur,
Ya sən, ya mən ölməyincə.

GÜMANLI

Ey ağalar, qışmı olub?
Dağlar dumanlı-dumanlı.
Bu gün yardan xəbər gəlib,
Könlüm gümanlı-gümanlı.

Mən səni sevirem çoxdan,
Qaşlar yay, kipriyi oxdan.
Karvanın gəlir uzaqdan.
Sarvanların adlı-sanlı.

Dəstə-dəstə gedən qızlar,
Sizi gördüm yaram sızlar,
Güllü, bənövşəli düzlər,
Əsir ümmanlı-ümmanlı.

Qaracaoğlan der, ərənlər,
Hanı xidmətin görənlər?
Gənclikdən könül verənlər,
Olur amanlı-amanlı.

BEL YERİNƏ

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Qoyma məni el yerinə.
Altun kəmərin olayım,
Dola məni bel yerinə.

Keç könül, belə keç yenə,
İgid üçün ölüm heç nə!
Al məni zülfün içinə,
Qoy sallanım tel yerinə.

Gəlib qarşımda dursana,
Mənim halımı sorsana,
Zülfündən bir tel versənə,
Qoy qoxlayım gül yerinə.

Qaracaoğlan der, nolayım?
Qolum boynuna dolayım.
Nazlı yar, gəlsən olayım
Qəbul eylə qul yerinə.

XƏBƏRİN VARMI?

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Halımdan xəbərin varmı?
Səni əlimdən alırlar,
Zülməndən xəbərin varmı?

Gözəllər yola düzüldü,
Aşıqın bağı əzildi,
Dartdın, kəmərin üzüldü,
Belindən xəbərin varmı?

Atlılar dağları aşır,
Badələr dolduqca daşır,

Ay gözəl, turuncu düşür,
Qoynundan xəbərin varmı?

Qaracaoğlu, budur halım,
Neyləyirəm dünya malın?
Min bucaqdır mənim elim,
Elimdən xəbərin varmı?

BU CANI

Bir üzünü çevir mana,
Aşiqini bir az tanı.
Qurban oldum indi sana,
Etdim fəda mən bu canı.

Bir özgəyə baxmamısan,
Səl-səl olub axmamısan,
Sən Tanrıdan qorxmamısan,
Yoxmu qəlbinin imanı?

Qaracaoğlu, de olanı,
Yara söyləmə yalanı,
Çaşdırma doğru yolunu,
Deməsinlər yarın fani.

NAZLANA-NAZLANA

Sehər erkən dan üzünə
Sürmələr çəkmiş gözüne.
Əllərin almış üzünə,
Gəzər nazlana-nazlana.

Dostun bağçasına girdim,
Qönçə güllərini dərdim,

Əl uzadıb salam verdim,
Süzər nazlana-nazlana.

Qaracaoğlu der mərdanə,
Gözəl içində bir dənə,
Züflərini dal gərdənə
Düzər nazlana-nazlana.

SİL GÖZÜNÜN YAŞLARINI

Anasıyla gələn gözəl
Əyri bağlar başlarını.
Küsmüsənsə, gəl barışaq,
Siz gözünün yaşlarını.

Evlərinin önü quyu,
Quyudan alırlar suyu.
Çox kiçiksən, bir az böyü,
Hesabladım yaşlarını.

Quru yerdə çiçək bitməz,
Qarğa bülbul olub ötməz.
Heç vaxt xəyalımdan getməz,
Unutmam göz-qaşlarını.

Qaracaoğlu sevvən yarın,
Bağışlar bütün suçların.
Sənin keçdiyin yolların
Sındıraram daşlarını.

DAĞLAR İNDİ

Xəstə düşdüm mən, ay dağlar,
Halım bilməz dağlar indi.
Düşməni kimi dost qarşımda
Züflərini bağlar indi.

Etmədim ahı, amanı,
Keçdi möhnəti, zamanı,
İtirdim qaşı, kamamı,
Gözüm yaşı çağlar indi.

Əyildim nadan sözüne,
Dost xəncər vurdu özümə.
Baxmadı yarım üzümə,
Göz yaşım kim saxlar indi?

Dan quşun uçurdum göldən,
Şahini qaçırdım koldan.
Heyif, fürsət getdi əldən,
Dərd ürəyim dağlar indi.

Firqət odu yaxdı canım,
Fəryadla keçər zamanım.
Yaralandım, axar qanım,
Qaracaoğlu ağlar indi.

İNDİ

Dəli könül uçdu yenə,
Səni kimlər saxlar indi?
Sarı sünbül, tər bənövşə,
Getdi bizim bağlar indi.

Dost əlindən badə içdim,
Qərib-qürbət elə düşdüm,
Yad ellərdə çox öyləşdim,
Nazlı yarım ağlar indi.

Qış günündə güllər bitməz,
Üstündə bülbüllər ötməz,
Can arzular, əlim yetməz,
Dərd könlümü dağlar indi.

Payızda ov elə gəlməz,
Şahin uçdu, ələ gəlməz,
Zalım qızı hələ gəlməz,
Solub gedir bağlar indi.

Qaracaoğlu cana yetdi,
Qürbət eldə işim bitdi.
Ölənər bizi unutdu,
Yol gözəyir sağlar indi.

GƏL İNDİ¹

Mədəd, Allahı seversən
Gəl indi, dilbər, gəl indi.
Həsəratından ciyərciyim
Dəlindi, dilbər, dəlindi.

Can səni görmək arzular,
Nə rəhmin, nə təsəllin var.
Sənsiz gen dünyam dar olar
Bil indi, dilbər, bil indi.

Cavabın aldım dilindən,
Öldüm sevdanın dəmindən,
Gəl, vida camın əlimdən
Al indi, dilbər, al indi.

Uğrayıb ulu yerlərə,
Yetişəm əsil ərələrə.
Mən gedincə əngəllərə
Qal indi, dilbər, qal indi.

Coşdu, Qaracaoğlu coşdu,
Eşq dəryası boydan aşdı,
Bir gül idin, çağın keçdi,
Sol indi, dilbər, sol indi.

¹ Bu mahnı 17-ci yüzillikdə nota alınıb.

DEMƏDİMMİ?!

Afət, bəri sürdür atın,
Çağın keçər, demədimmi?!
Hərəmi olmuş gözlərin
Yollar kəsər, demədimmi?!

Yıxılıb bağ ilə bostan,
Nə umarsan bu nəfəsdən?
Huma quşutək qəfəsdən
Bir gün uçar, demədimmi?!

Bax bu qaşa, bax bu gözə,
Heç nə gizli deyil sizə.
Bir yaxasız köynək bizə
Fələk biçər, demədimmi?!

Yeri, ey qaşları qələm,
Qismət ola sizə gələm,
Göyərçinlikdir bu aləm,
Qonar, köçər, demədimmi?!

Qaracaoğlu der, cananım,
Qurban olsun sənə canım.
Çərxi-fələk mənim qanım
Bir gün içər, demədimmi?!

DEMƏDİMMİ?!

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Vaxtın keçər, demədimmi?!
Gözlərin olmuş hərəmi,
Qanım içər, demədimmi?!

Bax bu qaşa, bax bu gözə,
Ciyər kabab oldu közə.

Yaxasız köynəklər bizə
Fələk biçər, demədimmi?!

Üzün aydın, qaşın qələm,
Qismət ola bir yol görəəm,
Kimə qalıbdır bu aləm,
Qonan köçər, demədimmi?

Dəryalarda üzər gəmi,
Şəkərdir tutinin yemi.
Sürərik dövrən, dəmi,
Dövrən keçər, demədimmi?!

Qaracaoğlu, göz mərd ilə,
İşim yoxdur namərd ilə.
Fələk bizi bu dərd ilə
Qoyar naçar, demədimmi?!

MƏNİ

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Tər zülfünə tel et məni.
Saçlarına sığal çəkən
Bir mülayim yel et məni.

Saxla məni bucağında,
Can verərəm qucağında,
Odun ollam ocağında,
Yax oduna, kül et məni.

Qaracaoğlu der, neyləyim?
Gözəl, sənə də yaylayım.
Hər xidmətin mən eyləyim,
Divanına qul et məni.

YOX

Qürbətdə ömrüm keçəcək,
Bir daracıq yerim də yox.
Oturub dərdim deyəcək
Bir münasib yarım da yox.

Uçdu, gənc şahinim uçdu,
Dolanıb dəryanı keçdi,
Könlüm bir gözələ düşdü,
Sərf edəcək malım da yox.

Görən ümid varmı daha,
O nazlı yara çatmağa?
Razıyam dərviş olmağa,
Əba ilə şalım da yox.

Qaracaoğlu, dünya fani,
Torpaq əmər dadlı canı,
Xəstələndim, əlac hanı?
Bir ağrısız ölüm də yox.

BU EL BİZİM ELLƏR DEYİL

Budur, gəldim, qara gözüm,
Bu el bizim ellər deyil.
Bircə gün də əylənməyəm,
Bu çöl bizim çöllər deyil.

Bəylərimiz ərəb atlı,
Dilbərlərin dili dadlı,
Adlı-sanlı, lətafətli,
Bu dil bizim dillər deyil.

Eşqə düşən badə içər,
Yar yolunda candan keçər,

Bu dünyaya gələn köçər,
Bu il bizim illər deyil.

Qaracaoğlu ellər gəzər,
Düşmənin canın əzər,
Burda xəzan yeli əsər,
Bu yel bizim yellər deyil.

MƏN OLAM

Səhər yelinin əsdiyi,
Əsib bağrımı kəsdiyi,
Ala gözlümün keçdiyi
Yollar mən olam, mən olam!

Dolan, dəli könlüm, dolan,
Daşqın sular kimi bulan,
Dostumun üzündə olan
Xallar mən olam, mən olam!

Qaracaoğlu qəhrin çəkər,
Başa yetmədi diləklər.
Yarım taxıb bilərziklər,
Qollar mən olam, mən olam.

SULAR AXAR...

Sular axar ağ ırmaqdan,
İlik axar on barmaqdan.
Öldüm yara yalvarmaqdan,
Qurtar canım al, Allahım.

Kəskin idim bıçaq kimi,
Gəzərdim bir qaçaq kimi.

Vaxtı keçmiş çiçək kimi,
Dedin, saral-sol, Allahım.

Yaz bu dərdi sətir-sətir,
Arada yox hörmət, xətir,
Nola, məni burdan götür,
Yar yanına sal, Allahım.

Çağır, Qaracaoğlu, çağır,
Daş düşdüyü yerdə ağır.
Bu sevda yandırır-yaxır,
Yoxdu məndə hal, Allahım.

AĞLARAM

Dad fələk, sənin əlindən,
Can oda yaxar, ağlaram.
Gecə-gündüz göz yaşlarım
Sellenib axar, ağlaram.

Çağıraram qəni deyə,
Gəl, ağlatma məni – deyə.
Kimi görsem, səni deyə
Üzünə baxar, ağlaram.

İnsaf et, az oda yandır,
Göz yaşımı bir dayandır,
Qayğılı könlüm virandır,
Ürəyim sıxar, ağlaram.

Qaracaoğlu düşdü dərde,
Ahım qalxır pərdə-pərdə.
Həqiqət hökm olan yerdə,
Qəbrimdən çıxar ağlaram.

QƏLBİM

Bu gün mən bir gözəl gördüm,
Nə öpə, nə quca bildim.
Nə məclisində oturdum,
Nə bədəsin içə bildim.

Bax bu dilbərin boyuna,
Ağ güllər yağıb qoynuna,
Nə bir sarıldım boynuna,
Nə düyməsin açə bildim.

Qaracaoğlu coşar yenə,
Aldanma dilbər fəndinə,
Saldı zülflərin bəndinə,
Nə qurtulub qaça bildim.

QURBAN OLDUĞUM

A sallanıb gedən dilbər,
Gözünə qurban olduğum.
Əylən, mənə bir kəlmə de,
Sözünə qurban olduğum.

Sabahdan uğradım yara,
İşimdən oldum avara,
Ayağın basdığı yerə –
Tozuna qurban olduğum.

Soyuq sular axar dağda,
Tər bənövşə bitər bağda,
Sarılıb yatdığı çağda
Nazına qurban olduğum.

Qaracaoğlu, dərдин alım,
Yarla necə olar halım?
Anası bir qatı zalım,
Qızına qurban olduğum.

GÖRDÜM

Qalxıb zirvəsinə çıxdım,
O dağların dalın gördüm.
Enib bazarına baxdım,
Dürlü-dürlü malın gördüm.

Yandı, Çuxurova¹, yandı,
Əli bağlı bəylər indi.
Tuti uçdu, qumru² qondu,
Tənha qalan gölün gördüm.

Sevdiyimin adı Ayşə,
Zülfünü düzmüş ağ döşə,
Yolum uğradı Maraşa,
Bədəstənin şalın gördüm.

Sinə yaylaların xası,
Silindi könlümün pası.
Var sünbüllü macərası,
Dədə Belin³ qarın gördüm.

Çağır, Qaracaoğlan, çağır,
Daş düşdüüyü yerdə ağır.
Gözlə sevmək günah deyil,
Al dodağın balın gördüm.

QARA GÖZLÜM

Qara gözlüm, neynim sənə,
Odlara çatdığın zaman?
Aşiq olmuşam boyuna
Mənə naz atdığın zaman.

¹ Yer adı

² Oxuyan quşlar

³ Dağ adı

Keçirmə gözəllik çağın,
Sinəm üstə çəkmə dağın,
Əritdim ürəyim yağın
Dərdlərə batdığım zaman.

Ölməsin yavrum, ölməsin,
Düşməni ağlasın, gülməsin.
Gecələr sabah olmasın
Yar ilə yatdığım zaman.

Qaracaoğlan eydi hələ,
Dost sağ ola, düşməni ölə.
Qoy sarmaşım incə belə,
Arzuma çatdığım zaman.

MƏNDƏN

Açam rübəndim, ağmıdır?
Cahanda mislin yoxmudur?
Bir dilbər sevmək çoxmudur,
Rəqiblər nə istər məndən?

Vardım hüsuruna, vardım,
Əl bağlayıb, divan qurdum.
Gözlərinə könül verdim,
Kırpiklər nə istər məndən?

Könlümçə bir dilbər olsa,
Sevdası qəlbimə dolsa,
Siyah zülfü ağlım alsa,
Yelpiklər nə istər məndən?

Anam, qaşların qaradır,
Huma gözlərin aladır,
Gözəllik başa bələdir,
Mələklər nə istər məndən?

Çağır, Qaracaoğlu, çağır,
Hər daş dəyərindən ağır,
Baxtına bir gözəl çıxır,
Fələklər nə istər məndən?

KİMİNSƏN SƏN?

Sallanıb seyran yerinə,
Çıxan dilbər, kiminsən sən?
Kırpıqları şimşək kimi
Çaxan dilbər, kiminsən sən?

Gəlin gedək gülüstana,
Baxaq o bağa, bostana.
Bizə məstana-məstana
Baxan dilbər, kiminsən sən?

Baxdım gözüne, qaşına,
Bənzətdim humma quşuna.
Bizi hicran ataşına
Yaxan dilbər, kiminsən sən?

Tərifin söyləyər dillər,
Önündə baş əyər qullar.
Saçlarına qönçə güllər
Taxan dilbər, kiminsən sən?

Qaracaoğlu der, vararam,
Sənə xidmətçi duraram.
İcazə versən, soraram:
– A xan dilbər, kiminsən sən?

YARDAN AYRILANIN

Ay ağalar, necə olar
Halı yardan ayrılanın?
Axıb ümmana tökülər
Səli, yardan ayrılanın.

Göydən dumanlar çəkilər,
Enib yerlərə tökülər,
On beş yaşında bükülər
Bəli yardan ayrılanın.

Durnalar havada uçar,
Ay gecələr işıq saçar,
Ah ilə, vay ilə keçər
İli yardan ayrılanın.

Qaracaoğlu, keçməz dilək,
Alovlandı, yandı ürək.
Sağ yanında hazır görək
Səli yardan ayrılanın.

MƏNDƏN ÖTRÜ

Bu bulağın yolu burma,
Göy üzündə telli durna.
Ay zülfləri burma-burma,
Çiçək topla mənən ötrü.

Bu bulağın üstü qaya,
Camalın bənzətdim aya,
Ay yerişi ağca maya,
Çiçək topla mənən ötrü.

Bağrım olub para-para,
Kim ağ geyər, kimi qara,
Şalın çəkib boyalara,
Çiçək topla mənən ötrü.

Qaracaoğlu söylər kəlam,
Divanına gələr aləm,
İmkan olsa, nolar, balam,
Salam yolla mənən ötrü.

O QIZIN

Gedərkən yolum uğradı,
Uğruma şəkər doğradı,
Mən söylədim, o ağladı,
Dilləri ceyran o qızın.

Barmağında hatəm üzük,
Qolunda altun bilərzik.
Boynunu əyib o yazıq,
Telləri ceyran o qızın.

Qaracaoğlan, oldun ağır,
Dilin könlündəkin oxur.
Əbrişimdən xalı toxur,
Əlləri ceyran o qızın.

GƏLİN

Ərəb atım çapar, qoşar,
Səni sevən min il yaşar.
Gün vurduqca şövqü düşər,
Açıldıqca döşün, gəlin.

Qaşın qara, gözün qara,
Xalların var sıra-sıra.
Baxışların vurur yara,
Can almaqdır işin, gəlin.

Uçub gölünə qonduğum,
İçib badəsin, qandığım,
Üçcə günlük ay sandığım
Vardır qara qaşın, gəlin.

Qaracaoğlan, sal yadıma,
Dodağın bənzər badama.
Dedim, yetərsən dadıma,
Uyğun gəlmir yaşın, gəlin.

OLSUN

Ala gözlü, xallı dilbər,
Camalında nurun olsun.
Əgər məni unutmasan,
Cənnət sənin yerin olsun.

Əhdin, amanın var isə,
Gedərəm, yerin dar isə,
Qəlbində hiylə var isə,
Cəhənnəm nəmərin olsun.

Qara bəxtim dolaşdırar,
Nə əhd etsəm, ulaşıdırar,
Mövlam bizi uylaşdırar,
Təki könlün sərin olsun.

Qaracaoğlan çəkər ahı,
Candan sevəcəm, billahı,
Dilimdən qoymam Allahı,
Haqq mənən, dilbərin olsun.

YETƏR OLSUN

Yeter olsun, yetər olsun,
Çox ağlatdın, bitər olsun.
Tumarlanmış qara saçlar
Düyük düşsün, betər olsun.

Qaradır, qaşların qara,
Kırpiklərin açdı yara,
Məni işimdən avara
Qılan məndən betər olsun.

Yəqin keçərsən əlimə,
Düşmərim düşməni fəlinə.
Mənim bu müşkül halıma
Gülən məndən betər olsun.

Qaracaoğlu, gənc yaşına,
Cahan dar olub başına.
Məni hicran atəşinə
Salan ölüb-iter olsun.

GÖZƏL OLURSAN

Sevdiyim, altun qədəhdən,
İçdikcə gözəl olursan.
Al rəngini mah üzünə
Çəkdikcə gözəl olursan.

Boyun bir sərvə-səməndir,
Aşığa cövrün yamandır.
Sevdiyim, bilməm nədəndir,
Öpdükcə gözəl olursan?

Padişahsan, bil kəndini¹,
Unutma dərdiməndini.
Aç, gözəl, köksün bəndini,
Açdıqca gözəl olursan.

Qaracaoğlu, gəz elləri,
Açılıb əlvan gülləri,
Ləbindən axan balları,
Əmdikcə gözəl olursan.

BU GÜN

Çap Qıratım, meydan bizim,
Yardan xəbər aldım bu gün.
Aşıraraq qəm yükünü
Dəm sazını çaldım bu gün.

Axır ki, yarla görüşdüm,
Əlindən badəsin içdim,
Köksünün düyməsin açdım,
Arzumdan söz saldım bu gün.

Mən yar ilə etdim savaşı,
Axıtdım gözdən qanlı yaş.
Bu yollarda mənə yoldaş,
Uç-beş ərən buldum bu gün.

Ağ biləkdə sarı əqiq,
Zülfəri gərdənə töküq,
Gözün qəmli, qaşın çatıq,
Nə dərdin var, bildim bu gün.

Qaracaoğlu, haylamadan,
Bulqar dağda¹ yaylamadan,
Bir yol söhbət eyləmədən,
Dostum, tənha qaldım bu gün.

ÖYÜNSÜN

Üçgünlük fani dünyada
Ölməyib qalan öyünsün.
Namazını ötürməyib,
Vaxtında qılan öyünsün.

Deryalarda üzər qayıq,
Kimi sərxoş, kimi ayıq.
Dünya fani, insan qonaq,
Kef çəkib gülən öyünsün.

Mətin, Qaracaoğlu, mətin,
Yaşamaq, sevlmək çətin,
Qardaşın, dostum qiymətin
Sağ ikən bilən öyünsün.

¹ Özünü

¹ Anadolunun şimal-qərbindəki dağlıq bölgə nəzərdə tutulur.

AĞLAYANI GÜLDÜRƏRSƏN

Pəncərədən baxan gözəl,
Gözəlliyin bildirərsən.
Ağ köksündə lalə, sünbül,
Ağlayanı güldürərsən.

Gərdan açıq, xalların çox,
Gözəllikdə bənzərin yox,
Qaşların yay, kirpiyin ox,
Vurduğunu öldürərsən.

Gül bülbülün baxımında,
Şirin sular axımında.
Durma məscid yaxınında,
Çox namazlar qıldırarsan.

Qaracaoğlan bağı əzik,
Yarın köksü cızıq-cızıq,
Bağçandakı gülə yazıq,
Çox gözləyib soldurarsan.

DİLBƏR

Al önlük, mavi kəlağay
Gey, qarşımdan sallan, dilbər.
Yalın gəzmə, yorularsan,
Gey ayağın, yollan, dilbər.

Bir yar sevdim, nazı bitməz,
Qəlbim yanar, insaf etməz.
Əlim çatmaz, ünüm yetməz,
Bir yaxında dolan, dilbər.

Kirpiyi ox, qaşları yay,
Dili şirin, camalı ay,

Mən söyləyim, sən bir-bir say,
Haqq artırsın malın, dilbər.

Qaracaoğlan, dərdim çoxdur,
Sinəmə vurduğun oxdur.
Tayı-bərabəri yoxdur,
De, necədir halın, dilbər?

SÖZ EDƏLLƏR

Ala gözlü, xallı dilbər,
Xəlvət danış, söz edəllər.
Söndürəllər can odunu,
Ürəyimi buz edəllər.

Durna qatarlaşıb uçar,
Uçub ümmanları keçər,
Şaxta vurur, soyuq biçər,
Sinəmi köz-köz edəllər.

Gözəl gərək öyünməyə,
Qamçı gərək döyülməyə,
İgid gərək sevilməyə,
Bu dağları düz edəllər.

Qaracaoğlan, oda yandım,
Eşq yangısı nədir, andım.
Hər yetəni gözəl sandım,
Bir yaramı yüz edəllər.

ELLƏR İNLƏYƏR

Ay ağallar, ay qazılar,
Gördüyüm ellər inləyər.
Mənim ah ilə zarımdan
Ağzımda dillər inləyər.

Adamsan, meydanda otur,
Söz deyənə cavab yetir.
Qəmlə durar, qəmlə yatar,
Zindanda qullar inləyər.

Dinin danan namın kəsər,
Naz eyləyən yardan küsər,
Əsər, səhər yeli əsər,
Cığırılar, yollar inləyər.

Qaracaoğlan bar ucundan,
İgid ölər yar ucundan,
Vəfasız dilbər ucundan
İgid oğullar inləyər.

DURNAM

Durnam balasın itirib,
Havadan qıy vurub ötər.
Sevdiyimə vədə verib,
Ayda bir gördüyüm yetər!

Nə baxırsan boynun burub,
Əlləri qoynunda durub?
Gecələr yuxumda görüb,
Toy-büsat qurduğum yetər.

Mənim sevdiyim mah deyə,
Saçı sünbül, siyah deyə,
Hər görünce bir ah deyə,
Sinəmə vurduğum yetər.

Qaracaoğlan, dünya fani,
Verən Allah alır canı.
Dilbərim sevməsə məni,
Qəlbimi verdiyim yetər!

BƏNZƏR

Səhər uğradım bir qıza,
Boyu səlvə dəfə bənzər.
Yanında bir gəlin vardı,
Al yanağı bala bənzər.

Gəlin hurilərdən huri,
Qızsa mələklərdən biri,
Gəlin köksü busə yeri,
Qız tumurcuq gülə bənzər.

Qız görməmiş hələ gərdək,
Gəlin yaşılbaşlı ördək,
Əlinə götürüb cürdək,
Qız durnada tele bənzər.

Gəlin güllər için-için,
Qız gəlinə söylər suçun,
Gəlin hörüb yığmış saçın,
Qızın saçı selə bənzər.

Gəlinin ləbləri bəstə,
Qız eylədi məni xəstə,
Gəlin şərbət kimi püstə,
Qız pətəkdə bala bənzər.

Gəlin, – dedim, – ağdır üzün,
Bərabəri yoxdur qızın,
Qaracaoğlan ikinizin
Qapınızda qula bənzər.

VARDIR

Mən yarımın ellərinə
Varam gərək, əhdim vardır.
Görüşəndə hüsurunda
Duram gərək, əhdim vardır.

Qara qaşın eymələrin,
Könül sevir geymələrin,
Öz əlimlə düymələrin
Qıram gərək, əhdim vardır.

Əlindən camını içib,
Məst olub dünyadan keçib,
Ay kimi ağ köksün açıb,
Girəm gərək, əhdim vardır.

Qaracaoğlu, tuti dilin,
Öpərəm, oxşaram əlin,
Qolum açıb incə belin
Saram gərək, əhdim vardır.

DURNALAR

Ulu bəzircanlar gələr,
Tozlu yollar durulanar.
Qoç igitə düşən dilbər
Gül-çiçəklə qurulanar.

Tədbir görün səbr ilə,
Zəvvar gələr olmaz qula.
Bir dəli daş atsa gölə,
Yüz ördəyi yaralanar.

Ötər, körpə quşlar ötər,
Qəm gəldikcə dərdim artar.
Əngəl çıxar, geri dartar,
Bitən işim gerilənər.

Ağlar, Qaracaoğlu ağlar,
Durmaz, gözümlə yaşı çağlar.
Duman çöküb, qarşı dağlar
Yel əsdikcə aralanar.

ALA GÖZLÜ...

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Sənin könlün seyrandır.
Mən ağlaram, sən gülərsən,
İman sənin harandır?

Qaşların qurulu yaydır,
Üzün bədirlənmiş aydır.
Qoynun gülüstana taydır,
Qismət gülü dərəndədir.

Gözəl bəllidir tacından,
Şahlar əl çəkməz bacından,
Dünyada ağıl ucundan
Səfil bayquş virandır.

Qaracaoğlu, dərini bil,
Gözlərinin yaşını sil.
Gözəl, günah səndə deyil,
Sənə könül verəndədir.

GƏLƏR

Bir igit qərbətə düşsə,
Gör başına nələr gələr.
Doğma yurdunu andıqca
Gözünə yaş gələr, gələr.

Bağrıma basdığım daşlar,
Gözümdən axıtdım yaşlar,
Balasın aldırən quşlar,
Yuvasına enər gələr.

Daha çəkəmmirəm nazı,
Sinəmi yandırar közü,
Yarımın tənəli sözü
Qara bağrım dələr, dələr.

Evlərinin önü söyüd,
Atalardan qalmış öyüd,
Elindən ayrılan igid
Obasına dönər gələr.

Yaşa, Qaracaoğlan, yaşa,
Aləmdə söz qoşa-qoşa,
Hər iş gələr qərrib başa,
Ürəkdə köz söner gələr.

ODLANAR

Dağ döşünə qonan karvan
Yağış yağar, daldalanar.
Yad elinə düşənlərin
Başı qeyli-qalda olar.

Bizim eldə bir gül bitər,
Vaxtı-vədəsi tez yetər,
Hər alçaq, nadan söz atar,
Hazır işim dalda qalar.

Obalarda olar xırman,
Yanaqların dərdə dərman.
Könül dediyin dəyirman –
Hey üyünər, xırdalanar.

Qaracaoğlan der ki, ellər,
Bağçanda açılmış güllər,
Qoç igidə düşən dilbər,
Yanağın aldı, allanar.

DEYİR

Baxdım qızın gül eyninə,
İncilər düzmüş boynuna,
Zimistanda gir qoynuna,
Qızın qoynu yazdı deyir.

Əslini sordum, həm adın,
Huri, mələkdir bu qadın.
Bu fani dünyanın dadın
Verən bu cür qızdı, deyir.

Qaracaoğlan görürsə,
Yar sallanıb gəlirsə,
El ona əlli verirsə,
Könlüm ona “yüzdü” – deyir.

BULQAR DAĞI

Birge yürü, Bulqar dağı,
Həməni dağlar səndəmi olur?
Laləli, sünbüllü yurdlar,
Böyük evlər səndəmi olur?

Ətəyindən karvan işlər,
Yükseynə çatmaz quşlar,
Kürk geydirər, at bağışlar,
Həməni bəylər, səndəmi olur?

Yaylası kiçik təpələr
Yağış, yağmur, qar səpələr.
Qulaqda altın küpələr¹,
O gözəllər səndəmi olur?

¹ Sırğa növü

Qaracaoğlu, düz obalar,
Şahinin kəklik qovalar,
Səsli, küylü daş yuvalar,
Daşqın sellər səndəmi olur?

DURAR

Bir gözələ salam verdim,
Dinməz, boynun əyib durar.
Səbəb nədir, saralıram?
“Sən bilirsən” – deyib durar.

Evlərinin önü xırman,
Padişahdan gəlir fərman.
Al yanağı dərdə dərman,
İpək paltar geyib durar.

Gümüş kəməri belində,
Bal kimi sözlər dilində,
Süzülmüş badə əlində,
Dodağına dəyib durar.

İpək qurşağa bürünər,
Bir ucu yerlə sürünər.
Yığıb düzməyə ərinər,
Saçlarını yuyub durar.

Qaracaoğlu der, varalım,
Kefin, əhvalın soralım,
Ha dedim, qoyma saralım,
Ürəyimi yeyib durar.

İTİRƏR

Arx altından su götürər,
Örpəyini yel götürər.
Qonşu qızların baxışı
Adamın ömrün bitirər.

Qırat gələr laçın kimi,
Yağış yağar sicim kimi,
Anam qızı – bacım kimi
Özünü mənə yetirər.

Qaracaoğlu, göz mərd ilən,
Şad olammas dostla gülən,
Qonşusundan gözəl seven,
Başından ağlı itirər.

SOLMAZ İMİŞ

Yağan yağış, esən yellər,
Dosta doğru gedən yollar,
Bülbülün qonduğu güllər
Sarılıban solmaz imiş.

Ərəb atlar yorğa çapar,
Dərd çəkənin dərdi artar,
Kim igidə böhtan atar,
Daim ağlar, gülməz imiş.

Güvenirsən, haqqa güvən,
Murad almaz üz çevirən,
Cavan ikən eşqə girən
Çox yaşarmış, ölməz imiş.

Qaracaoğlu, sev də sına,
Dəmə belə sevdə sına.
Bir gözəlin sevdasına
Düşməyənlər bilməz imiş.

BULANARMI?

Ay vəfasız, yalan dünya,
Səndən murad alınarmı?
Doluxsunmuş xumar gözlər,
Buna çarə bulunarmı?

Həm oxudum, həm də yazdım,
Yalan dünya, səndən bezdim,
Dağ-dərəni bir-bir gözdüm,
Menzilinə yetən varmı?

Bağçalarda bitən nərgiz,
Mən ağlaram gecə-gündüz.
Səhər vaxtı doğan ulduz,
İşığına gedən varmı?

Qaracaoğlan ağlar, gülməz,
Halın nədir, deyən olmaz,
Gedən gedər, geri gəlməz,
Hanı, gedib gələn varmı?

KƏRƏM EYLƏ

Kərəm eylə, qara gözlü,
Açma bizim sirrimizi.
Araya ayrılıq salıb,
Od eyləmə yurdumuzu.

Bir birliyə yetib duraq,
Eşq ətəyin tutub duraq,
Varı atıb, bərk qoruyaq
Namus ilə arımızı.

Baş alıb burdan gederəm,
Sənsiz cahanı nederəm?
Gedib yenə seyr edərəm
Gül-çiçəkli yerimizi.

Gəldi payız, keçdi yazın,
Kim çəkər əğyarın sözün?
Dəstə-dəstə olub gəzin,
Çox görəydim sürümüzü.

Qaracaoğlan, nələr olar?
Firqət odu canım alar.
Xudam qəribliyə salar,
İkimizdən birimizi.

OLMAZ

Hey çağlayıb axan ırmaq,
Vaxtlı-vaxtsız axmaq olmaz.
Namussuz, arsız qazılar,
El üstünə çıxmaq olmaz.

Minəndə ərəb atlara,
Yaraşar qoç igidlərə,
Sırr söyləyib namərdlərə,
Mərd igidi yıxmaq olmaz.

Ərəb at da Buraq¹ olur,
Qoç igid də yüyrek olur,
Dər günündə gərək olur,
İgide xor baxmaq olmaz.

Arayırsan, qəlbin ara,
Ellər sənə nə dər görə,
Duz-çörək yediyin yerə
Xəyanət eyləmək olmaz.

Qaracaoğlanın dediyi,
Yox namərdə baş əydiyi,
İgidin seçib sevdidiyi
Gözələ kəc baxmaq olmaz.

¹ Məhəmməd Peyğəmbərin meraca gəderkən mindiyi əfsanəvi at

GÖRÜNÜRMÜ?

Çıxıb zirvələrdən baxdım,
Uzaq çöllər görünürmü?
Dostumun köçü gedirmiş,
Köçdə allar görünürmü?

Durnam gəlir yana-yana,
Qanadı boyanmış qana.
Qalx havaya dönə-dönə,
Bizim ellər görünürmü?

Durnam gəlir süzə-süzə,
Süzüb endi yaşıl düzə.
Vədə verdik bahar-yaza,
Aylar, illər görünürmü?

Nazlı, Qaracaoğlan nazlı,
Qılıncı qınında gizli.
Yaşıl başlı, ala gözlü,
Sonam, göllər görünürmü?

QÜRBƏTƏ GETMƏ

Gəl, könül, qürbətə getmə,
Ya gəlinər, ya gəlinməz.
Hər gözələ könül vermə,
Ya sevilər, ya sevilməz.

Şəmi-Şərifdir zatımız,
Yorğadır bizim atımız,
Qürbət eldə qiymətimiz
Ya bilinər, ya bilinməz.

Qaracaoğlan düşsə yola,
Xızır yardım etsə belə.
Yar dediyin dəmir qala
Ya alınar, ya alınmaz.

İGİDİ

Gedən gəlməz, gedən gəlməz,
Aşnasın ağladan gülməz.
Geyim ilə mərdan olmaz,
Vur qantarğa, dart igidi.

Dəryalarda olur bəhri,
Yar əlindən içdim zəhri,
Sonam, qürbət elin qəhri
Mum eyləyər sətir igidi.

Qaracaoğlan nələr dərmiş?
Bu dərdi Allahmı vermiş?
Yavaş-yavaş əridermiş,
Ürəkdəki dərdir igidi.

BİR GÖZƏLİ SEVDİM

Bir gözəli sevdim göldə, göləkdə¹,
Qızıl sırğa şölələnir qulaqda.
Pəridi, huridi, göydə mələkdİ,
Mənim sevdiyimin tayı varmola?

Bir gözəli sevdim çöldə, çəməndə,
Mehdi kimi çıxar axır zamanda.
Hindistanda, Çində, Maçın, Yəməndə
Mənim sevdiyimin tayı varmola?

Qaracaoğlan dər ki, dərədə, dərədə,
Yandı ciyər, kabab oldu bərədə.
Gedin, baxın günəş doğan yerə də,
Mənim sevdiyimin tayı varmola?

VARMOLA?

Çıxdım, seyr eylərem Nicrəyi, Boru²
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?
Gözəllər oylağı Toğay, Ənguru,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

Bir geri dön, dəli könül, bir geri,
Ədəne, Elbəyli, Göysu, Təkəri,

Otuz iki sancaq¹, Diyarbəkiri,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola!

Yaşılbaş sonalar gəzər çəməndə,
Mehdi kimi doğar axır zamanda,
Kürddə, Hindistanda, Çində, Yəməndə,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

Yaşılbaşlar su içərlər bulaqda,
Altun sırğa şölələnər qulaqda.
Cənnəti-ələda, huri mələkdə,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

Məclisdə içərlər dəmi qanyadan,
Gözəl seven murad alar dünyadan.
Qeyseridən, Qaramandan, Konyadan,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

Hacı Bəktəş Vəli şeyxlərin piri,
Konyada yoxlayın Molla Xunxarı,
İçəldən, Antepdən, Qüründən bəri,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

Mərdindən² de, Qaracaoğlan, Mərdindən,
Çəkən bilər ayrılığın dərdindən.
Qoçhisardan, Həsən dağın ardından,
Əcəb, gəzsəm mavi donlun varmola?

AYIRMA

Mədəd eyle, ələmləri yaradan,
Yarı məndən, məni yardan ayırma.
On səkkiz min ələmləri var edən,
Yarı məndən, məni yardan ayırma.

¹ Göləkdə – göl sahilində, göllük yerdə

² Yer adı

¹ Diyarbəkirin obaları

² Şəhər adıdır.

Bu gözəllə yetir şöhrət-şanıma,
Ol turaba arxa eylə canımı.
Qurban ollam, axıt seltək qanımı,
Yarı məndən, məni yardan ayırma.

Bir tərlandır, ala gözlü mələyim,
Qolun çıxma, qana batar biləyin.
Gecə-gündüz budur səndən diləyim,
Yarı məndən, məni yardan ayırma.

Qaracaoğlan der, döndü bazarım,
Dilim deyər, qüssələrım yazarım.
Baxa-baxa qaldı mənim nəzərim,
Yarı məndən, məni yardan ayırma.

QƏMLƏNMƏ, KÖNÜL

Qoyun mələr, quzu mələr,
Su axar çuxura gələr,
Ağlayanlar bir gün gülər,
Qəmlənmə, könül, qəmlənmə.

İgid igidə bəd deməz,
Yaxşı, yamanlıq edəmər,
Min qayğı bir borc ödəməz,
Qəmlənmə, könül, qəmlənmə.

İgid igidin yoldaşı,
Atdır həmişə qardaşı,
Sağlıqdır hər işin başı,
Qəmlənmə, könül, qəmlənmə.

İgid igidlə saz olar,
Namərd qəlbi dayaz olar,
Pis günün ömrü az olar,
Qəmlənmə, könül, qəmlənmə.

Naçar, Qaracaoğlan naçar,
Əl atıb köksünü açar,
Qara günlər gəlib keçər,
Qəmlənmə, könül, qəmlənmə.

ENDİ BULAĞA

Səhər-səhər torağaylar oxuyar,
Bülbül köksü qönçə gülə toxunar,
Bəzənib-düzənib, nazla yayxınar,
Eymirlidən¹ bir qız endi bulağa.

Tanrı onu böylə yaratmış əzəl,
İncə belli, uca boylu bir gözəl.
Sallana-sallana üreyim əzər,
Eymirlidən bir qız endi bulağa.

Yürü gözəl, yürü gözəl bağlara,
Gün çıxıbdır, şövqü düşüb dağlara.
Gün üstünə bir gün daha doğar ha...
Eymirlidən bir qız endi bulağa.

Ehey, Qaracaoğlan öydüyün öyər,
Beş yüz, min nə puldu, dünyaya deyər,
Ayla bəhşə girər, gün ilə doğar,
Eymirlidən bir qız endi bulağa.

GÖRMƏDİM

Sağlıqdır dünyanın varı,
Çox ağladım, qıldım zarı,
Dostlar, o sevdiyim yarı
Dün də görmədim, bu gün də.

¹ Tayfa adı

Eşidin mənim zarımı,
Qaçırdım əldən yarımı,
Cahan içində varımı
Dün də görmədim, bu gün də.

Qaracaoğlu hər an andı,
Düşüb eşq oduna yandı.
Yoxsa əhdinimi dandı?
Dün də görmədim, bu gün də.

GƏL DEYƏ

Yetişdimi Şam elinin xurması?
Ötüşdümü ala gözün sürməsi?
Uçuşdumu bu ellərin durnası?
Durnam, yarım soraq verdi, gəl, – deyə.

Açıbdımı Şam elinin gülləri?
Daşıbdımı dərələrdə selləri?
Səfil Yaqub, açılıbdı dilləri,
Durnam, yarım soraq verdi, gəl, – deyə.

Bir ağacda bitər bir qızıl alma,
Tamahlanıb ona meylini salma.
Uzaq, yaxın deyə əylənib qalma,
Durnam, yarım soraq verdi, gəl, – deyə.

Aşına da, Qaracaoğlu, aşına,
Yeni girmiş on üç, on dörd yaşına,
Yolunu sal buz bulağın başına
Durnam, yarım soraq verdi, gəl, – deyə.

KEÇƏRMİ?

Arzum vardı qarlı dağlar aşmağa,
Bülbül kimi nalə çəkib coşmağa,
İmkan yoxdu yara bir söz qoşmağa,
Heç igid də sevdliyindən keçərmə?

Axan sellər kimi bulanam, daşam,
Gedib ulu deryalara qarışam.
Bir gələn yox, xəbər alam, danışam,
Heç igid də sevdliyindən keçərmə?

Qaracaoğlu, hələnin bir kəsi var,
Qərrib bülbül ötər, bir xoş səsi var,
İgidin bir yerdə əylənməsi var,
Heç igid də sevdliyindən keçərmə?

SEVMƏSƏM SƏNİ

O dərğahdan dönsün üzüm,
Öluncə sevməsəm səni.
Qan ağlasın iki gözüm,
Öluncə sevməsəm səni.

Muradıma varammayım,
Haqq didarın görəmməyim,
Qönçə gülün dərəmməyim,
Öluncə sevməsəm səni.

Sirrim aləmə faş olsun,
Bağrında bitən daş olsun,
Gözlerim qanlı yaş olsun,
Öluncə sevməsəm səni.

Qaracaoğlu deyər mərdə,
Sən salmışan məni dərdə,
Möhtac olaram namərdə,
Öluncə sevməsəm səni.

KÖNÜL

Dəli könül, xəyallara dalırsan,
Arı kimi hər güldən bal alırsan,
Harda gözəl varsa, orda qalırsan,
Mən sənin dərini çəkəmməm, könül.

Ördəkmə istərsən, qazmı istərsən?
Tumuruq məməli qızımı istərsən?
Santurumu istərsən, sazımı istərsən?
Mən sənə dərini çəkəmməm, könül.

Çıxıb ucalardan baxmaq istərsən,
Coşqun sular kimi axmaq istərsən,
Gözəllə oturub-qalxmaq istərsən,
Mən sənə dərini çəkəmməm, könül.

Qaracaoğlan der, oxuyam, yazam,
Hərəmi deyiləm, karvanlar pozam.
Geyinəm, qurşanam, dərini yozam,
Mən sənə dərini çəkəmməm, könül.

YAN KEÇƏLİM

Bu üzə gülücü hərçayılardan
Kərəm eylə könül, gəl yan keçəlim.
Xeyir gəlməz imiş çünki bunlardan,
Kərəm eylə, könül, gəl yan keçəlim.

Gülü verdim, gəlməz daha yanıma,
Dürlü cəfaları salar canıma,
Öldürər axırı, girər qanıma,
Kərəm eylə könül, gəl yan keçəlim.

Bülbülün soracağı güldür əzəldən,
Vəfa gəlməz imiş qeyri gözəldən,
Ağlaya-ağlaya oldum gözlərdən,
Kərəm eylə könül, gəl yan keçəlim.

Qaracaoğlan deyər ağlar, gülməzəm,
Gözümün yaşını hərgiz silməzəm,
Mən yan keçəsiyəm, səni bilməzəm,
Kərəm eylə könül, gəl yan keçməlim.

YOL VER, DAĞLAR

Bu gün çay bulandı, indi durulmaz,
Qərbin yol çəkən gözü yorulmaz.
Dosta sevgi varsa, ürək ayrılmaz,
Yol ver, dağlar, vətənimə gedəyim.

Əylən dımam, sənə bir söz söyləyim,
Lələyinə qoşub məktub eyləyim,
Qanad çalıb gətmə, bəs mən neyləyim?
Yol ver, dağlar, vətənimə gedəyim.

Bülbül fəğan eylər, yaman haldadır,
Fələk üzümüzlə gülüb aldadır,
İndi sevdiyimin gözü yoldadır,
Yol ver, dağlar, vətənimə gedəyim.

Zirvəsində nəmli-nəmli qarım var,
Obasında ala gözlü yarım var,
Neçə ildən bəri intizarım var,
Yol ver, dağlar, vətənimə gedəyim.

Qaracaoğlan, budu ömrün əzəli,
Töküldü bağların gülü, xəzəli,
Qürbət eldə mən neynirəm gözəli?
Yol ver, dağlar, mən vətənə gedəyim.

YARIMDAN AYRILDIM

Ellər yaylasına köçdüüyü zaman,
Bülbül güldən, mən yarımdan ayrıldım.
Dilim söylərsə də, gözlərim ağlar,
Bülbül güldən, mən yarımdan ayrıldım.

O görünən dağın başı qarmola?
Ətəyində qönçə gülü varmola?

Həs-rətindən yaş axıdan yarmola?
Bülbül güldən, mən yarım-dan ayrıldım,

Görünən dağların qarı söküldü,
Göz yaşlarını yer üzünə töküldü,
Ellər qalxıb yaylaqlara çəkildi,
Bülbül güldən, mən yarım-dan ayrıldım.

Qaracaoğlan eydir, mən də çağlarım,
Xəzəl oldu tər çiçəkli bağlarım,
Vədəm yetdi, için-için ağlarım,
Bülbül güldən, mən yarım-dan ayrıldım.

MƏNƏ BİR GÖZƏL VER

Qadir Mövlam, budur səndən diləyim,
Mənə bir gözəl ver, könlüm əylənsin.
Ellərə vermişən, nədir günahım?
Mənə bir gözəl ver, könlüm əylənsin.

Boynu uzun olsun, xalsız olmasın,
Gözəl yanaqları alsız olmasın,
Nazik bədən olsun, halsız olmasın,
Mənə bir gözəl ver, könlüm əylənsin.

Tovuz quşu kimi köksü naxışlı,
Göyərçin duruşlu, şahin baxışlı,
Şələfə gülüşlü, bulaq axışlı,
Mənə bir gözəl ver, könlüm əylənsin.

Qaracaoğlan der ki, qılalım namaz,
Haqqa eyləyəlim daima niyaz,
Altundan qırmızı, pambıqdan bəyaz,
Mənə bir gözəl ver, könlüm əylənsin.

İKİ LƏBLƏRİNDƏN, BİR YANAĞINDAN

Şaftalı yerinə busə istərim
İki ləblərindən, bir yanağından.
Könül haqq evidir, saqın, söndürmə,
İki ləblərindən, bir yanağından.

Hansı kəndə getsəm, səni bularam,
Sərrafınam, qiymətini bilərəm,
Bəzircansan, bac almağa gələrəm
İki ləblərindən, bir yanağından.

Ağlım aldın gözlerini süzəli,
Heyva kimi budağından üzəli,
Səninləyəm, ey adəmin gözəli,
İki ləblərindən, bir yanağından.

Qaracaoğlan eydir, yarım gəlersə,
Dəli könlüm istədiyini alarsa,
Diləyimdi, yar, icazə olarsa,
İki ləblərindən, bir yanağından.

SƏNDƏN

Divanə könlümü əyləmək üçün
Bir gözəl istərim, Çələbim, səndən.
Düşmənin bağrını dağlamaq üçün
Bir gözəl istərim, Çələbim, səndən.

Yarımın getdiyi yollar yoxuşlu,
Ağ boyunda qoşa xallar naxışlı.
Üsküfün¹ əydirmiş, şahin baxışlı,
Bir gözəl istərim, Çələbim, səndən.

¹ Üsküf – cıqqa, başlıq, gözəllərin başa (alın tərəfə) qoyduqları başlıq

Geyimində gözəllərlə yarışan,
Koroğlunun Eyvazına yaraşan,
Bir qarış boyunlu, zülfü pərişan
Bir gözəl istəmə, Çələbim, səndən¹.

ÜRƏYİMDƏ

Yarım gözəl olmaq üçün
Bir xal vura ürəyimdən.
Aşiq ağlın almaq üçün
Bir xal vura ürəyimdən.

Xəncərin almış dəstinə,
Durubdu mənim qəsdimə,
Bəyaz gerdənin üstünə
Bir xal vura ürəyimdən.

Qaracaoğlan, çarası nə?
Məlhəm vurun yarasına.
İki qaşın arasına
Bir xal vura ürəyimdən.

AĞ GƏLİN

Mənim əhdim ağ gəlinə qalmaya,
Mən dərd çəkib, məcbur olsun ölməyə,
Qütbətdən üstünə ərin gəlməyə,
Bu da sənə qoy az olsun, ağ gəlin.

Yaz olanda isitmələr tutasan,
Tərledikcə həb üstən həb udasan,
Dərd çəkərək qırx il xəstə yatasan,
Bu da sənə qoy az olsun, ağ gəlin.

Başının üstündə bayquşlar ötə,
Qapının önündə qanqallar bitə,
Ocağın qarala, kösövün itə,
Bu da sənə qoy az olsun, ağ gəlin.

NƏ DƏRDİN VAR

Hər səhər qarşıma çıxıb baxırsan,
Bilməyirəm nə dərdin var, yar sənini?
Dərdli sinəm eşq oduna yaxarsan,
Bilməyirəm, nə dərdin var, yar, sənini?

Bahar gəlməyincə güllər açılmaz,
Yavrusuz yaylaya gəlib köçülməz,
Yuxudanmı durdun, gözün açılmaz,
Bilməyirəm nə dərdin var, yar, sənini?

Yaz gəlincə quru otlar sulanır,
Cəhil olanların könlü bulanır,
İldə iki kərə bayram dolanır,
Bilməyirəm nə dərdin var, yar, sənini?

Qaracaoğlan der ki, olduğu yerdə,
Sinəmə dərdlərin olduğu yerdə,
Gün doğub şövqünü saldığı yerdə,
Bilməyirəm nə dərdin var, yar, sənini?

BİRDİR

Bir ah çəksəm, dağı-daşı əridər,
Gözüm yaşı dəyirmanı yeridər,
Bu həsrət canımı daha çürüdər,
Mənə vətən də bir, qütbət də birdir.

¹ Götürüldüyü mənbədə tapşırması – son bəndi yoxdur. Lakin Qaracaoğlana məxsusluğu qeyd olunub.

Bir çıxaydım zirvələrin qaşına,
Üz tutaydım torpağına, daşına,
Məni qınayanın gəlsin başına,
Mənə vətən də bir, qürbət də birdir.

Daramış zülfünü ucu daldadır.
Daim hicran dərdi məni aldadır.
Vətəndə sevdiyim gözü yoldadır,
Mənə vətən də bir, qürbət də birdir.

YOLUM BAĞLAMA

Qadir Mövlam, səndən bir diləyim var,
Müxənnəs quluna möhtac eyləmə.
Cənnəti-əlayı nəsib et mənə,
Sirat körpüsündə yolum bağlama.

Qapımıza qara dəvə çökünce,
Fırtınası o aləmi yaxınca,
Cəhənnəmə qul çəkilib çıxınca
Qadir Mövlam, məni qultək saxlama.

Qadir Mövlam, atəş açma özümə,
Dünya malı görünməyir gözümə,
Qadir Mövlam, sən bax mənim üzümə,
Cəhənnəmin atəşiylə dağlama.

Qaracaoğlan, xata çıxmaz dilimdən,
Qocaldım da, xeyir gəlməz əlimdən,
Qadir Mövlam keçməz əsla qulundan,
Dəli könül, ah çəkibən ağlama.

ƏYRİ DAĞI

Əyri dağının başında,
Ovçular gəzər qaşında.
Yar igid on beş yaşında...
Sənə gəldim, Əyri dağı.

Əyri dağın başı daşlı,
Güneyləri huma quşlu,
Yar itirib hilal qaşlı,
Sənə gəldim, Əyri dağı.

Əyri dağının başları,
Ötüşür huma quşları,
Leylanın hilal qaşları,
Sənə gəldim, Əyri dağı.

Əyri dağının düzləri,
Hay salıb ötər qazları,
Çəməndə gəzər qızları,
Sənə gəldim, Əyri dağı.

Əyri dağının ətəyi,
Dörd yanı aslan yatağı,
Sənsən igidlər oylağı,
Sənə gəldim, Əyri dağı.

Qaracaoğlan dönə-dönə,
Gəzər dağlar yana-yana,
Yar itirdim – gözəl sona?
Sənə gəldim, Əyri dağı.

QALIRMI?

Yer üzünün damarları durulur,
Göy üzünün ulduzları dərilir,
Səmanın ərşinə dirək vurulur,
Dur baxalım, canım, göylər qalır mı?

Ayla Günün doğduğunu bilirlər,
Bir qaranlıq yerdə sual verirlər,
Oh, ağızsız, dilsiz yatan ölülər,
Dur baxalım, canım, sağlar qalır mı?

Gün axşam olunca qalxar, dolanar,
Tövbə qapıları o vaxt bağlanar,
Həllac Mənsur payın alıb, yollanar,
Dur baxalım, canım, dağlar qalır mı?

Cənnət-cəhənnəm yoxdur deyənlər,
El haqqını alar haqsız yeyənlər,
Al-əlvan dünyada hökm eyləyənlər,
Dur baxalım, canım, canlar qalır mı?

DEYİLMİ

Mənə qara deyən dilbər,
Gözlərin qara deyilmi?
Üzünü sevdiren dilbər,
Qaşların qara deyilmi?

Gözəl, mən səni istərəm,
Bulsam, qoynumda bəslərəm,
Həsretlə yolun gözlərəm,
Saçların qara deyilmi?

Boyun uzun, belin incə,
Yanaqların olmuş qönçə,
Aç qolunla quca-quca
Kəmərin qara deyilmi?

Utanıram, axır tərım,
Gözəllikdə yox bənzərin,
Ay sevgilim, məqbul yerin,
Saçların qara deyilmi?

Ellər də qonub köçərlər,
Lalə, sümbül biçərlər,
Ağalar qəhvə içərlər,
İçərlər, qara deyilmi?

Bağçasında sular axar,
Gözəlləri gözə baxar,
Saçına cıqqalar taxar,
Ucları qara deyilmi?

Qaracaoğlan der: inşallah,
Görənlər söylər maşallah,
Qara örtük beytullah –
Küncləri qara deyilmi?

MƏNİ

Haqqın qəndilində gizli sirr idim,
Anamın elinə endirdin məni.
Ağ mürekkəb idim, qızıl qan etdin,
Cürbəcür rənglərə yandırdın məni.

Anamın qarnında mən nələr gördüm,
Yeddi derya keçdim, ummana daldım,
Doqquz aylıq yoldan səfərə gəldim,
Bir qapısız xana endirdin məni.

Mən də duyduam, axır dünyaya gəldim,
Təmizlənilib beləklərə bələndim,
Bir yaşında beşiklərdə əyləndim,
Anamın südünə qandırdın məni.

Beş yaşında ağıl gəldi başıma,
On yaşında gedər oldum işimə,
Bir zaman yetəndə on beş yaşına
Bir quru sevdaya saldırdın məni.

On beş yaşdan iyirmiye yol oldu,
Otuzunda dörd bir yanıam göt oldu,
Qırxa çatdım xeyir-şərim belloldu,
Xeyirimi, şərimi bildirin mənə.

Əllidə ömrümün yarısı keçdi,
Altmışımda yolum yoxuşa düşdü,
Yetmişimdə bir az təbdilim çaşdı,
Mərtəbə-mərtəbə endirdin məni.

Səksənimdə vəsiyyətim yazıldı,
Doxsanımda qan damarım üzüldü,
Yüz yaşında əzalarım pozuldu,
Bir sabi-məsuma döndərdin məni.

Qaracaoğlan der ki, yaxdın, yandırdın,
Əcəl şərbətini verdin, qandırdın,
Əmr cəylədin, Əzraili göndərdin,
Bir də yox dünyada dındırdın məni.

İSTƏRƏM

Ömrüm uzun cəylə, ey Bari-xuda,
Daim sənə şükür etmək istərəm.
Çalışıb qazanıb dadlı təamlar,
Dişlərim var ikən yemək istərəm.

Açıldımı ağzın, söylə xətalər?
Sənə möhtac olsun şahlar, gədalar,
Al-yaşıl xırqələr, dürlü əbalar –
Böyləcə münasib geymək istərəm.

Bir köhlən at bəxş et, istəməm eşək,
Üstü qaplan postu¹, tək olsun öşək,
Quş tükündən yastıq, yumuşaq döşək,
Gecələr içində yatmaq istərəm.

Bir gözəl istərəm ahu baxışlı,
Gərdəni bir qarış, kəməri naxışlı,
İncə dişli olsun, həm qara qaşlı,
Boynuna sarılıb yatmaq istərəm.

¹ Pələng dərisi

Hər cür xörək gələ, dolma xoş ola,
Ballı böyrək bişə, içi boş ola.
Yanında ədviyyə, lap meyxos ola,
Yedikcə yenə də dadmaq istərəm.

İçli küftə gerek yola varana,
Bibər dolması da benzər harına,
Paxlavayla böyrək dərman qarına,
Yedikcə əllərim atmaq istərəm.

Qocaldım, ixtiyar oldum, qardaşlar,
Halıma rəhm edin, baxın, yoldaşlar,
Töküldü, ağzımda qalmadı dişlər,
İndi bir yağlıca quymaq istərəm.

Nə yesəm, nə içsəm, yalandır, yalan,
Axır ömrümüzü elərlər talan,
Sözümü dinləyib nəsihət alan,
Dərdim anlayanı duymaq istərəm.

Əzrayıl xəncərin soxduğu zaman,
Bu pərişan halım olacaq yaman.
Bülbülün qəfəsdən uçuğu zaman
Cəsədimi qəbrə qoymaq istərəm.

Qaracaoğlu der ki, belə qalaydım,
Zahir, batin muradımı alaydım,
O gün daha sənə qonaq olaydım,
Haqqın didarını görmək istərəm.

YALAN DÜNYA

Yeri, yeri, yalan dünya,
Sənə gələn gedər bir gün.
İnsan bir əkin misalı,
Əkin-biçin bitər bir gün.

Ağalar içərsə xoşdur,
Hər neyləsen sonu boşdur,
Can qəfəsdə duran quşdur,
Uçub gedər, itər bir gün...

Aşıqlar der, nə qalacaq,
Bu dünya məmur olacaq,
Hələbi Osmanlı alacaq,
Dağı-daşı tutar bir gün.

Yerimi serin bucağa,
Suyumu qoyun ocağa,
Başımı alıb qucağa
Anam nalə edər bir gün.

Yer üstündə yaşıl yarpaq,
Yer altında kəfən yırtmaq,
Yastığımız qara torpaq –
Üstümüzü örtər bir gün.

Mindirərlər sənsiz ata,
Endirərlər tuta-tuta,
Bu yol gedər axırata,
Köçün bu cür gedər bir gün.

Qaracaoğlu, döy başına,
Çox işlər çıxdı qarşına,
Məzarımın baş daşına
Bayquş qonub ötər bir gün.

BİR GÜN

Sultan Süleymana qalmayan dünya,
Bu dağlar yerindən ayrılır bir gün.
Neçə min illərdi çürüyən canlar
Haqqın əmri ilə dirilər bir gün.

Nə gözəl yapıldı cənnət yapısı,
Çox aradı, görünmədi qapısı,
Mənim qorxacağım sirat körpüsü
Yolumun üstündə qurular bir gün.

Qarşıdakı dağlar qarlı dağ olsa,
Hər tərəfi göy sünbüllü bağ olsa,
Ağa olsa, paşa olsa, bəy olsa,
Yaxasız köynəyə sarılar bir gün.

Dünyada adamdan alasan dərsi,
Biləsən halalı, doğrunu, tərsi,
Yemə el malını, kimsə yedirsə,
İynədən sapacan sorular bir gün.

Göydə ulduzların onu tərəzi,
Ülkər ilə aşar gedər bir azı,
Bir zaman məhşərdə sorarlar bizi,
Haqq mizan-tərəzi qurular bir gün.

Qaracaoğlan der ki, qonub köçərsən,
Əcəl şərbətini axır içərsən,
Sirat körpüsünü bir gün keçərsən,
Əməlin əlinə verilər bir gün.

BƏNZƏR

On birində bir yar sevdim,
O yar qönçə gülə bənzər.
On ikidə şəkər, şərbət
Ömür şirin bala bənzər.

On üçündə gözüün süzər,
Zülfünü boynuna düzər,
Qarğı, qamış kimi üzər,
Boyu səvi-dala bənzər.

On dördə olar dərbədən,
Dostun ilqarını güdər,
Hara çəksən ora gedər,
Başı bağlı qula bənzər.

On altıda qurd biləkli,
Ürəyi haqqa diləkli,
Elə bil yaşıl örpəkli,
Payız əsən yələ bənzər.

On yeddide dəli-dolu,
Heç bilməz getdiyi yolu,
Gül bağçanın qönçə gülü –
Qız durnada telə bənzər.

On səkkizdə köçər köçü,
Qız oğlanda bular suçu.
Gəlinin əbrişim saç
İki qoşa yola bənzər.

On doqquzda olur xəstə,
Züfləri dəstəbədəstə,
Bir kimsə durarmaz qəsdə,
Qız pətəkdə bala bənzər.

Naçar, Qaracaoğlan, naçar,
Eşqin kitabını açar,
İyirmidə vaxtı keçər,
Keçməz ağça pula bənzər.

NƏDƏN BİLƏYİM

Yazın gəldiyini nədən biləydim,
Bülbül tikandadır, güllər daldadır.
Əyyubun tənində iki qurd qalmış,
Bir sarı əbrişin, biri baldadır.

Əli din uğrunda sancığın açdı,
Nə ki igid vardı, ayırdı seçdi,
Dünyadan yetmiş min peyğəmbər keçdi,
Məhəmməd yurdunda, Mehdi yoldadır.

Seyid Qazi yolun tikdilər nişan,
Dəli könlüm oldu indi pərişan,
Tanrı kəlamıyla söhbət söyləşən
İdris cənnətdədir, Musa Turdadır.

Qaracaoğlan der ki, amandan aman,
Bürüdü dağları bir bölük duman,
Canım sağdır demək, dünyada yalan
Bədən cənazədi, salım öldədir.

GƏRƏKDİR

Bu dünyaya gələn insan övladı,
Allah, Allah deyib ölə gərəkdir.
Çıxardılar cənazəmi yumağa
İmam namazımı qıla gərəkdir.

Ətirləyib qoyun məni sinimə,
Göydəki mələklər gəlməz ünümə,
Ruhum çıxıb, geri dönməz tənimə,
Hər kəs ölüm günün bilə gərəkdir.

Qısnadılar qıl körpünü keçməyə,
Qeyri yolum yoxdur dönüm qaçmağa,
Uçmalı olanlar getdi uçmağa¹.
Günahkarlar dönə külə gərəkdir.

Qaracaoğlan der ki, gidi ustalar,
Dua qılın, geri dönsün xəstələr,
Günahlarım burda məni üstələr,
Haqq yanında yada gələ gərəkdir?

GƏLMƏMİŞDİR

Əvvəl Allah, axır Allah,
Ondan ulu gəlməmişdir,
Haqq Məhəmməddən sevimli,
Haqqın qulu gəlməmişdir.

Şahi-Mərdan idi adı,
Comərd süfrəsin kimi güdü?!
Əliyə aslanım dedi,
Qeyri Əli gəlməmişdir.

Pir olmayan eşqə gəlməz,
Soy olmayan qurban olmaz,
Əcəl gəlsə, dərman olmaz.
Haqdan belə gəlməmişdir.

Od düşdüyü yeri ütər,
Zimistanda gülmü bitər?
Bu bağda çox quşlar ötər,
Bülbül dilə gəlməmişdir.

Qaracaoğlan, haqqa yalvar,
Qənimətdi hər nəyin var,
O dünyaya gedən qalar,
Kimsə hələ gəlməmişdir.

SULTAN MURAD GƏLİR

Sənə derəm, sənə, ey əcəm şahı,
Üstünə məğribdən əsgərdir gəlir.
Taxtını yıxıb da mülkün almağa
Sultan Murad qalxıb özüdür gəlir.

Otuz mindir hamı meydan deyənlər,
Səksən min də sarı postal¹ geyənlər,

¹ Uçmaq – cənnət

¹ Postal – dəridən, göndən düzəldilmiş xüsusi ayaqqabı

Doxsan min də öz başından keçənlər,
Sultan Murad qalxıb özüdür gəlir.

Sultan Murad uluların ulusu,
Hacı Bəktəş vəlilərin vəlisi,
Altmış min də Urum eli dəlisi,
Sultan Murad qalxıb özüdür gəlir.

Gənc Alı Paşa da bir ünlü vəzir,
Yetmiş min mizraqlı yanında hazır,
Haqdan imdad oldu, yetişdi Xızır,
Sultan Murad qalxıb özüdür gəlir.

Qaracaoğlu der ki, cəngdən doyulmaz,
Can dadlıdır, dadlı cana qıyılmaz,
Ordusu ulduzdan çoxdur, sayılmaz,
Sultan Murad qalxıb özüdür gəlir.

KİMİDİR

İnsan oğlu yer üzünə gəlincə
Barsız bağda meyvə bitmiş kimidir.
Kamil olub öz sirrini bilincə
Vara, cavahirə yetmiş kimidir.

Talana da, dəli könül talana,
Gedə-gedə yer üzünü dolana,
Sevdiyi gözəli yaxın olana
Hər gün elə bayram etmiş kimidir.

Bir igid yaslanıb dizinə vursa,
Yar verən yaylığı gözüne vursa,
Əgər sevgilisi nəğmə oxursa,
Göy üzündə durna ötmüş kimidir.

Uca dağ başında yayılan ceyran,
Ovçular gəlirlər, kənarda dolan,

Kim etsə sirrini hamıya bəyan,
Dərin bataqlığa batmış kimidir.

Qolda gözdirərlər şahini, bazı,
Sərraftək seçərlər gəlini, qızı,
İgidin ilqarı, gözəlin sözü
Təzə yağı bala qatmış kimidir.

Qaracaoğlu der ki, bizi buyuran,
İki canı bir-birindən ayıran,
Namərd süfrəsində qarnın doyuran
İki əllə zəhər yemiş kimidir.

OLUR

Sevda-sevda deyir gəlib gedənlər,
Görməyəne bir əcayib hal olur.
Qız böyüyüb yetərsə on yaşına,
Açılmamış bir tumurcuq gül olur.

On birində füzünə nur saçılır,
On ikidə onun qəhri çəkilir,
On üçündə ağ gül kimi açılır,
On dördündə şəkər nədi, bal olur.

On beşində sevda düşər başına,
On altıda yadlar girər düşünə,
On yeddidə gəzər başdı-başına,
Sallandıqca zülfləri tel olur.

On səkkizdə qayət yüksəkdən uçar,
On doqquzda gözlərindən qan saçar,
İyirmidə sevenlərdən vaz keçər,
Bir də gördün bir namərdə qul olur.

Qaracaoğlu der ki, qaşları qara,
Ürəyimə vurdun xəncərsiz yara,
Get-gəllər ömrümü tökdü yollara –
Ya məhəbbət, ya da qeyli-qal olur.

UCA DAĞLAR...

Uca dağlar, mənim bir suahm var,
Hanı size köçüb gələn elimiz?
Ərəb ata minib meydan alanlar,
Hanı bizim dəliqanlı dəlimiz?

Ötər pis gün, qara örpək bağlama,
Xəncər alıb dərdli sinəm dağlama,
Gedər oldum, qara gözlüm, ağlama,
Haqq əmr idi, ayrı düşdü yolumuz.

Zalım fələk, qıyma, qəlbim nazikdir,
Ayrılıq əlindən bağrım əzikdir,
Çəkilməş bülbüllər, bağlar yazıqdır,
Ayrılıq dəmində soldu gülümüz.

Üç kişidir çalıb türkü deyənlər,
Al üstündən yaşıl donu geyənlər,
O qara çadrada keçirir günlər,
Sazımızda köklənməmiş telimiz.

Qaracaoğlan, yazaydım kaş bir sətir,
Qadir Mövlam, dadımıza sən yetir.
Qismət harda isə, orda yol bitir –
Kimse bilməz harda qalır ölümüz.

OLUR

Gəl sənə söyləyim, ay Osman Paşa,
Düşmənlərə qarşı duran mərd olur.
Şahin qocalsa da, verməz ovunu,
Ta əzəldən qurd nəsili qurd olur.

Ərəb ata minən o mavi donlu,
Sərdarlar sərdarı, həm adlı-sanlı,

Şah Bəyazıt kimi qamətli, qanlı
Bu da bir gün ona yaman dərd olur.

Bir çıxaydı sarayına, köşkünə,
Can dayanmaz ənbərinə, müşkünə,
Kaş mineydim qır atının üstünə,
Göstəreydim dava necə sert olur.

Qaracaoğlan der ki, görünən dağlar,
Qoç igid qovğasın görənlər ağlar,
Ölməyimə qəm etmirəm, ağalar,
İman ilə şəhid gedən mərd olur.

OLMAZ

Qəm yemə, qəm yemə, divanə könlüm,
Həmişə bu dünya başa dar olmaz.
Yıxılıb düşənə gülünə heç zaman,
Alçaq təpələrdə boran, qar olmaz.

Ovlaqda bağlıdır igidin atı,
Haraya varsa da, söylənər zətı,
Gümüş yəbərli dir, dəmirdən qatı,
Əslə dəmirdəndir, zətı xar olmaz.

İgid olan ər oğultək atlanır,
Dağlar aşar, hər cəfaya qatlanar,
İgid kölgəsində igid saxlanar,
Namərdlərdə kölgə olmaz, ar olmaz.

Qaracaoğlan məlul, məhzun oturur,
Ağlamaqdan göz nurunu itirir,
Hər kəs atəşini burdan götürür,
O dünyada atəş olmaz, nar olmaz.

Gedib seyran etdim Firəngistanı,
Elləri var, bizim elə bənzəməz.
Dürlü-dürlü qönçələri açılmış,
Gülləri var, bizim gülə bənzəməz.

Göllərində ququları üzərlər,
Meşəsində sığınları gəzərlər,
Çığırışıb mahnı deyər, gəzərlər,
Dilləri var, bizim dilə bənzəməz.

Seyr edibən gəzir Qara dənizi,
Qanları yox, sarı-sarı bənizi,
Donuz eti yemək adətdir düzü,
Dinləri var, bizim dinə bənzəməz.

Ağılları yoxdur, küfrə uyarlar,
İmamları yoxdur, cana qıyarlar,
Başlarına qara şapka qoyarlar,
Bəyləri var, bizim bəyə bənzəməz.

Qaracaoğlan eydir, dostu darılmaz,
Xəstə oldum, bir yol halım sorulmaz,
Vətən deyib bu yerlərdə qalınmaz,
Evləri var, bizim evə bənzəməz.

QALX GEDƏLİM YAYLAYA

Yaz gəlir, yol düşür dağa, vətənə,
Qoy eşq olsun vətəninə gedənə,
Baxın bağcadakı körpə fidana,
Allı sonam, qalx gedəlim yaylaya.

Yaz gəlir, meşədə ceyran var olur,
Ov edənlə alıcı quş yar olur.
Sən getməsən, mənə dünya dar olur,
Allı sonam, qalx gedəlim yaylaya.

Yola baxa-baxa gözüm süzüldü,
Altun test içində canım üzüldü,
Karvan vardı Sarı Şeyxə düzüldü,
Allı sonam, qalx gedəlim yaylaya.

Yarın qalasından tanınır elim,
İçində oturub inamı bəllim,
Çalması başında körpəcə gülüm,
Allı sonam, qalx gedəlim yaylaya.

Yanarmola Yanıq Xanın fənarı,
Ovçuları dolaşırlar Günləri,
Səninləyəm, ay elimin çınarı,
Allı sonam, qalx gedəlim yaylaya.¹

¹ Son bəndi yoxdur.

YOL KƏNARINDA

Elə bir gözələ meylimi saldım,
Ovlaya bilmədim kol kənarında.
Siyah əbrulərin tel-tel eyləmiş,
Altun kəmər oynar bel kənarında.

Gəl, gözəlim, sən də sallanıb gəzmə,
Görən igidlərin bağrını əzmə,
Qaymaq dodaqları incidib üzmə,
İnci dişlər oynar dil kənarında.

Al örpəyə bürüyübdür başını,
Hilal sandım kirpiyini, qaşını,
Boylanıb arayar yar-yoldaşını,
Gəzər ördək kimi göl kənarında.

O gözəl alınını bağlamış necə,
Gözəl sevdim, getdi əməyim heçə,
Bəlkə, gözəllərin karvanı keçə,
Öluncə gözlərəm yol kənarında.

Qaracaoğlan der ki, nə gedir məndən,
Can çıxmamış ruhum çıxmaz bədənədən,
Saysalar dərdimi, dönməyəm səndən,
Gözlərəm yolunu yol kənarında.

MƏNDƏN ZİYADA

Nə qaçırsan məndən, gözəllər şahı,
Varmı səni sevən məndən ziyada?!
Durmaz, axar zalım o didəm yaşı,
Aşiq ağlatması qandan ziyada.

Hər səhər önümdə nə fırlanırsan?
Cavahir kimisən, tumarlanırsan,

Baxdıqca gözümə xumarlanırsan,
Yanağın şöləsi gündən ziyada.

Sədəfdən, gümüşdən ağdır yanağın,
Lalədən rəng alıb qaymaq dodağın,
Yenə şölə verir büllur buxağın
Yanaqdan ziyada, təndən ziyada.

TƏZƏ GƏLINƏ

Endim, getdim yaylasına, elinə,
Heyran oldum mən bir təzə gəlinə.
Qadir Mövlam, necə öymüş, yaratmış,
Gümüş kəmər çox yaraşır belinə.

Telli durna kimi köksü bəzəkdir,
Gözlər qara, zərif, bəyaz bilekdir,
Yaylaqda, çəməndə gəzən mələkdir,
Bəlenibdir çəməni, çiçək gülünə.

Qaracaoğlan der ki, könül əylərəm,
Mənim olsa, belə dilbər neylərəm?
Qürbət eldə yana-yana söylərəm,
Kaş deyəydi bir yol əlim əlinə.

BİLSƏM GƏLƏCƏKSƏN YOLA

Anasıynan gələn maya,
Camalın bənzətdim aya,
Ağ topuğa düşüb saya,
Zülf bürüyüb qıclarını.

Hər vadide güllər bitməz,
Bitsə belə budaq atmaz.

Gündüz xəyalımdan getmez,
Gecə gördüm düşlərini.

Evlərinin önü quyu,
Quyudan alarlar suyu,
Xırdacasan, tezəcə böyü,
Hesablaram yaşlarını.

Belə, Qaracaoğlan, belə,
Bülbül qonar güldən-gülə,
Bilsəm gələcəksən yola,
Təmizlərəm daşlarını.

ÜSTÜNƏ

Səhərdən uğradım mən bir gözələ,
Çəkib örpəyini telin üstünə.
Darayıb zülfünü tökmüş bir yana,
Sallayıbdır incə belin üstünə.

Xoş durur, xoş durur ədə naz kimi,
Arxasında saç tel-tel saz kimi,
Bir bağça içində top nərgiz kimi,
Qaralarını geymiş alın üstünə?

Alma-alma yanaqları al kimi,
Uca boyu, sərvə qəddi dal kimi,
Səhərdə açılan qönçə gül kimi
Elə bil qan dammış qarın üstünə.

Gəzə-gəzə gəlib yoluna vardım,
Verdiyi çevrəni qoluma sardım,
Uğrunda ölümü gözüme aldım,
Divanına durdum yolun üstünə.

GÖRMƏYƏSİYƏM

Yol verin, yol verin, dağlar, köçürəm,
Bir də bu yerlərə gəlməyəsiyəm.
Bağrıma xəncəri sapan elləri
Bir də dönüb daha görməyəsiyəm.

El köçünü çəkdi, mən çəkəmmədim,
Yar əlindən bədə mən içəmmədim,
Yarın cəfasını mən çəkəmmədim,
Onunçün səfalar sürməyəsiyəm.

Bu qəlbim təmizdir, demədim yalan,
Qərrib candan başqa nəyim var qalan?
Bir ovuc torpaqdır gözüme dolan,
Arzumun evinə girməyəsiyəm.

Gəzdim dolaşdım da qərbət elləri,
Saçıma doladım mən ağ telləri,
Dostun bağçasında açan gülləri
Bir gün qismət olub dərməyəsiyəm.

Qaracaoğlan der ki, sən də mən kimi,
İkimiz də bir təpədə gün kimi,
Yar əlinə xına yaxmış qan kimi,
Boyasın yarımə sürməyəsiyəm.

İNDİ

Turunc məmələrin seyrən edəyim,
Kərəm eylə, ağ köksünü aç indi.
Görüb ağ sinəni bayram edəyim,
Siyah zülfün mah üzünə saç indi.

Piyadadır, mənim yarım piyada,
Özü yoxsa, amma ağı ziyada,
Xınalı əllərlə verməzmi bədə?
Yar doldurub dəyər mənə: "İç indi".

Eşqin şərabını içib qandığım,
Divanətek eşq oduna yandığım,
Yeter ləbin əmdikcə bal sandığım,
Daha bəsdir, bir kərə də quc indi.

Qaracaoğlu der ki, mən də daşmışam,
Eşq bədəsin içib həddən aşmışam,
Unutmuşam, adət-yolu çəşmişam,
Yar oyansa, deyər: "Daha qaç indi".

XƏBƏRMI VAR?

Yaylalar, şirin yaylalar,
Sizdədir yanıq sevdalar,
Soruşdum, qərrib durnalar,
Yurd elindən xəbərimi var?

Qayalar görüb yaslandım,
Sanma ki, səndən usandım,
Gah qurudum, gah islandım,
Eşq elində kədərmi var?

Əsən¹ dağ, dörd yanın sünbül,
Yamacında ötər bülbül,
Yar saçları olub tel-tel,
Dağ yelində əsərmi var?

Arzumanın yar elində,
Yaylaların ağ gülündə,
Gəzdim yar adı dilimdə,
Bundan ağır səfərmi var?

Uca dağlar könlüm alan,
Əzəl Mövlam sizi quran,
Mənə derlər Qaracaoğlu!
Sözümdə bir kəsərmi var?

QALIRMI?

Bu yalan dünyaya gələnlər gedər,
İgid, qəhrəmanlı çağlar qalırmi?
Ölənler ölüb də borcunu ödər,
Hələ dur baxalım, sağlar qalırmi?

Anacımdan¹ gələn əli gümüşlü,
Qarğısının ucu cavahir daşlı,
Altı ərəb atlı, yanı qılıncı,
Hələ dur baxalım, ağlar² qalırmi?

Alimləri şirin sözlü olurlar,
Haqqın divanında nazlı olurlar,
Vəzirlikdən dönüb fəzli olurlar,
Hələ dur baxalım, tuğlar qalırmi?

Qaracaoğlu, de kim öldü, dirildi?
Mustafa üstünə bina quruldu,
Dağlardan göylərə dirək vuruldu,
Hələ dur baxalım, dağlar qalırmi?

QARŞI

Sallana-sallana gəlir sevdiyim,
Yenə də rast gəldi yol-yola qarşı.
Dili inci tökər, ləbləri şəkər,
Dadlı danışalım dil-dilə qarşı.

Bülbülüm, kekliyim ötər qəfəsdən,
Tutimi, qumrumu aldım dəstədən,
Üzükler tökdürmüş qaşı almazdan,
Xınalı barmaqlar əl-ələ qarşı.

¹ Yer adı

¹ Dağ adı

² Ağalar

Ağ ɛllərə, de, xınalar yaxdırmış,
Qulağına almaz tana taxdırmış,
Cavahirdən sanki halqa tökdürmüş,
Mərcanlı biləklər qol-qola qarşı.

Qaracaoğlu der ki, qanıdır Tanrım,
Yardan ayrılarmı bu səfil könlüm?
Sinəsi bəmbəyaz uca gərdənlim,
Tökülmüş züfləri tel-tələ qarşı.

GƏLDİ

Qürbət diyarının möhnəti sonsuz,
Mənim o yarımı görəsım gəldi.
Sabahın seyrində səcdə edərkən
Yırganan telləri görəsım gəldi.

Sənin eşqin – məni Məcnun eyləyən,
Xəncər alıb bu sinəmi teyləyən,
Əda ilə, cəlvə ilə söyləyən
Tuti dillərini görəsım gəldi.

Qəmzəsi qəm bilməz qara saçlının,
İncidən, sədəfdən bəyaz dişlinin,
Top-top əyricəli hilal qaşlının
Gəzdigi elləri görəsım gəldi.

Qaracaoğlu, çəməninəndən ötdüyüm,
Gah küsdürüb, gah hayına yetdiyim,
At çapıb bir zaman seyrən etdiyim,
O sakit çölləri görəsım gəldi.

GÖZLƏRİ SÜRMƏ

Biz də düşdük bir gözəlin ardına,
Gözəl köçmüş, biz qonağın yurduna.
Yıxılası qarlı dağın ardına
Köçər gedər bir gözləri sürməli.

Havaya bax, dəli könlüm, havaya,
Ay doğmadan şövqü düşməz obaya,
Düzülmüşdü türk qızları sıraya,
Köçər gedər bir gözləri sürməli.

Dəniz kənarında yerlər xurmalı,
Qılavuz göndərdim telli durnalı,
Ağ köksün üstündə sədəf düyməli
Çözər gedər bir gözləri sürməli.

Qaracaoğlu der ki, ləbin bal kimi,
Boynunu uzatmış sərvə, dal kimi,
Qarışmış reyhana qönçə gül kimi,
Qoxar gedər bir gözləri sürməli.

İNDƏN BELƏ

Uca dağda bulaq olsan,
Axaraq ümməna dolsan,
Su verməsən, susuz ölsəm,
İçməm, yarım, indən belə.

Uca dağın qarı olsan,
Gül bağçanın bari olsan,
Cənnətdəki huri olsan,
Almam, yarım, indən belə.

Quş tükündən döşək olsan,
Yorğan kimi yerdə qalsan,
Ayaq üstə donub ölsəm,
Yatmam, yarım, indən belə.

Qaracaoğlu, diri olsan,
Çiçək, çəməni yeri olsan,
Övliyanın piri olsan,
Qalmam, yarım, indən belə.

SULAR ÇAĞLAR İNDƏN BELƏ

Yenə gəldi bahar dəmi,
Şimşək çaxar indən belə.
Çəkilər yaz dumanlığı,
Sular çağlar indən belə.

Qatar-qatar oldu köçlər,
Donun geyindi ağaclar,
Kəsik-kəsik ötən quşlar
Dilmi saxlar indən belə?

Çəmən-çayır geyər donun,
Bülbüllər artırır ünün,
Qərblər anar vətənin,
Anar, ağlar indən belə.

Olma, Qaracaoğlu, xəstə,
Get dərдинə dərman istə,
Yol çatdırar dostu dosta,
Ülfət saxlar indən belə.

BİLİRSƏN

Gəl sənə söyləyim, ay Aşıq Vəli¹,
Bir namə göndərsəm, seçə bilərsən?
Mövlam səni qulum deyə yaratmış,
Boynuna fərz olan beşi bilərsən?

Aşıq Alı² deyər, sözüm söküldü,
Müslüm olan bir dərəyə töküldü,
Kəbəyi Şərifdə üç ev tikildi,
Dolusu hansıdır, boşu, bilərsən?

Aşıq Ömər³ der, deyirəm vallaha,
Dilim ilə zikr edərim Allaha,

^{1,2,3} Aşıq Vəli, Aşıq Alı, Aşıq Ömər Qaracaoğlanın müasirləridir.

Kəbəyi Şərifə – o Beytullaha
Ərş-ələdan enən daşı bilərsən?

Qaracaoğlu der ki, bu dünya yalan,
Gedənlər gəlməyir inansın qalan,
Həzrəti-əlaya car çəkib varan,
Ayaqsız yeriyən başı bilərsən.¹

ALARSAN

Nə gəlirsə mənim qərrib başıma,
Eldən deyil, gözəllərdən bilərəm.
Onlar girir gecələr də düşmə,
Qoxuların tər güllərdən alaram.

Dağdan-dağa yaylalarda gəzdiyim,
Qələm alıb dastanların yazdığım,
Qütbət eldə seyran edib azdığım,
Nə ararsam dilbərlərdə bularam.

Saralıb da, doğulmayır qəzəlim,
Könül deyir, diyar-diyar gözəlim,
Soyum türkmən, türkmən olsun gözəlim,
Ölür olsam, o ellərdə ölərəm.

Qaracaoğlu gəzər bulaq başında,
Arzum vardır dilbərimin qaşında,
Bunun üçün könül gəzər peşində
Sağ ol yarım, bəlkə dönüb gələrəm.

VARAYIM

Baxın dostlar, fələk mənə necylədi?
Bükdü belim, qəddim kaman eylədi,
Xəstə ikən dilim bunu söylədi:
– Yol ver, əcəl, vətənimə varayım.

¹ Bu misradakı fikir övliyalar haqqındakı rəvayətlərdəndir.

Duman çökdü, görəmmədim yolumu,
Kim soldurdu mənim qönçə gülümü?
Yaman olur bu qürbətın ölümü,
Yol ver, əcəl, vətənimə varayım.

Girəm, bülbül, girəm yarın bağına,
Baxaydım kaş yarın gül yanağına,
Yetmədim gözəlin gözəl çağına,
Yol ver, əcəl, vətənimə varayım.

Bu dünyada haqqa yarar yox işim,
Əcəl yastığına qoymuşam başım,
Hanı mənim əziz dostum, qardaşım?
Yol ver, əcəl, vətənimə varayım.

Quraş eli nə uzundur dərəsi,
Obada gənc quzum bizi görəsi,
Qaracaoğlan deyə murad verəsi,
Yol ver, əcəl, vətənimə varayım.

BİLMİRƏM

Burda bir gözələ könül bağladım,
Çıxıb qarşısına qala bilmirəm.
Mənimsən deməyə dilim dolaşır,
Hamıdan bir söhbət sala bilmirəm.

Gözəllər içində bəllidir şanın,
Əslin mələkdir, yaşıldır donun,
Xallıdır gərdəni, sinəsi onun,
Rəqəmlə hesaba ala bilmirəm.

Yaşıl çəmənlə bəzəndi dağlar,
Qırmızı gül ilə alışdı bağlar,
Üzüm gülər, amma qəlbim qan ağlar,
Düşdüm niyə qeyli-qala, bilmirəm.

Bəstədir qaməti, incədir beli,
Bağçada açılır o təzə gülü,
Ürəyimə yatan bu tuti dili
Layiqdir, neyləyim, bula bilmirəm.

Qaracaoğlan, dən düşübdür telimə,
Çuxa geyib qurşaq vurdum belimə,
Bir badə doldurdu, verdi əlimə,
İçdim, amma sərxoş ola bilmirəm.

QARA GÖZLÜM

Aşıq bilir aşıqların suçunu,
Cənnət sandım, qız, qoynunun içini,
Daramış zülfünü, tökmüş saçını,
Bürümüş üzünü tel, qara gözlüm.

Aşıq bilir aşıqların arasın,
Kömür sandım qaşlarının qarasın,
Sevdiyim, qapına qulmu ararsın?
Mən ollam qapında qul, qara gözlüm.

Mənəm yol üstündə boynunu əyən,
Sən vurdun sinəmə çal-çarpaz düyün.
Desələr ki, yarın xəstədir bu gün,
Xəstənin üstündə qal, qara gözlüm.

Qaracaoğlan, başda qara dumanmış,
Yardan ayrılalı xeyli zamanmış,
Köksün ağ, baxışın oxmuş, kamanmış,
Yanağın çevrəsi bal, qara gözlüm.

YARADAN

Qadir Mövlam, səndən bir diləyim var,
Mənim halım dostu bildir, yaradan.
Mənim əğyar ilə başqa davam var,
Aradan əngəli qaldır, yaradan.

Mən yarım istəyəm Bari-xudamdan,
Qanlı yaşlar axıdaram didəmdən,
Əsla bir diləyim yoxdur yarımдан,
O da mənim kimi quldur, yaradan.

Gəl indi hey, nazlı yarım, gəl indi,
Ciyərciyim eşq oduna dəlindi,
Ayrılıqdan yada dərman bulundu,
Ayrılığa dərman noldu, yaradan?

Qaracaoğlu der ki, yaxıb-yandırma,
İçib eşqin dolusundan qandırma,
Əmr cələyib Əzrayılı göndərmə,
Canım alan yarım oldu, yaradan.

SEVƏRSƏN

Anacımdan¹ gələn gözəl,
Dur, Məhəmmədi seversən.
Səni mənə küskün derlər,
Gül, Məhəmmədi seversən.

Boyu mələkdən yuxarı,
Bu qızıdır ömrün baharı,
Ağız, dodaq bal nubarı,
Ver, Məhəmmədi seversən.

Belində xama qurşağı,
Saçaq sallanmış aşağı,
İkimizə yun döşəyi
Sər, Məhəmmədi seversən.

Qaracaoğlu deyər pəsdən,
Ərməğanım gəlir dostdan,
Bir qol altdan, bir qol üstən
Sər, Məhəmmədi seversən.

QƏMƏR BULAĞINA¹

Bulaq, hanı seyranların?
Hara getdi ceyranların?
Bu fani dünya dönükdür,
Hanı səni quranların?

Oymaq-oymaq oba yeri,
Dağılmışdır dilbərleri,
Necə döndü baxtın geri,
Noldu uca eyvanların?

Səhər yeli əsib ötər,
Qərib quşlar köçüb gedər,
Məlul-məlul qumru ötər
Boşdur yaşıl meydanların.

Qaracaoğlu, bir aç gözün,
İzləri var gəlin, qızın,
Lap qisası budur sözün:
Biri sənsən heyranların.

KÖNLÜM ƏYLƏNSİN

Qadir Mövlam, səndən bir diləyim var,
Ver mənə bir cavan, könlüm əylənsin.
Ellərə vermisen, nədir günahım?
Ver mənə bir cavan, könlüm əylənsin.

Qarayanız olsun, xalsız olmasın,
Gözəl yanaqları alsız olmasın,
O bəyaz qolları qansız olmasın,
Ver mənə bir cavan, könlüm əylənsin.

¹ Yer adı

¹ Maraş elindəki Qəmərlə bulağı nəzərdə tutulur.

Qaracaoğlan eydir, edərəm niyaz,
Dilbərin sözləri aşığa min naz,
Almadan qırmızı, pəmbədən bəyaz,
Ver mənə bir cavan, könlüm əylənsin.

YAVRUNUN

Yenə əsdi məhəbbətin yelləri,
Baxdım ki, xoş gəlir halı yavrunun.
Axır sənə rast gəldimi yolları?
İşıqlıdır tamam eli yavrunun.

Ayın on dördünə bənzər camalı,
Mən yanı görməsəm, olaram dəli,
Ağ topuqda şölə verir xalxalı,
Ağqaladan aşar yolu yavrunun.

Ağqaladan uğradınmı çinara?
Qon¹, Qazan² bulaqda zülfünü dara,
İndi, kömür gözlüm, Qomur³ dağında
Düzülmüş çağları, teli yavrunun.

Bu gün keçdiyimiz Kəbənin suyu,
İncədir belləri, üsuldur boyu,
Bu gün qonalqamız Məryəmyaşıl beli,
Oğul balı⁴ verir dili yavrunun.

Sabahdan qalxar da Cinçini⁵ keçər,
Vurar dəli könlüm qaynayıb coşar,
Aldığı yükünü köksünə sıxar,
Köksündə yellənir gülü yavrunun.

¹ Əylən, bir az dayan

² Türkiyədə yer adıdır.

³ Türkiyədə yer adıdır.

⁴ Beçə balı

⁵ Türkiyədə yer adıdır.

Qaracaoğlan, burax qəm ilə yası,
Nə xoş olur bu dağların havası,
Yarın qonalqası Söyüd obası¹,
Oymaq-oymaq olmuş eli yavrunun.

BU ÇÖLÜN²

Çıxdım zirvəsinə, seyran əylədim,
Əcəb seyrangahı vardır bu çölün.
Daim al üstündən geyər cübbəni,
Samur kürklü bəyləri var bu çölün.

Qiblə səmtə bulağının axışı,
Bülbülə xoş gəlir gülün qoxuşu,
Misir xəznəsinə dəyər baxışı,
Qara gözlü ceyranı var bu çölün.

Bülbül fəğan eylər al qönçə gülə,
Gülün əngəli də yanında bilə,
Yaz gələndə qarışacaq el elə,
Əyri başlı gözəli var bu çölün.

Qaracaoğlan der ki, hər dəm öyünən,
Gözəl sevəmmədim mən öz soyumnan,
Övliyanın xırqəsini geyinən
Veysəl – Qaran bəkçisi var bu çölün.

VAR

Qalxdı dəli könül səfər eylədi,
Necə qıyım gedim, burda yavru var.
Önümüzdə yığılası bu dağlar,
Başımızda əskilməyən ağrı var.

¹ Türkiyədə yer adıdır.

² Şeir bütöv əldə olunmadığından yarımqıç bəndlər burada ixtisar edilmişdir.

Sabahdan dostumun bağına vardım,
Dostumun tumurcuq güllərin dərdim,
Qapı arxasında bir cüt əl gördüm.
Xınalıydı, həm üstündə sarğı var.

Bir məktub yolladım xallı huriyə,
El-ələm içində girdi araya,
Qolumdan yapışdı aldı saraya,
Dilim söylər, amma qəlbim qan ağlar.

O alçaq dağları əngin sanardım,
Böyüyü, kiçiyi zəngin sanardım,
Mən özümü eldən yanğın sanardım,
Demə, məndən bəter köksü dağlı var.

Uca dağ başında yanar bir işıq,
Aşiq olan aşiq gözlər bir eşik,
Buğdayı bənizlim, zülfü dolaşiq,
Bir bax, ağam, neçə yolu bağlı var¹.

BAYRAM EDƏRLƏR

Bir igid düşməsin elin dilinə,
Söyləyə-söyləyə dastan edərlər.
Neçə yavuz olsa igidin adı,
Onu qürbət ilə mehman edərlər.

Sevdiciyim, bunun ilə dörd oldu,
Sarammadım ürəyimə dərd oldu,
Öpəmmədim, yalnız adım sevdı oldu,
Billahi, sevmədim, böhtan edərlər.

Qaracaoğlan der ki, bütün ələmlə,
Qüdrətdən çəkilməmiş qaşlar qələmlə,
Vədəm yetib qürbət eldə öləndə
Duyar düşmənlərim, bayram edərlər.

YARIN YAYLASINDA

Yarın yaylasında bir gözəl gördüm,
Qaşları hilaldır, gözü ceyrandır.
Yanaqları aldır gülə bənzəyir,
Şirin dillərinə ələm heyrandır.

Çiçəklərdən almış üzüün rəngini,
Heyran oldum, bulammadım dəngini,
İncə belə salmış kəmərbəndini,
Bildim, gözəllərə bu bir sultandır.

Qaracaoğlan der ki, bunlar harası,
Altun Oluq, Pinarbaşı¹ arası,
İncə belde saçlarının sırası
Boyu sərvə, əndam ağla ziyandır.

NƏDİR

Hər sabah, hər sabah yandan ötərsən,
Adət nədir, ərkan nədir, yol nədir?
Xocam, sən də bir mətləbi bilirsən,
Ateş nədir, duman nədir, kül nədir?

İki qardaş bir köynəkdə dururduq,
Köynək durur birim-birim yorurduq,
Günahımız nədir hər dəm bilirdik,
Abdest nədir, namaz nədir, din nədir?

Cənnət qapısında üç çocuq bəklər,
İkisi yüyürər, biri iməklər.
Göy üzündə səf-səf olmuş mələklər,
Onların da şəriəti bil, nədir?

Əvvəli Adəmdir, sonradır Əli,
İncədir, kəskindir islamın yolu,

¹ Son bəndi yoxdur.

¹ Yer adları

On iki səlvi, üç yüz altmış altı dalı,
Budağında bitən iki gül nədir?

Qaracaoğlu der ki, bu bizə ardır,
Dəryanın üzündə bir balıq vardır,
Balığın qamında üç qutu vardır,
İkisin bilirik, birin bil, nədir?

İSTƏYİR

Gəl aşiq, bax, bu məxluqun işinə,
Əməl qazanmadan savab istəyir.
Ömürün halını bilməyən kişi
Arifin ağzından cavab istəyir.

Dörd qapının yollarını biləmməz,
Başı, canı haqq yoluna qoyammaz.
Oxuyub da əlifbeyi deyəmməz,
Xocaya varmadan kitab istəyir.

Fəhm etməz kəlamı, acıdır sözü,
Nə bilsin şəkəri, bal sanır duzu,
Qulluq məqamına çatmadan özü,
Cənabi-Mövladan xitab istəyir.

Səfil sofi kimi meydana çıxar,
Yanaşma yanına, nəfəsi qoxar,
Tülkü kimi bir dəliyə baş soxar,
Orda da camidə xəttab istəyir.

Qaracaoğlu der ki, çoxaldı adı,
Seyr etdim cahanı, qalmamış dadı,
Kimsə başa çəkdi yersizi, yadı,
Utanmadan donmuş kabab istəyir.

OLUR

Havalanma, dəli köntül, düşərsən,
Aşıqlarda hiylə olmaz, can olur.
Bu elləri sən də görsən, çaşarsan,
Gözəllərdə necə nazlar şən olur.

Gəzə-gəzə bu bağrımı bişirdim,
Dost bağına doğru şahin uçurdum,
Neçə fürsət düşdü, əldən qaçırdım,
Halım bu dillərdə bir dastan olur.

Köbəlidə bir dilbəre tuş oldum,
Ağlım çaşdı, qəmlərə yoldaş oldum,
Aman bəylər, baxın necə xoş oldum,
Mən aşiqəm, atəş olur, yan olur.

Qaracaoğlu der ki, burda qalaram,
Bir gözəlin həsrətindən ölərəm,
Harun baba izin versə, gələrəm,
İnsandır bu – dərviş olur, xan olur.

VURĞUNDUR

Baharın gəldiyi nədən bilinər,
Gül açar, pöhrələr bağda durğundur.
Əsən yel zülfünə dəyər, yellənər,
Bir gözələ mənim könlüm vurğundur.

Budur, qarşı dağlar, Qasıqlı dağlar,
Əlvən-əlvən geymiş bağçalar, bağlar,
Gözəli sevən də çoxalar, çağlar...
Bir gözələ mənim könlüm vurğundur.

Gözəlin yolları səhrahı, daşlı,
Baxamam gərdənə, gözlərim yaşlı,

Top-top birçəkləri, o hilal qaşlı,
Oyandırma nazlı yarı, yorğundur.

Mən bilirəm, sən hamıdan gözəlsən,
Ceyran kimi yad ovçunu sezərsən,
Neçün, dilbər, elə-belə gəzərsən?
Baş bir yana, züflərin pozğundur.

Qaracaoğlan geydirsələr donunu,
Dosta doğru döndərsələr yönünü,
Min yaşasam, hesab etməm ömrümü,
Yazsam da dəftərə, elə bir gündür.

AMAN, AY QIZ

Nə baxırsan daldalardan?
Dad əlindən, aman, ay qız.
Kırpıqların qanım içir,
Cəllad qaşın kaman, ay qız?

Hərdən qarşımda əsirsən,
Hərdən barışır, küsürsən,
Gah asırsan, gah kəsirsən,
Yoxmu səndə iman, ay qız.

İstərim, qadını alam,
Gərdəninə qolum salam,
Sənin ucundan abdalam,
Gəl cəlmə güman, ay qız.

Bircə qoymur qanlı fələk,
Biz də şad oluban gülek.
Əlbət, bir gün ollam gərək,
Olma mənən yaman, ay qız.

Qaracaoğlan çəkdi cəfa,
Yarla etdi əhdi-vəfa,
Bir vaxt sürdük sənən səfa,
Keçdi xeyli zaman, ay qız.

Qeyd: Bu bölməyə Azərbaycanda yayılmış və nəşr olunmuş şeirləri daxil edilmişdir.

BİRİ-BİRİNƏ

Ey ağalar, seyr edin, gül bağında
İki yar sarınmış biri-birinə.
Öpməli, qucmalı əcəb çağında
İki yar sarınmış biri-birinə.

Sam yeli onların üzünə əsmiş,
Əsibən onların yönünü kəsmiş,
Birisi qayət onlardan küsmüş,
İki yar sarınmış biri-birinə.

Aşiq odur məşuq hərfini qana,
Məşuqun ahından odlara yana,
Bir dua oxuna, onlar oyana,
İki yar sarınmış biri-birinə.

Çərxi-fələk göz bu dağa düşürmüş,
Sam yeli əsibən, budaq düşürmüş,
Ağ qolların bir-birindən aşırmış,
İki yar sarınmış biri-birinə.

Qəbul oldu Qaracaoğlanın duası,
Çün şadlığa düşdü onların yası,
Yüz il də sürələr dünya səfası,
İki yar sarınmış biri-birinə.

KEÇİLMƏZ

Bahar gəlib, ormanlarım oyanıb,
Sular daşıb, bu sulardan içilməz.
Aramızda qarlı dağlar dayanıb,
Nə vətəndən, nə də yardan keçilməz.

Cuxurova, ünüm çatmaz daşına,
Mən gedəli nələr gəldi başına?

Yazıq canım düşdü qürbət qaşma,
Ömür keçər, qəm-qubardan keçilməz.

Qaracaoğlan, düşdüm qara yellərə,
Yağmur yağdı, köçüm düşdü sellərə,
Qazandığım qismət oldu ellərə,
Kim deyir ki, dövlət-vardan keçilməz?

SƏN HANDA, MƏN HANDA?

Yeri, ey bivəfa dilbər,
Dəxi sən handa, mən handa?
İşi cövri-cəfa dilbər,
Dəxi sən handa, mən handa?

Bağcanız gəlib hasıla,
Qolun boynuma asıla,
Hərcayı, yolun kəsila,
Dəxi sən handa, mən handa?

Bağcanız gətirir barı,
Çox olur heyvası, narı,
Sən oldun özgələr yarı,
Dəxi sən handa, mən handa?

Qaracaoğlan deyir, yandım,
Kərəmullah olsun andım,
Əgər qibləm isən, döndüm,
Dəxi sən handa, mən handa?

DEMƏDİMMİ?

Ala gözlü, nazlı dilbər,
Baxtın keçər, demədimmi?
Qaşın cəllad, gözün yağı,
Qanım içər, demədimmi?

Bax bu qaşa, bax bu gözə,
Yandı bağrım, döndü közə,
Yaxasız köynəklər bizə
Fələk biçər, demədimmi?

Qaracaoğlu, göz mərd ilə,
İşim yoxdur namərd ilə.
Fələk bizi bu dərd ilə
Qoyub qaçar, demədimmi?

QIZLAR GƏLƏYİR

Şükür olsun ol xudaya,
Yenice yazlar gələyir.
Muştuluq sənə, söyüdlər,
Kölgənə qızlar gələyir.

Gəlir bir bölük göyçəklər,
Ağ üzdə qara birçəklər,
Bağçada əlvən çiçəklər
Dərməyə qızlar gələyir.

Gəlir bir bölük gözəllər,
Ağ üzə inci düzəllər.
Bağçada əlvən xəzəllər,
Döşənin, qızlar gələyir.

Gəlir, ax, yatmalı çağlar,
Gül, reyhan, qönçəli bağlar.
Qarşıda qanlı dağlar,
Yol verin, qızlar gələyir.

Qaracaoğlu dilək dilər,
Yaylıq alıb gözün silər,
Kafirdən qalma körpülər,
Bərk durun, qızlar gələyir.

OLARMI?

Mənə aşna olan dilbər,
Aşnanı atmaq olarmı?
Sındırıb şüşə könlümü,
Günaha batmaq olarmı?

Səni görüb düşdüm dərdə,
Eşq atəşi yanar sərdə.
Vəfalı dost olan yerdə
Əğyarı tutmaq olarmı?

Yar gerek gəzə yar ilə,
Əhdə düz vəfadar ilə.
Üzü dönmüş əğyar ilə
İxtilat qatmaq olarmı?

Görəndə yadlar oynunda,
Babalım qalar boynunda.
Zalım, seyrəqib qoynunda
Sarmaşıb yatmaq olarmı?

Olum gözünün qurbanı,
Unutma əhdi-peymanı,
Yazıq Qaracaoğlu
Xoryada satmaq olarmı?

KÖYNƏKCƏK

Səhər-səhər seyrə çıxıb
Baxçaya, bağa köynəkcək.
Nərgiz dərər, dəstə bağlar,
Sancar buxağa köynəkcək.

Mənə də ver güllərindən,
İncimədim dillərindən,

Məlhəm elə əllərindən
Sinəmdə dağa köynəkçək.

Qaracaoğlanam, xallara,
Məiləm qəddi-dallara,
Həsret çəkən cahallara,
Eylə qadağa, köynəkçək.

DEYİŞMƏ

Qaracaoğlan:

Bulaq üstə duran gözəl,
Nə durursan tellərinnən?
Susamışam, su istərim,
Tər xınalı əllərinnən.

Pəri:

Suyumuz vermərik yada,
İlqar, iman gedər bada.
Əslin kimdi, haramzada?
Su iç, qalma yollarınnan.

Qaracaoğlan:

Əslim haralı, danmaram,
Düşüb eşqinə yanmaram,
Mən bu suda usanmaram,
Şərbət elə dillərinnən.

Pəri:

Gedib desəm qardaşıma,
Nələr gətirər başına.
Peşman olarsan işinə,
Su iç, qalma yollarınnan.

Qaracaoğlan:

Qurban olum qardaşına,
Yanıdakı yoldaşına,
Kirpiyinə, göz-qaşına,
Göz yaylaqda, əllərinnən.

Pəri:

Mən Pəriyəm, bil halımı,
Keç bu yana, tut qolumu,
Al busamı, quc belimi,
Hər nə gəlsə əllərinnən.

Qaracaoğlan:

Qaracaoğlan kamin aldı,
Göy çəməndə dəmin aldı,
Sən gözələ əmin oldu...

Söyləyeni: *İsmayıl Ələkbərov,
Gədəbəy rayonu*

QIZLAR

Yolum düşdü sizin elə,
Bulaq üstə duran qızlar.
Şana çəkib qara telə,
Birçəyini buran qızlar.

Mən qurbanam ala gözə,
Şəhdi-şəkər şirin sözə.
Hərdən satıb işvə, qəmzə
Aşiqini yoran qızlar.

Səhər gəldim sizə sarı,
Artdı könlümün qubarı,

Dağlar qucdu Leyli yarı,
Yurdum oldu viran, qızlar.

Ağladarsız, güldürərsiz,
Göz yaşımı sildirərsiz,
Axır məni öldürərsiz,
Yay-oxunu quran qızlar.

Mailəm yarın qaşına,
Olaydım onnan aşına.
Qaracaoğlanın başına
Yağdırarsız boran, qızlar.

GƏLİN

Gedər ikən obanızdan,
Düşdü sizə yolum, gəlin.
Qovma məni qapınızdan,
Sənsən mənim gülüm, gəlin.

Əyrəmcədən keçir belin,
Ağ üzə tökülüb telin,
Mən sənə şeyda bülbülün,
Sənsən mənim gülüm, gəlin.

Qaracaoğlan deyər: yağı,
Olmuşam gözün dustağı,
Küsdürmə qərrib qonağı,
Qonub sənə meylin, gəlin.

YALVARA-YALVARA

Yar görək yarın qeydinə
Qala yalvara-yalvara.
Yüz naz ilə qol boynuna
Sala yalvara-yalvara.

Sevdim bir sərxoş Leylini,
Yadlara verməz meylini,
Küsdürüb sınıq könümü,
Ala yalvara-yalvara.

Qaracaoğlan sözündə,
Canan xəyalı gözündə,
Qaldım nazlı yar üzündə
Xala yalvara-yalvara.

SƏDƏF

Susayırsan can almağa,
Qaytar, qaşı qara Sədəf.
Vurubdur o kirpiklərin
Bu sinəmə yara, Sədəf.

Sən mənim söhbətim, sözüm,
Səndən ayrı necə dözüüm?
Xəstəyəm, düşübdür gözüm,
Qoynundakı nara, Sədəf.

Mən mailəm şirin dilə,
Ağ üzündə qara telə,
Məcnun kimi salıb çölə,
Eyləmə avara, Sədəf.

Yaxın dostla hiylə qurma,
Seyraqıba yaxın durma,
İnsaf eylə, gəl qucdurma
Tər qönçəni xara, Sədəf.

Sənsən dağların ceyranı,
Olum gözlərin qurbanı.
Çəkmə Qaracaoğlanı
Təllərindən dara, Sədəf.

MÜNDƏRİCAT

<i>Ön söz</i>	4
<i>Altun qəfəslərdə yandı küreyim</i>	11
<i>Könül, nə gəzirsən?</i>	69
<i>Bir gözəlin Məcnunuyam</i>	123
<i>Bir gül idin çağın keçdi</i>	157
<i>Arzum vardı qarlı dağlar aşmağa</i>	194
<i>Sevda, sevda deyir gəlib gedənlər</i>	207
<i>Başımızda əskilməyən ağrı var</i>	223
<i>Vaxtın keçər demədimmi?</i>	245

QARACAOĞLAN

ŞEİRLƏR

“ŞƏRQ-QƏRB”

BAKİ-2006

Buraxılışa məsul: *Əziz Güləliyev*
Texniki redaktor: *Rövşən Ağayev*
Tərtibatçı-rəssam: *Nərgiz Əliyeva*
Kompüter səhifələyicisi: *Ələkbər Kərimov*
Korrektorlar: *İlhami Cəfərsəy*
Parvana Məmmədova

Yığılmağa verilmişdir 27.06.2006. Çapa imzalanmışdır 29.08.2006.
Formatı 60x90 $\frac{1}{16}$, Fiziki çap vərəqi 16. Ofset çap üsulu.
Tirajı 25000. Sifariş 118.

Kitab "Şərq-Qərb" mətbəəsində çap olunmuşdur.
Bakı, Aşıq Ələsgər küçəsi, 17.